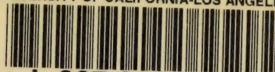

ביבליותקה
גדולה

UNIVERSITY OF CALIFORNIA-LOS ANGELES
L 007 663 377 5

SEAL OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA
LET THERE BE LIGHT
1868

דמדומים.

שירים.

מאת

יצחק קצנלסון.

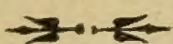
חלק ראשון.

הוצאת „תושיה", ורשה.

ורשה, תר"ע.

ДАМДУМИМЪ

Тпп. Я. Кельтера, Варшава Рымарская № 8.

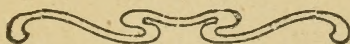
דמדומים.

שירים.

חלק ראשון.

Тип. Якова Кельтера, Варшава. Рымарская 8.

תכן החלק הראשון.

תרנ"ט-תרס"א.

שְׁנֵי שָׁרִים.

לַשָּׁוְא פּוֹרְשָׂה כְּנָף הַצִּפּוֹר בִּכְלוּבָהּ
לָעוּף לַיָּמִין וּשְׂמֹאל, —
אֶת חָפְשָׁהּ שָׁדְדוּ, וּבְכָל זֹאת הִיא מְזַמְּרָה
הִיא מְזַמְּרָה, הִיא שָׁרָה בְקוֹל...

אַךְ שִׁירָהּ מַה עָצֵב, לְבָבוֹת קוֹרֵעַ
בְּקוֹלוֹ הָרוֹעֵד הַהוֹמֶה;
גַּם שִׁירִי — הַבִּיטוּ, הַבִּיטוּ, — גַּם שִׁירִי
אֶל שִׁירַת הַצִּפּוֹר הוּא דוֹמֶה...

בָּאָבִיב.

כִּי נִדְכֶּא הָיִיתִי בְּעִתּוֹת הַחֹרֶף
אָמַרְתִּי: אַךְ יָבוֹא הָאָבִיב —
אָז גַּם אָנֹכִי אֶתְעוֹרֵר לַחַיִּים,
עִם כָּל אֲשֶׁר עִתִּי מִסָּבִיב.

וַיָּבֹא הָאָבִיב, וַיָּרֹן הַזָּמִיר,
וַיָּשֶׂשׂ מִמַּעַל הַיְקוּם וּמִלְמַטָּה;
אַךְ שָׁמָּה בְּפִנַּת לִבָּתִי עֲצֶבֶת
בִּימֵי הַחֹרֶף שֹׁרֶרֶת גַּם עַתָּה...

* *
*

אַל תָּנוּד, יְדִידִי, לַצִּפּוֹר
שֶׁלְּכָדוֹ הַצַּיָּד בַּפָּח,
כְּנָפָיו אִם אִתּוֹ — יְמַלֵּט,
וְיִשְׁאַף עוֹד רוּחַ גַּם צַח

נוּדָה לְגוֹרַל אֶפְרֹחַ,
שֶׁטֶּרֶם לוֹ צָמְחוּ כְּנָפַיִם —
כְּבָר סָגוּר הִנֵּהוּ עַל מַסְגֵּר,
בַּל יִרְאֶה אֶת הוֹד הַשָּׁמַיִם.

הֵן מָעַל תִּשָּׁאֵר תִּקְוָתוֹ
הִתְעַנֵּג עַל זִיו חַיֵּי אוֹר —
כִּי בְטֶרֶם תִּצְמַחְנָה לוֹ כְנָפָיו
יֵרֵד אֶל יַרְכְּתֵי בוֹר...

הצפה, ח' תמוז, תרס"ג.

אַל תִּשְׁאַל.

הוֹי, אָחִי הַיָּקָר. אַל תִּשְׁאַל עוֹד אוֹתִי:
מַדּוּעַ עַל סְבִיבַי כֹּה אַבִּיט בִּלְאוּת;
מַדּוּעַ מֶבָּטִי כֹּה קוֹדֵר; לֹא אָשִׁית
אֶת לִבִּי לְאַהֲבָה וּלְרֵעוּת?

אַל תִּשְׁאַל: מַדּוּעַ לֹא תֵדַע צְחֹק שְׂפָתִי;
בְּמִצְחִי הַצָּעִיר כֹּה רַבִּים הַקְּמָטִים;
מַדּוּעַ אֵין דָּם עוֹד בְּפָנֵי הַחִוְּרִים? —
אַל תִּשְׁאַל לְאֵלֶּה הַפְּרָטִים!

שְׁאַל אָחִי אוֹתִי: מַדּוּעַ עוֹד אַרְגִּישׁ;
זִיק חַיִּים, אִם אֶחָד, בְּעוֹרְקַי מִתְנוֹצֵץ;
מְקוֹר דִּמְעָה מַדּוּעַ לֹא נִסְכַּר עֲדֶנָּה;
מַדּוּעַ הַלֵּב לֹא יִתְפּוֹצֵץ?! —

מצפה, ט׳ אב, תרס״ג.

תרס"ב.

* *
*

וְעוֹד טֶרֶם קִוִּיתִי לָאוֹרָה —
וּלְנֹגַהּ עוֹד טֶרֶם יִחַלְתִּי, —
וּכְבָר קָרְנֵי שֶׁמֶשׁ בְּחַלּוֹנִי,
הוֹ, אֹשֶׁר אֲשֶׁר לֹא פִלַּלְתִּי!

בְּהָמֹן חוֹגֵג, זַכִּים, בְּהִירִים,
קַוֵּי זֹהַר, קַוֵּי כָתֶם! —
הֲרַק לְנַשֵּׁק לִי וְלֹא יוֹתֵר,
לַחֲדַר מִשְׁכָּבִי בָּאתֶם? —

אוֹ יְרַדְתֶּם פֹּה מָטָּה —
קַוֵּי זֹהַר, מִשְּׁמֵי רָמָה,
וְעַל כַּנְפֵי אוֹרְכֶם תֹּאמְרוּ
לָשֵׂאת גַּם אֶת נַפְשִׁי שָׁמָּה? —

תַּנְחוּמִים.

לָמָּה יִדְאַב הַלֵּב, עַל מָה סוֹעֵר הוּא כֹה?
הֲבִגְלַל —
שֶׁאֵין מְנַחֵם לָעָם, אֵין שָׂם לֵב אֶל הַגּוֹי,
אֶל הַכְּלַל?

שֶׁכְּצִפּוֹר הַמְּבַקְּשָׁה לָהּ קֵן בְּאֶרֶץ קֹר
בְּתוֹךְ מְתָו;
כֵּן יְבַקֵּשׁ גַּם הוּא, פִּנַּת־חֹם, קֶרֶן־דְּרוֹר, —
וְלַשָּׁוְא...

הֵן תִּקְוָה עוֹד יֵשׁ; וְאִם תְּשׁוּעָה אֵין עוֹד —
הֲלֹא תִּהְיֶ!
כִּי עוֹד יָקוּם הָעָם — עֹז יִלְבַּשׁ וָהוֹד —
וִיחִי!

* *
*

וָעַף הַחֲלוֹם, הַחֲלוֹם הַטּוֹב
עִם בּוֹא הַשֶּׁמֶשׁ עָף.
כְּקֶרֶן אוֹר מִכֶּלֶא צָר,
וְהוּא עוֹד טֶרֶם שָׁב.

בְּמִזְרָח־שָׁם אֲחַכֶּה לוֹ,
שָׁם, מֵחֵיק הַתְּהוֹם,
יִזְרַח אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ לִי,
יַחְזוֹר גַּם הַחֲלוֹם.

בְּמִזְרָח־שָׁם אֲחַכֶּה לוֹ —
עִם שַׁחַר אֲנִי קָם:
הַשֶּׁמֶשׁ עוֹלֶה וְרַק הַחֲלוֹם
לֹא יִצְמַח עוֹד מִשָּׁם

כָּל יוֹם וָיוֹם, עִם הָנֵץ יוֹם,
אֲחַכֶּה לוֹ לַשָּׁוְא:
הַשֶּׁמֶשׁ בָּא, מוֹפִיעַ שׁוּב
וַחֲלוֹמִי טֶרֶם שָׁב...

נְשִׁיקָה.

הִיא נָמָה נָמָה לָהּ,
אֲנִי קָרַבְתִּי דֹם:
עַל פְּנֵי מַלְאָכִי זֶה
עוֹד רִפְרֵף הַחֲלוֹם;

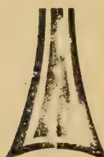
צְחוֹק־נְעִימוֹת רַךְ
בָּא וְנָע בַּלָּט
עַל הָעוֹר הַצַּח,
עַל הַפֶּה הַקָּט;

בְּגַל תַּלְתַּלֵּי־שְׁחוֹר,
סְבִיב רֹאשׁ הַכְּרוּב
נֶחְבָּא צְחוֹק־חֵן זֶה,
נִגְלֶה, נֶחְבָּא שׁוּב.

רַעַד, רֶטֶט קַל
פֶּתַע עָבַר בִּי;
לִבִּי נָקַף, חָל —
מַה זֶּה הָיָה לִּי?

רֹאשִׁי צָנַח אַט –
לֹא יָדַעְתִּי מָה;
שׁוֹלָל לִבִּי בִי –
וְנָשַׁקְתִּי לָהּ.

כְּרוּבִי רָעַד קְצַת
פָּקַח עֵינֵי תֹם –
וְחָזַר סְגָרָן – הַס!
סְגָרָן הַחֲלוֹם.

טְרַגֶדְיָה.

I.

בְּגַל עָבִים צְחֹרוֹת אָז נָמָה הַלְּבָנָה;
הֶעָבִים הַצְחוֹרוֹת הֵן כְּסָתוֹת שָׁמַיִם,
וַעֲדַת הַכֹּכָבִים הַפְּזוּרָה אָז נָמָה,
וּכְרוּבֵי הַחֲלוֹם סָבִיב דָּאִים...

הָאָדָם אָז סִפֵּר עִם חַוָּה בְּעֵדֶן,
וְלֹא נִזְהַר וְנָשַׁק לְחַוָּה—
לְצִלְצוּל הַנְּשִׁיקָה הֵקִיצָה בַּמְּרוֹמִים
הַלְּבָנָה וְהִיא חוֹלַת אַהֲבָה.

II.

הַלְּבָנָה הֵקִיצָה בְּאֶמְצַע חֲלוֹמָהּ
כָּכָה חִוֶּרֶת;
וְהִיא שָׁטָה בְּשַׁפְרִיר הַתְּכֵלֶת לְבַקֵּשׁ
בֶּן־חֲלוֹמָהּ הַחֶרֶס.

הִיא שָׁטָה וּמְבַקְּשָׁה בְּכָל כַּנְפוֹת הַשְּׁחָקִים
הִיא צוֹפָה לְפָנִים וּלְאָחוֹר,
„שָׁוְא דִּבֵּר הַחֲלוֹם לָהּ!" וַתָּלֶט פָּנֶיהָ
וְנִבְלְעָה בְּחֵיק עָנָן שָׁחוֹר...

III.

הִתְגַּעְגְּעָה הַלְּבָנָה לַשֶּׁמֶשׁ,
רַק אוֹתוֹ הִיא בִקְשָׁה בַּשְּׁחָקִים,
וַיְהִי כִּי לֹא מָצְאָה אֶת־בְּחִירָהּ —
בָּאָה אֶל חֵיק בֶּן־מַחֲשַׁכִּים...

לוּ יָדְעָה הַלְּבָנָה הַחִוֶּרָה
כִּי בְמִזְרָח יוֹפִיעַ הַשָּׁמֶשׁ,
בְּוַדַּאי הִמְתִּינָה עַד בֹּקֶר
וְלֹא הִתְמַכְּרָה לְעָנָן, בֶּן־אָמֶשׁ.

IV.

הַבֹּקֶר כְּבָר פָּקַח עַפְעַפָּיו —
וְהֵם עוֹמְדִים בָּעֵדֶן עוֹד צְמוּדִים;
וּלְצִלְצוּל נְשִׁיקַת הָאִשָּׁה
נֵעוֹר בְּמִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ,
בְּפָנָיו הַצּוֹחֲקִים וְוַרְדִּים...

וְעַל פְּנֵי הַשָּׁמַיִם הָרְחָבִים
תָּעוּ מַבָּטָיו שֶׁל אוֹרָה,
הוּא בִקֵּשׁ לִבְנָתוֹ וְלֹא מְצָאָהּ,
וּדְמָעוֹת שֶׁל־זֹהַר נָפְלוּ
עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה הַשְּׁחוֹרָה.

הַכּוֹכָבִים צוֹחֲקִים.

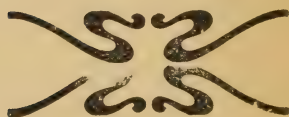
לֹא רָאִית
מֵעוֹלָם אַתְּ
רִמְזֵי כוֹכְבֵי־רֹם;
אוֹ רָאִית,
וְלֹא הֵבַנְתְּ,
אוֹתָם עַד הַיּוֹם...

אָמְנָם, אִם
נִכְסֶפֶת אַתְּ,
לְפַשֵּׁר סוֹדָם זֶה —
חַבְּקִינִי־נָא,
וּשְׁקִינִי־נָא,
עַל עֵינַי וְעַל הַפֶּה.

וּבְיַד יְמִינֵךְ
סַלְסְלִי
אֶת שַׂעֲרוֹתַי אַט,
וּפֵשֶׁר רִמְזֵי
כוֹכְבֵי־רֹם,
אֲסַפֵּר לָךְ בַּלָּט:

כּוֹכְבֵי־רֹם
מְזַֽדְּעְזְעִים,
מִשְׁתּוֹמְמִים כִּמְעַט;
מְצַחֲקִים לִי,
וְשׁוֹאֲלִים:
לָמָּה יַחְבֹּק יָד?

לָמָּה־זֶּה
לֹא יִשַּׁק לָהּ,
לַנַּעֲרָה זוֹ, מִכְּבָר?
הֵן חשֶׁךְ שָׁם,
וּדְמָמָה שָׁם,
לֹא יִרְאֶה אוֹתָם זָר.

לֵב לְמוֹפֵת.

– הוּמוֹרֵיסְקָה –

אֶת לִבְּךָ, הַנַּעַר, אֶת לִבְּךָ תְּנָה לָנוּ!
כּוֹכָבִים אֵלַי הִתְחַנָּנוּ.

תְּנָה לָנוּ אֶת לִבְּךָ הֶחָמִים, הָרַךְ,
אֶת לִבְּךָ הַהוֹלֵם כָּל־כַּךְ...

וְהָיָה בְּדַבֵּר הָאֶחָד אֲהָבִים –
וּלְבָבוֹ לֹא יִהְיֶה לְהָבִים;

כִּי תִשָּׁבַע הָאַחַת אַהֲבָתָהּ לְדוֹד –
וּלְבָבָהּ לֹא יִהְיֶה יְקוֹד;

כִּי יַחְבֹּק הָעֶלֶם יַלְדָּתוֹ, בַּת־תֹּם –
וּלְבָבוֹ לֹא יִגַּע בַּחֲלוֹם:

כִּי תִשַּׁק הַיָּפָה לִידִידָהּ הָרַךְ –
וּלְבָבָהּ בְּקִרְבָּהּ לֹא יַךְ;

אָז נוֹשִׁיט לְאֵלֶּה, בַּאֲשֶׁר הֵם שָׁם,
אֶת לִבְּךָ הָרַגָּשׁ, הֶחָם, –

וְאוֹתוֹ אִם יִרְאוּ בֵּין כּוֹכְבֵי הַפָּז,
כָּמוֹךָ גַּם הֵם יִהְיוּ אָז...

*

כּוֹכָבַי הַקְּטַנִּים, כּוֹכָבַי הַחֲבִיבִים!
נִיצוֹצַי הַנִּצְחִים, יַקִּירַי הַשְּׁבִיבִים –
בִּלְתְּכֶם מַה לִּי וָמִי לִי?
שַׁאֲלוּ: — אֶת הַכֹּל לְשַׁי לָכֶם אָבִיא,
רַק אַל נָא תְבַקְשׁוּ מִמֶּנִּי אֶת לְבָבִי,
הוּא נוֹצַר בִּשְׁבִילִי, בִּשְׁבִילִי...

יוֹם סַגְרִיר.

יוֹם סַגְרִיר בְּאוֹר כֵּהֶה עָטוּף מוּלָט הֶחָצֵר הַצָּר,
וּנְטָפִים אַחֲרוֹנִים וִיחִידִים, מֵהַמָּטָר שֶׁיָּרַד לֹא כְבָר

עוֹד נוֹטְפִים וְדוֹלְפִים אַט־אַט מֵעַל גַּגֵּי הַחוֹמוֹת הַגְּדוֹלוֹת,
הָעוֹמְדוֹת כַּעֲנָקִים שֶׁקָּפְאוּ, כַּמָּוֶת–מַחֲרִישׁוֹת, אֲבֵלוֹת.

חַלּוֹנוֹת מִכָּל צַד מַשְׁחִירִים, קוֹדְרִים נִבָּטִים וּשְׁחוֹחִים,
וּנְטָפִים עַל פְּנֵיהֶם מִתְגַּלְגְּלִים, וְנִדְמֶה: הַחַלּוֹנוֹת–הֵם בּוֹכִים..

וְעַל פְּנֵי הַשָּׁמַיִם הַכֵּהִים עָבִים עַל עָבִים נִגְרָרִים,
וּבְמַחֲנוֹת כְּבֵדִים הֵם עוֹלִים וְזוֹחֲלִים מִכָּל הָעֲבָרִים.

וְעָנָן בּוֹלֵעַ אֶת אָחִיו, זֶה תּוֹסֵס וְהַשֵּׁנִי גּוֵֹעַ,
וְלֹא נוֹדַע מִי בָּלַע אֶת מִי, מִי נִבְלַע וּמִי הַבּוֹלֵעַ...

וְהָיוּ אָז כָּל הָעֲנָנִים לְעָנָן רַק אֶחָד, מְאֹד נוֹרָא —
הַמַּאֲפִיל עַל כָּל חֲלַל מָטָה, בְּקַדְרוּת זְעוּמָה וּשְׁחוֹרָה.

וּמַאֲפִיל הֶעָנָן הַגָּדוֹל עַל רַחֲשֵׁי הַלֵּב וְהַרְגָּשׁוֹת,
וְנוֹסֵף עֲצֶבֶת בַּנְּשָׁמוֹת, וְשִׁמְמַת אֵין־סוֹף בַּנְּפָשׁוֹת...

וְהִנְנִי עוֹמֵד יְחִידִי, דֹּם אַשְׁקִיף בְּעַד חַלּוֹן הַחוֹמָה:
בְּשַׁעַר הֶחָצֵר בָּא דוֹמָם, יְהוּדִי דַל־פָּנִים, קְצַר־קוֹמָה,

מְעִילוֹ הָאָרוּךְ קָרוּעַ, בֵּין זְרוֹעוֹ בַשַּׂק צְרוּרִים, לוּטִים:
מִכָּל מִינֵי בְגָדִים יְשָׁנִים, הֲמוֹן בְּלוֹיֵי־סְחָבוֹת, סְמַרְטוּטִים.

וּלְרֹחַב הֶחָצֵר וּלְאָרְכּוֹ יִתְהַלֵּךְ הַיְהוּדִי לְאִטּוֹ,
וּפוֹלֵט מִפִּיו הוּא לִרְגָעִים „הַנְדֶל" מְמֻשָּׁךְ, בְּהַבִּיטוֹ

בִּמְעוּף־עַיִן בְּכָל הַחַלּוֹנוֹת, וּכְרֶגַע יְוָאֵשׁ מִשִּׁבְרוֹ:
דְּמָעוֹת הוּא רוֹאֶה עַל פְּנֵיהֶם, הַחַלּוֹנוֹת כְּמוֹ נָדִים לְשִׁבְרוֹ...

וְעוֹמֵד הוּא מַשְׁמִים עַל עָמְדוֹ, וְאַחֲרֵי רְגָעִים אֲחָדִים
יוֹסִיף וְיִשְׁנֶה קְרִיאָתוֹ, יִתְבּוֹנֵן עוֹד אֶל כָּל הַצְּדָדִים —

וְקוֹלוֹ הַצָּרוּד מְנַסֵּר, מְשַׁבֵּר אָזְנַיִם וּלְבָבוֹת,
מִתְפַּזֵּר לְכָל רֹחַב הֶחָצֵר, וְהָיָה כְּקוֹל קוֹרֵא בֶּחֳרָבוֹת...

וְגַם בְּהַפְנוֹתוֹ אֶת שִׁכְמוֹ לָלֶכֶת מִמְּקוֹמוֹ זֶה הָלְאָה —
יִתְמַלֵּט הַ„הַנְדֶל" מִפִּיהוּ, אַךְ לֹא עוֹד כִּקְרִיאָה,–כִּילָלָה...

כִּילָלָה תִתְמַלֵּט הַקְּרִיאָה מִפִּיהוּ, בְּלִי חֵפֶץ, בְּלִי צֹרֶךְ —
וְ„הַנְדֶל" מְמֻשָּׁךְ עוֹד פַּעַם יִתְפַּשֵּׁט לְרֹחַב וּלְאֹרֶךְ

הֶחָצֵר הַנֶּעֱלָב, הַדּוֹמֵם; עוֹד מְעַט. וְהַיְהוּדִי כְּבָר יָצָא —
בֶּחָצֵר קְרִיאָתוֹ הַמָּרָה זְמַן רַב עוֹד כְּמוֹ הִתְרוֹצְצָה...

וְשׁוּב אוֹתָהּ דְּמָמָה עֲמוּקָה, דְּמָמָה מְהוּלָה בְּאֶפֶס,
תִּתְהַלֵּךְ מִסָּבִיב וּבְאֶשְׁנַב חַלּוֹנִי בַּלָּט מְרַפְרֶפֶת.

וְהִנֵּה בָא אֶל הֶחָצֵר אִישׁ עִוֵּר וְיַלְדָּה נוֹהֶגֶת בְּיָדוֹ
וְכִנּוֹר רָעוּעַ וּבָלֶה הוּא מוֹצִיא מִתַּחַת כְּנַף־מַדּוֹ.

וּמְכוֹנֵן הַזָּקֵן הָעִוֵּר אֶת כִּנּוֹרוֹ זֶה עַל חָזֵהוּ.
וּזְקָנוֹ שֶׁזָּרְקָה בּוֹ שֵׂיבָה מְזֻדְעֲזָע קְצַת עַל גַּבֵּהוּ.

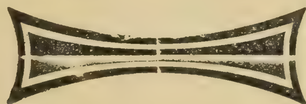
אֶת יָדוֹ הַצְּנוּמָה הוּא מַעֲבִיר וּמַרְעִישׁ בָּהּ אֶת הַמֵּיתָרִים —
וּלְצִלְצוּל הַכִּנּוֹר הַיַּלְדָּה הָרָזָה אֶת קוֹלָהּ גַּם תָּרִים;

וּמִפְּטוּף הַנִּטְפִים הַיְחִידִים הַמַּכִּים בְּלִי חָשָׁךְ בַּצִּנּוֹר,
מִתְלַכֵּד עִם שִׁירַת הַיַּלְדָּה, עִם צִלְצְלֵי מֵיתְרֵי הַכִּנּוֹר.

וְשִׁירָה עֲגוּמָה מִשְׁתַּפְּכָה שֶׁקּוֹלָהּ מִבְּלִי מֵשִׂים פּוֹרֵק
וְשׁוֹבֵר אֶת עַצְמוֹת הַחַיִּים וּמוֹצֵץ הַדָּם מִכָּל עוֹרֵק...

וְהַשִּׁירָה הַלֵּזוּ מִשְׁתַּפְּכָה מֵרִי וְתַחֲנוּנִים מְלֵאָתִי —
וְאוֹמְרוֹת הַחוֹמוֹת הִתְמוֹגֵג, וְחָשְׁבָה הִשָּׁבֵר לִבָּתִי...

וְלִבְכּוֹת בִּקַּשְׁתִּי אָז מָרָה וַיַּעַל מְקוֹר דֶּמַע בִּגְרוֹנִי —
אַךְ שְׁפֹךְ לֹא יָכֹלְתִּי הַדְּמָעוֹת — וָאֶנְהֹם, וָאֶשֹּׁם מֵחַלּוֹנִי...

תרס״ג.

לֵיל קַיִץ.

מַה יְזַמְּרוּ הַצִּפֳּרִים?
מַה יְדוֹבְבוּ הַיְעָרִים?
מַה זֶה יִרְמְזוּ כּוֹכָבִים?
וּמַה יִלְחֲשׁוּ עֲשָׂבִים?
לֹא אָבִינָה זֶה!

לֹא אָבִינָה מָה הֵם שָׁרִים,
לֹא אָבִינָה הָאֲמָרִים,
אֶת הַלְּחִישׁוֹת, אֶת הָרְמָזִים,
הַכֹּל סוֹדוֹת! הַכֹּל רָזִים!
אַךְ מַה נָּעִים זֶה!

אֶת הָרוּחַ אֵינִי רוֹאֶה,
לְאָן מִתְשׁוֹטֵט הוּא וְדוֹאֶה?
אֵינִי רוֹאֶה אֶת הַדְּמָמָה, —
לִי מַגֶּדֶת רַק הַנְּשָׁמָה:
— הוֹ, מַה יָּפִים הֵם!

יצחק קצנלסון.

גְּסִיסַת הַלָּיְלָה.

– קטע ממלחמת האור עם החשך. –

— „שְׁבִיב אוֹר?!

„לֹא אִירָא!

„חַ–חַ!

„בְּעֵינַי הַתָּפְתֶּה, וּקְלָלָה בְּפִי,

„הַחשֶׁךְ הוּא רֵעִי, וּשְׁחוֹר חָבֵר לִי,

הַשָּׂטָן הוּא אָחִי, בֶּן־גִּילִי כָּל שֵׁד,

„לְשׁוֹן־אֶפְעֶה כָּל לַחַשׁ, סוֹד־קוֹסֵם כָּל תֵּו,

„וְאֶשַּׁק לַלִּילִית, וּבְתֵת רְפָאִים קוֹל –

„אֶת בְּנוֹת־גַּלֵּי מַיִם אֵצֵא בְּמָחוֹל!

„לֹא אִירָא,

„וּבְכָל זֹאת–דְּעַךְ!

לֹא אוּכַל נְשׂוֹא

אֶת הַנֹּגַהּ

„הוֹ–הוֹ,

דְּעַךְ!

אֲנִי שׂוֹנְאוֹ שֶׁל אוֹר!

אֲנִי אוֹהֵב בְּהַבְרִיק הַבָּרָק,

הַמְסַמֵּא, הַמְעַוֵּר, דְּעַךְ!

פֶּן אֶקְרָא לָרַעַם–וְרַעַם וּפָרַק

אֶת הַכֹּל–דְּעַךְ!

כָּל שְׂעִירֵי הַשַּׁחַת, כָּל רוּחוֹת הַלַּיְלָה,
הִתְלַקְּטוּ!
רְאוּ, שָׁם בַּמִּזְרָח – מִלְמַעְלָה:
שְׁבִיב אוֹר,
שְׁפוּ נֶגְדּוֹ, כַּסּוּהוּ בִּשְׁחוֹר!
בְּכָל עֹז נָא הָפִיחוּ,
יַם־חֹשֶׁךְ הָצִיפוּ עָלֵיהוּ,
אֶת הָאוֹר, שְׁבִיב הָאוֹר הַבּוֹקֵעַ נָא כַּבּוּ!
אֶת הָאוֹר נָא הַדִּיחוּ –
הֶאָח! כֻּלְּכֶם, כֻּלְּכֶם עִמָּדִי!
כֻּלְּכֶם עוֹמְדִים לְיָדִי!
כֹּחוֹת שְׁחוֹרִים מָה רַבּוּ – – –
מַהֵר מַהֵר הָרִיקוּ יַם־אֹפֶל: –
– – – – – – – –
וְהֵם מְכַבִּים בְּעֶזוּז, בֶּהָמוֹן רָב –
וְלַשָּׁוְא!
הַלַּיִל גּוֹסֵס–וְהֵם מִתְעַמְּלִים לְכַבּוֹת –
וְאֵינָם יְכוֹלִים.
בַּהֲפִיחָם–הֵם מוֹסִיפִים לְלַבּוֹת
אֶת הָאוֹר...
–„אוֹיָה, אוֹיָה, עוֹד עוֹלִים
אוֹרוֹת רַבִּים... אֲנִי נָ–...

„חֲבֵרַי, בְּנֵי בְרִיתִי! אַיֶּכֶם?
הֲמַתֶּם?
אוֹר אוֹר! אֲנִי נֶחֱנָק בְּתוֹךְ א[illegible]
לֹא אוּכַל לָשֵׂאת...
הַשֶּׁמֶשׁ!

— — — — — — — — — —

אֲנִי מֵת!...—”

הָאוֹבְדָה.

בְּלֵיל בּוֹ מֵתָה אִמָּהּ לָהּ
כּוֹכְבֵי חֶמְלָה רָמְזוּ לָהּ:
„–דְּעִי, אַתְּ נִתְיַתַּמְתְּ הַיּוֹם,
עֲלִי אֵלֵינוּ יַלְדַּת־תֹּם,
בֵּינֵינוּ תִּזְרְחִי בָּרֹם –“
כֹּה רָמְזוּ כּוֹכְבֵי חֶמְלָה לָהּ
בְּלֵיל בּוֹ מֵתָה אִמָּהּ לָהּ.

בְּלֵיל בּוֹ מַשְׁחִית אָרַב לָהּ
כּוֹכְבֵי־שַׁדַּי קָרְצוּ לָהּ:
„–הִזָּהֲרִי, הִשָּׁמְרִי־נָא,
הָאִישׁ הַזֶּה הוּא זָר וָרָע.
לָקַחַת אֶת נִשְׁמָתֵךְ בָּא–“
כֹּה קָרְצוּ כּוֹכְבֵי שַׁדַּי־לָהּ
בְּלֵיל בּוֹ מַשְׁחִית אָרַב לָהּ.

בְּלֵיל חֲלָלָה – בִּשְׁמֵי־שְׁחוֹר
גַּלְמוּד הִבְהֵב כּוֹכַב אוֹר–
„–עֲלוּבָה אַתְּ, נִדָּחָה אַתְּ,
וַאֲנִי רַק אֲנִי לְבַד
לְנַחֲמֵךְ בְּלֵיל חֶשְׁכַּת־עַד,

כֹּה קָרָא לָהּ מִשְּׁמֵי הַשְּׁחוֹר
שְׁבִיב טוֹב בּוֹדֵד, כּוֹכַב אוֹר.

. . . .

בְּלֵילוֹת דְּמִי תְּטַיֵּל לָהּ:
וְכוֹכְבֵי חֶמְלָה נָדִים לָהּ:
„– אֶת אִמֵּךְ עוֹד לֹא תִּזְכְּרִי
כְּרוּבֵי לִבֵּךְ מֵתוּ כְּבָר,
מֵתוּ – לֹא יָקוּמוּ עוֹד...
כֹּה כוֹכְבֵי חֶמְלָה נָדִים לָהּ
בְּלֵילוֹת דְּמִי תְּטַיֵּל לָהּ...

שִׁירִי.

אֲנִי אֵינֶנִּי שָׁר
אֶת שִׁירִי לְאוֹר הַיּוֹם,
עֵת אוֹרָהּ שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ
שׁוֹפֵעַ מִשְּׁמֵי־רֹם —

אָז נִדְהָם כִּי לְבָבִי,
וְאֵינוֹ מַגִּיד מְאוּם...
וְהוּא סוֹפֵג שִׁיר־הַשֶּׁמֶשׁ
הַשּׁוֹרֶה עַל הַיְקוּם.

בְּרֶדֶת לַיְלָה אַרְצָה,
מְעֻטָּף דְּמִי וּשְׁחוֹר;
סְגוֹר לִבִּי אֲנִי נִפְתָּח, —
וּמְפַכֶּה שִׁיר הָאוֹר.

הַלְּבָנָה לִי מַזְכִּירָה
כָּל צִלְצוּל נֹגַהּ־אָז;
וְאוֹתִיּוֹתַי רַבּוֹת,
מָה רַבִּים כּוֹכְבֵי־פָז!

וְשָׁט בְּחֵיק הַלַּיְלָה,
שִׁיר־נְגֹהוֹת זֶה;
יַחְדּר כָּל לֵב בּוֹדֵד,
יִשַּׁק אָז כָּל פֶּה.

וְשָׁט בְּחֵיק הַלַּיְלָה,
מִמִּזְרָח וְעַד יָם —
וִיצַחֵק וְהִתְנוֹסֵס,
בַּחֲלוֹם הַנָּם.

בָּרְחוֹב.

בַּחוּץ הִתְהוֹלֵל רוּחַ זוֹעֵף, נוֹהֵם,
בָּרָקִיעַ זָחַל עָנָן קוֹדֵר זוֹעֵם.

כּוֹכָב אֶחָד הִבְהֵב עוֹד בַּדָּרוֹם —
מִפְּנֵי הֶעָנָן נִבְהַל, וְנָפַל מִשְּׁמֵי מָרוֹם —

הַכּוֹכָב טֶרֶם צָלַל אַרְצָה, מָטָּה,
וְגָוַע בְּתוֹךְ הָאֲוִיר, וְנֶחְנַק בָּעֲלָטָה...

— — — — — — — —

הִיא טִיְּלָה אָז בָּרְחוֹב יְחִידָה,
וּבִתְהוֹם הַלַּיְלָה בִּקְּשָׁה אֶת יְדִידָהּ.

וּבְרַגְלֶיהָ טָפְפָה בִּתְהוֹם מַחְשַׁכִּים,
כְּקוֹרְאָה לוֹ, כְּקוֹרְאָה מִמֶּרְחַקִּים...

וְהֵדִים קַלִּים קָרְעוּ אֶת הַדְּמָמָה,
וְרָחֲפוּ לִקְצֵה הָרְחוֹב לְבַקְּשׁוֹ שָׁמָּה...

— — — — — — — —

אֲנִי הָלַכְתִּי אָז בָּרְחוֹב הַהִיא
וְנִפְגַּשְׁנוּ, הִיא שָׂמָה אֶת עֵינֶיהָ בִּי;

וְגַם מַבָּטִי נִנְעַץ לְתוֹךְ עֵינֵי הַהֶלָּבָה,
וְנִדְמֶה לִי—אֲנִי יוֹדֵעַ מַה בִּלְבָבָהּ ...

תְּלוּנַת עוֹלָם, מְרִירוּת, וְנִיצוֹצֵי חִבָּה
בְּלוּלִים וּמְעֹרָבִים הִתְרוֹצְצוּ בְּלִבָּהּ.

בְּרֶטֶט קַל הִיא אָחֲזָה בְּיָדִי
וְלָחֲשָׁה לִי: — לְכָה לְכָה עִמָּדִי ...—

וְקוֹלָהּ רָעַד, וְנִשְׁמַע לִי בְקוֹלָהּ:
תַּחֲנוּנֵי לֵבָב עָלוּב, תּוּגַת־נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה.

— הַגִּידִי לִי מִי אַתְּ, וְאָנָה נֵלֵךְ?
וְלָמָה זֶה, הוֹ לָמָה רוֹעֵד קוֹלֵךְ? —

— אוֹבְדָה אֲנִי אוֹבְדָה, וָאֵצֵא עַתָּה
לְבַקֵּשׁ אֶת חֲבִיבִי בְּלֵיל זֶה, לֵיל עֲלָטָה.

אִמִּי הִיא כְּבָר מֵתָה, שָׁמָּה עֲלֵי קִבְרָהּ
עוֹמְדָה לָהּ אֲחוֹתִי הַמְשֻׁגָּעָה וְהַחִוְּרָה, —

שַׂעֲרוֹתֶיהָ פְרוּעוֹת, וְשִׂמְלָתָהּ פְּרוּמָה,
מִן הַקְּרָעִים נִרְאֵית גְּוִיָּתָהּ הָעֲרוּמָה,

וְקוֹרְאָה הִיא וְקוֹרְאָה: — אִמָּא אִמָּא אִמָּא!
הַבְּכִירָה הִשְׁתַּגְּעָה, הַצְּעִירָה בִּבְנוֹת־זִמָּה!...

לַיְלָה לַיְלָה, אִמָּא אִמָּא אִמָּא!...
הַבְּכִירָה הִשְׁתַּגָּעָה. הַצְּעִירָה בְּבְנוֹת וָמֵּה!...—

וּנְשָׁמָה הָיְתָה לִי, נְשָׁמָה הָיְתָה
פֹּה, בְּלִבִּי זֶה, בְּקֶרֶב לִבִּי חָיְתָה.

וְאָרַב מַשְׁחִית לָהּ וְהִיא לֹא פִלְּלָה,
בְּזָדוֹן לֵב הִתְעַלֵּל בָּהּ – וְחִלְּלָה.

וְהָלַךְ לוֹ וְהָלַךְ, מֵאָז עוֹד לֹא רְאִיתִיו,
וְיָמִים רַבִּים עָבְרוּ כְּבָר, וּכְבָר נְשִׁיתִיו.

אַךְ הַנְּשָׁמָה הָעֲלוּבָה גַּם בַּחֲלֹף מְחַבְּלָהּ,
הִתְאַבְּלָה חֶרֶשׁ חֶרֶשׁ, מָה הִתְאַבְּלָה...

וְדוּמָם בָּכְתָה לָהּ, וְנוֹרָא הָיָה בִּכְיָהּ...

— — — — — — — — —

וּבְאֵין לִי אֵם אֲזַי, וּבְאֵין לִי מִחְיָה –

קָרַעְתִּי אֶת נִשְׁמָתִי קְרָעִים, קְרָעִים,
וּמְכַרְתִּים קֶרַע, קֶרַע לִבְנֵי־אָדָם רָעִים...

וְקֶרַע אֶחָד עוֹד נוֹתַר בִּי, וְאוֹתוֹ
לֹא יַחְפֹּץ אִישׁ בַּלַּיְלָה זֶה לִקְנוֹתוֹ –

וְחַי עוֹד קֶרַע אַחֲרוֹן זֶה וְדוֹמֶה:
כְּאִלּוּ חַיָּה בִי נְשָׁמָה שְׁלֵמָה...

לְכָה לְכָה עִמָּדִי, שָׁמָּה שָׁמָּה
אֲחַלֵּק עִמְּךָ קֶרַע אַחֲרוֹן שֶׁל הַנְּשָׁמָה...

אִמִּי הִיא כְּבַר מֵתָה, שָׁמָּה עֲלֵי קִבְרָהּ
עוֹמֶדֶת לָהּ אֲחוֹתִי הַמְּשֻׁגָּעָה וְהַחִוְּרָה.

וְקוֹרְאָה הִיא וְקוֹרְאָה: — אִמָּא אִמָּא אִמָּא!
הַבְּכִירָה הִשְׁתַּגָּעָה, הַצְּעִירָה בִּבְנוֹת־זִמָּה...—

וְשָׁחוֹר הוּא הַלַּיְלָה, וְהַלֵּבָב מִתְגַּעְגֵּעַ
לְהִתְמַכֵּר כָּלִיל וְאַיִן, אָיִן רֵעַ... —

— — — — — — — —

בַּחוּץ הִתְהוֹלֵל רוּחַ זוֹעֵף, נוֹהֵם,
בָּרָקִיעַ זָחַל עָנָן קוֹדֵר, זוֹעֵם.

כּוֹכָב אֶחָד הִבְהֵב עוֹד בַּדָּרוֹם
בּוֹדֵד־כִּגְרוּשׁ־שַׁדַּי גַּלְמוּד, בִּשְׁמֵי מָרוֹם...

הַיְקִיצָה.

(פַּנְטַסְיָה)

מְקֻדָּשׁ לְנֶחָמָה טַבֶּנְקִין

הַרְחֵק מִן הָעִיר וּמִתֹּם
יְשָׁנָה חֻרְשָׁה קְטַנָּה;
וְאַחֲרֶיהָ עוֹמְדָה דֹּם
גִּבְעָה שַׁאֲנַנָּה.

שָׁנִים רַבּוֹת עָבְרוּ כְּבָר
עַל הַחֻרְשָׁה־שָׁמָּה,—
וְרֶגֶל אָדָם טֶרֶם עוֹד
הִפְרִיעָה אֶת הַדְּמָמָה.

גַּם הַגִּבְעָה לְבַדָּהּ הִיא,
כַּחֻרְשָׁה זוּ, אֲחוֹתָהּ,—
יְחִידָה עוֹמְדָה לָהּ זֶה כְּבָר,
אֵין אִישׁ יוֹדֵעַ אוֹתָהּ...

לִפְעָמִים תָּעוּף צִפּוֹר דְּרוֹר
וּבָאָה אֶל הַחֻרְשָׁה;
אַךְ בִּרְאוֹתָהּ, כִּי אֵין שָׂשׂ
לִקְרָאתָהּ, וְאֵין דּוֹרְשָׁהּ —

וְיָשְׁבָה עַל רֹאשׁ אָמִיר לָהּ,
וְצִפְצְפָה בִּרְנָנָה:
— חֹרְשָׁה, חֹרְשָׁה, יְשֵׁנָה אַתְּ,
אָבֹא כַּעֲבֹר שָׁנָה!...—

וּפָרְחָה אֶל הַגִּבְעָה אָז,
וְעָמְדָה עַל פִּסְגָּתָהּ, —
וְשָׁמְעָה: גַּם הַגִּבְעָה דֹם
חוֹלְמָה עוֹד בִּשְׁנָתָהּ.

וּתְנַפְנֵף אֶת כְּנָפֶיהָ אָז,
וּפָרְחָה לָהּ בִּרְנָנָה:
— גִּבְעָה, גִּבְעָה, יְשֵׁנָה אַתְּ,
אָבֹא כַּעֲבֹר שָׁנָה!...—

וְשֵׁנִית שְׁפוּכִים דְּמִי וָרֹן
עַל הַחֹרְשָׁה שָׁמָּה;
וְשֵׁנִית קְפוּאָה עוֹמְדָה לָהּ
הַגִּבְעָה—בְּתוֹךְ הַדְּמָמָה.

אַךְ בִּשְׁקֹעַ חֶרֶס־אֵשׁ
בְּתוֹךְ הַתְּהוֹם הֶעָמֹק,
וְאוֹר הַיּוֹם, הָאוֹר הָרָב,
הוֹלֵךְ אַט וְנָמוֹג——

וְשָׁלַח שֶׁמֶשׁ מִן הַיָּם
לַיְקוּם נְשִׁיקַת־פְּרִידָה, —
גַּם עַל הַחֻרְשָׁה מְרַצְּדָה הִיא
עַל גִּבְעָה זוֹ הַיְחִידָה.

אָז יֵשׁ לִפְעָמִים, כְּמוֹ מִשְּׁנָת
מִתְעוֹרְרָה הַחֻרְשָׁה,
וְעַל גִּבְעָה זוֹ, הַנָּמָה אַט
אֶת סְבָכֶיהָ פּוֹרְשָׂה.

וְרַחַשׁ־פְּלָאִים, לַחַשׁ רַךְ,
עוֹבֵר בֵּין הֶעָלִים,
וְעוֹבֵר הוּא, וְרוֹעֵד הוּא,
וְנִבְלַע בֵּין הַצְּלָלִים...

שְׁלִיחִי טֶרֶם אָתָא.

רוּחַ עָצֵב, רוּחַ עָגוּם,
שָׂא־נָא אֶת אַנְחָתִי
דֶּרֶךְ שָׂדוֹת, דֶּרֶךְ יְעָרוֹת
אֱלֵי אֲהוּבָתִי.

הַרְחֵק הַרְחֵק יֵשׁ עֲיָרָה,
קְטַנָּה הָעֲיָרָה —
שָׁם בֵּית־עֵצִים עוֹמֵד לָבָן,
שָׁם יַלְדָּתִי גָרָה.

לִפְנוֹת־עֶרֶב עֵת מִתְקַדְּרִים
אֶרֶץ וּשְׁמֵי רָמָה;
עֵת שֶׁשְּׁכִינַת יָגוֹן דּוֹמֵם,
שׁוֹרָה עַל הַנְּשָׁמָה —

לִפְנוֹת־עֶרֶב עֵת הָאֲוִיר
מָהוּל בִּדְמִי־שִׁירָה;
עֵת מִתְעַצֵּב אֵל בַּשְּׁחָקִים, —
בּוֹאִי אֱזַי הָעִירָה...

תִּשְׁאַל: אַיֵּה בֵּית יַלְדָּתִי?
יֵרָאוּ לָךְ מְעוֹנָה.
לְאַט, לֹא פֶתַע ... וְלֹא בְחָזְקָה—
תִּדְפֹּק עַל חַלּוֹנָה.

בְּגִשְׁתָּהּ חִוְּרָה אֶל הַחַלּוֹן,
תִּלְחַשׁ לָהּ אַנְחָתִי —
אֶת נַעֲגוּעַי בָּהּ יָצַקְתִּי,
אֶת יְגוֹן לְבָבִי...

דּוּמָם תַּמְתִּין, רוּחַ עָצֵב,
אַל־נָא תֵשְׁט מֵחַלּוֹנָהּ;
שְׁמַע מַה־תַּגִּיד לָךְ יַלְדָּתִי,
וְאַחַר תָּשׁוּב הֵנָּה...

רוּחַ עָגוּם, רוּחַ עָצֵב,
אֶת אַנְחָתִי נָשָׂא -
לִתְשׁוּבָתָהּ שָׁוְא אֲחַכֶּה,
שְׁלִיחִי טֶרֶם אָתָא...

שְׁמָמוֹן.

עוֹלֶה עָנָן כָּבֵד עַל פְּנֵי הָרָקִיעַ,
מַרְאֵה הָעוֹפֶרֶת לוֹ וּמַרְאֵה תַנִּין
וּמְשַׁנֶּה הוּא לִרְגָעִים אֶת מַרְאֵהוּ:
מַרְחִיב זְנָבוֹ, מְשַׁרְבֵּב כְּרֵסוֹ וּמוֹתֵחַ רֹאשׁוֹ
לְרֹחַב כָּל הָאֹפֶק —

וְאוּלָם
סִימָנֵי תַנִּין עוֹד נִשְׁאָרִים בּוֹ — הוֹי תַּנִּין!
פּוֹשֵׁט הוּא צוּרָתוֹ וְאַחֶרֶת אֵינוֹ לוֹבֵשׁ,
כָּל־כִּפַּת הַשָּׁמַיִם כְּבוּשָׁה כְבָר לְפָנָיו,
כָּל שְׁבִילֵי הָרָקִיעַ —
תַּנִּין! תַּנִּין!

הוּא שַׁח, הוּא שַׁח לָאָרֶץ —
עוֹד מְעַט וְיִרְבַּץ בְּכָל־כֹּבֶד גּוּפוֹ
עַל־גַּבֵּי הָאֲדָמָה,
וּבְרִבְצוֹ — הַכֹּל נֶחְנָק תַּחְתָּיו,
כָּל בְּלִיטָה שֶׁעָלֶיהָ תִּשְׁקַע,
כָּל חַי יִמֹּעַךְ;
וְצַעֲקַת אָדָם וְשַׁאֲגַת אֲרִי,

גְּעִיַּת פָּרָה וְנַהֲמַת חֲזִיר,
יָגְדְעוּ פַּעַם אַחַת.

וְאוּלָם —
גַּם לָהּ נַעֲשָׂה, לָאֲדָמָה.
הַשְּׁחָקִים הַמְּסֻרְבָּלִים וְהַקּוֹדְרִים
קָפְאוּ פֶּתַע —
עָמְדוּ תְּלוּיִם עַל הָהָר
נוֹגְעִים וְאֵינָם נוֹגְעִים בַּעֲפָרוֹ.

אַךְ כָּל הַיְקוּם כָּפַף כְּבָר אֶת רֹאשׁוֹ,
וּמַמְתִּין, מַמְתִּין מִתּוֹךְ שְׁתִיקָה;
הִנֵּה הִיא הַחֲרָדָה הָאִלֶּמֶת,
הִנֵּה הִיא הַנְּבוּאָה מִבְּלִי־מִלִּים,
לוּזְוָשָׁה הִיא בְּלִי קוֹל,
בְּלִי דְבָרִים הִיא דוֹבֶבֶת:
עוֹד מְעַט, עוֹד מְעָט,
וְנָפְלָה בָּעוֹלָם חֲ דָ שָׁ ה!
חֲ דָ שָׁ ה —
מַחֲרִידָה אוֹ אֵינָהּ מַחֲרִידָה —
וְאוּלַי גַּם נוֹחָה?
אֲיֻמָּה — אוֹ בִּלְתִּי אֲיֻמָּה?
וְאוּלַי גַּם טוֹבָה וַחֲשָׁאִית?

כְּלוּם אֵין עוֹד לָדַעַת,
כָּל הַיְקוּם כָּפַף רֹאשׁוֹ וּמְחַכֶּה
לְכָל־מַה שֶׁיִּתְרַחֵשׁ —

— — — — — — — —

יְחִידִי עַל גַּבְנוּן חוֹל קָטָן
בַּשָּׂדֶה
עוֹמֵד וּמַמְתִּין גַּם אָנִי.
וְעֵינַי הָרוֹאוֹת: הַיַּעַר —
הוּא עוֹמֵד לֹא־הַרְחֵק,
מִתְכַּנֵּס אֶל־עַצְמוֹ,
וְעוֹטֶה לְעֵינַי טַלִּיתוֹ
שֶׁל אֹפֶל דַּק, קָלִיל וְשָׁקוּף.
וּמִתּוֹךְ אֲפֵלָתָהּ הַדַּקָּה
מְצִיצָה בִּי עֵין הַשִּׁמָּמוֹן...
בָּא הוּא, וְנִדְחַק מֵעֹמֶק הַיַּעַר,
עוֹד רֶגַע וְקָרַע טַלִּיתוֹ הַדַּקָּה
וְיָצָא —
כְּבָר נִרְאִים לִי פָּנָיו,
פְּנֵי הַשִּׁמָּמוֹן מְבַצְבְּצִים, בּוֹלְטִים —
וְקַר הוּא וְאִלֵּם
אַךְ חַי הוּא!
מַרְאֶה וְתֹאַר לוֹ אַיִן,

וְיֵשׁ לוֹ רַק צֶרַע –
וְהוּא שְׁחַרְחַר.

נִקְרַע צְעִיף הָאֲפֵלָה –
וְהַשִּׁמָּמוֹן הֵגִיחַ לְפֶתַע,
בֶּן־חוֹרִין וְגָלוּי מִיַּעְרוֹ.
וּלְעֵינַי הוּא הוֹלֵךְ וְגָדֵל,
הוֹלֵךְ וְרָחָב בָּאֲוִיר
בּוֹלֵעַ, בּוֹלֵעַ גַּם אוֹתוֹ...
עוֹד רֶגַע יַגִּיעַ גַּם עָדַי!
עַיִן בְּעַיִן כְּבָר אֶרְאֶה
אֶת פְּנֵי הַשִּׁמָּמוֹן הַגָּדוֹל
הַמְמַלֵּא אֶת חֲלַל כָּל־הָעוֹלָם!
הוּא כְּבָר אֲפָפַנִי מִכָּל צַד,
כְּבָר הִנְנִי טוֹבֵעַ בְּתוֹכוֹ,
עַל רֹאשִׁי הוּא מְרַחֵף מִמַּעַל,
מִתְלַכֵּד, מִסְתַּבֵּךְ בִּשְׂעָרִי,
מְלַפֵּף וּמְגַפֵּף אֶת־גּוּפִי,
וְנִתְלֶה בְּפָנַי וְצַוָּארִי,
נוֹשְׁמוֹ אָנֹכִי בִּנְחִירָי,
וּסוֹפְגוֹ לְתוֹךְ הָעֵינַיִם...
וּבְפָרְשִׂי אֶת־כַּפַּי בָּאֲוִיר –
וַיָּמֵשׁ הַשִּׁמָּמוֹן בְּיָדַי;

וְהוּא נִמְסָךְ, נִבְלָע אֶל קִרְבִּי,
גַּלִּים גַּלִּים.

וְהוֹלְכִים מִשְׁתַּכְּחִים מִלִּבִּי
אֲשֶׁר הַחַיִּים וּשְׁאֵתָם;
וְהוֹלְכִים וּנְמוֹגִים בְּקִרְבִּי,
זִכְרוֹן הַגִּיל וְהָעֹצֶב;
וַחֲדֵלִים הִתְרוֹצֵץ בִּלְבָבִי
הַחַיִּים הַהוֹמִים וְחִשְׁקָם;
וּפַם גַּם הַמֹּרֶךְ מִלִּבִּי,
וְיִרְאַת עֲתִידֵי הָאֹפֶל...
כְּלִי בְלָעֲנִי שִׁמָּמוֹן,
וְנָסַךְ אֶל נַפְשִׁי קִפָּאוֹן...

וְאָחוּז בִּזְרוֹעוֹת שִׁמָּמוֹן,
וְהוּא בִּזְרוֹעוֹתַי —
דֹּם עוֹמֵד אָנֹכִי עַל גַּבְנוּן הַתֵּל,
נְצִיב שִׁמָּמוֹן בְּתוֹךְ הַשִּׁמָּמוֹן.

פֶּתַע — וְהַשְּׁחָקִים מְזֻדַּעְזְעִים,
וּבְרַק אֵשׁ בּוֹקֵעַ וְשׁוֹטֵף
לְשַׁנַּיִם אֶת יַם הַשִּׁמָּמוֹן;
בְּצְחֹק אֵלִים אַדִּירִים

מִתְגַּלְגְּלִים הָרְעָמִים
וּמְחַנְּקִים אֶת יַם הַשִּׁמָּמוֹן בְּכֹחַ
מְפוֹצְצִים אוֹתוֹ רְסִיסִים, רְסִיסִים.
וְשׁוּב אֹפֶל —
אֹפֶל מִשְׁנֶה וּשְׁחוֹר שִׁבְעָתַיִם,
שְׁחוֹר דּוֹבֵב;
כְּאִלּוּ אֵל יָרַד עָטוּף טַלִּית שְׁחוֹרָה
וְרוֹחֲשִׁים שׁוּלֶיהָ;
וּכְאִלּוּ עוֹד רֶגַע וְהִפְשִׁיט טַלִּיתוֹ
וְנִגְלָה לָעַיִן —

הַיְקוּם שׁוֹתֵק וּמְחַכֶּה — —

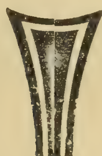
— — — — —

הִנֵּה הִכּוּ הַנְּטָפִים!
מַלְאֲכֵי הַחַבָּלָה הַקְּטַנִּים
הַנְּטָפִים!
מַבּוּל נְטָפִים נִשְׁפָּכִים בְּשָׁאוֹן —
וְנִזְרֵי שִׁמָּמוֹן מְרַחֲפִים בָּאֲוִיר,
נֶחֱנָקִים, נִמְעָכִים בֵּין טִפּוֹת הַמַּיִם,
בֵּין נִטְפֵי הַמַּיִם הַפְּזִיזִים.

— — — — — — — —

וּלְאַט לְאַט שָׁבִים רְגָשַׁי הַקּוֹדְמִים
אֶל לִבִּי;

יַחַד עִם טִפְטוּף הַגְּשָׁמִים —
מִתְדַּפְּקִים עַל לִבִּי:
הַצַּעַר הַנּוֹשָׁן, וְתִקְווֹת וּקְסָמִים,
גַּעְגּוּעִים, וּסְפֵקוֹת וּדְמָעוֹת —
רַק קְצַת עוֹדוֹ מָסוּר הַלֵּב לַשִּׁמָּמוֹן,
רַק קְצַת עוֹדִי קוֹפֵא...

צִפִּיָּה

I.

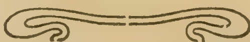
עָלֶה נוֹשֵׁר זֶה, שׁוֹשָׁן נוֹבֵל זֶה,
שְׁקִיעַת־חַמָּה זוּ — הַאֵין זוֹ גְּסִיסָה?
עוֹרֵב שָׁחוֹר זֶה בִּבְכִי קוֹבֵל זֶה —
אִם אֵין מְנַבֵּא הוּא שְׁעַת־הַמִּיתָה?...

הֶמְיָה בָּאָה מִגַּנִּי — הֶהָיְתָה זֹאת אֲנָחָה?
אִם נֶאֱנַח עָלֶה עַל עֲנָפוֹ?
אוֹ אוּלַי הָרוּחַ עַצְמוֹ מְבַכֶּה כָּכָה
אֶת הֶעָלֶה אֲשֶׁר טְרָפוֹ?...

II.

צַר לִי, צַר לִי מְאֹד, אֲנִי שָׁב הַיּוֹם לְבֵיתִי,
וְאֶסְגֹּר אֶת חַלּוֹנַי וְאוֹרִיד הַוִּילוֹנִים;
וְלֹא אֶרְאֶה בְּשֶׁמֶשׁ־סְתָו, אֶת־בּוֹאוֹ וְאֶת־צֵאתוֹ,
וְלֹא אֶרְאֶה אֶת־הָעוֹרְבִים עַל־שַׁלְהֵי הָאַלּוֹנִים.

בְּבֵיתִי אֵשֵׁב וְאֶחְלֹם עַל־דְּבַר שׁוֹשַׁנִּים אֲדַמְדַּמִּים,
עַל־דְּבַר צִפֹּרֶת הַכְּרָמִים וּזְמִירִים וְשִׁירוֹת;
עַד שֶׁאָבִיב חָדָשׁ בַּעֲתַר אוֹרוֹת רַבִּים וְחַמִּים
יִפְרֹץ אֶל חֲדָרַי בְּעַד הַתְּרִיסִים, בְּעַד הַקִּירוֹת.

בַּלֵּיל חִבְּקַתְנִי שָׂדָה.

בַּלֵּיל חִבְּקַתְנִי שָׂדָה. עוֹד לֹא יָשַׁנְתִּי,
שָׁכַבְתִּי עַל מִשְׁכָּבִי וְהִרְהַרְתִּי;
רַגְלַי לִמְרַאֲשׁוֹתַי וְרֹאשִׁי לְמַרְגְּלוֹתַי,
יָדַי תַּחַת רֹאשִׁי וּפָנַי אֶל הַתִּקְרָה.
עֵינַי תָּעוּ בְּלִי כָּל צֹרֶךְ עַל הַתִּקְרָה —
גַּם הִרְהוּרַי תָּעוּ שָׁמָּה בְּלִי כָל צֹרֶךְ.

*

בִּקַּשְׁתִּי אֶת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי וְלֹא מְצָאתִי.
עַד חֲצוֹת לַיְלָה בִּקַּשְׁתִּי בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת,
בְּכָל הַשְּׁבִילִים וְהַמִּשְׁעוֹלִים עָבַרְתִּי בָדָד,
דָּפַקְתִּי בְּכָל הַתְּרִיסִים וְהַחֲלוֹנוֹת:
— „הֲיֵשׁ פֹּה נַעֲרָה תַמָּה, נַעֲרָה יָפָה?
עִם קְוֻצּוֹת שְׁחוֹרוֹת וְעֵינַיִם חוֹלְמוֹת —
תֵּצֵא נָא עִמָּדִי לְקַדֵּם פְּנֵי הַשַּׁחַר...—"

*

הַלַּיְלָה הָיָה עָמוֹק, עָמוֹק מְאֹד וְשָׁחוֹר —
הוּא בָלַע אֶת קְרִיאוֹתַי וְהֵקִיא לִי אֶת הֵדָן...
כּוֹכָבִי יָצָא עִמִּי, אַךְ עָמַד רָחוֹק בְּשָׁמָיו,
תָּעֵר וְנִפְחָד כָּמוֹנִי, יְחִידִי בֵּין רִבּוֹא עֲנָנִים.

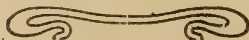
– הֲיֵשׁ פֹּה נַעֲרָה תַּמָּה? וְאֵין מֵשִׁיב לִי וְאֵין עוֹנֶה –
וָאָשׁוּב בְּאֶמְצַע לַיְלָה אֶל חֶדְרִי – וְנֵרוֹ דוֹעֵךְ,
וָאֶשְׁכַּב כַּאֲשֶׁר שָׁכַבְתִּי. עָיֵף הָיִיתִי וְלֹא הִשְׁגַּחְתִּי,
בְּלִי צֹרֶךְ תָּעוּ עֵינַי וְהִרְהוּרַי אֶל הַתִּקְרָה...

*

בַּלֵּיל חִבְּקַתְנִי שֵׁדָה, בְּאֶמְצַע הַלַּיְלָה בָּאָה,
בִּלְבוּשׁ נַעֲרָה תַּמָּה וְיָפָה, יָפָה מְאֹד –
עִם קְוֻצּוֹת שְׁחוֹרוֹת, עִם עֵינַיִם חוֹלְמוֹת,
לֹא בָאָה בִצְעָדִים, רִשְׁרוּשׁ שִׂמְלָתָהּ רַק עָלָה
כְּהֶמְיַת הָרוּחַ הַקַּלִּיל וּכְרַחַשׁ הַכְּרוּבִים הַתְּמִימִים.
בָּאָה וַיָּשְׁבָה עַל יָדִי וְלִטְּפָה וְסִלְסְלָה שְׂעָרִי.
קַר לְךָ, נַעֲרִי, לִי דוֹבְבָה, אֲנִי אֶשְׁכַּב לְצַלְעָךְ, הַנָּעַר,
נוּמָה נוּמָה עַל שָׁדַי הַלְּבָנוֹת וְעָלָה רֹאשְׁךָ וְלִבְּךָ בְּאֵשׁ,
אֲנִי חַמָּה כַּשֶּׁמֶשׁ, אֲנִי אֶהְיֶה לְךָ שֶׁמֶשׁ בַּלַּיְלָה! –

*

הִיא צָחֲקָה לְתוֹךְ לִבִּי וְנֶעֶלְמָה, הַשֵּׁדָה!
הֱקִיצוֹתִי בִּפְחָדִים, הַצְּלָלִים כְּבָר הָלְכוּ וְהִטַּשְׁטְשׁוּ,
גּוּשֵׁי הַלַּיְלָה הָלְכוּ וְנָמֹגוּ בְּחִוְּרַת הַבֹּקֶר,
בַּמִּזְרָח הַחִוָּרוֹר כְּבָר הִזְהִיר הַשַּׁחַר הַנָּאוֶה – – –
אָנֹכִי רָאִיתִי אֶת זָהֳרוֹ וְנֶהֱרוֹ עָלַי לֹא נָפַל...
וָאֵדַע כִּי טָמֵא אָנֹכִי, וָאֵדַע כִּי שֵׁדָה חִבְּקַתְנִי –
וָאֶצְפֹּן אֶת רֹאשִׁי בְּכָרִי וָאֶבְכֶּה וָאֶבְכֶּה. –

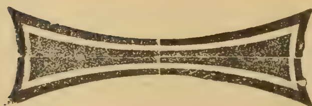
בְּדִיקָה.

בַּלַּיְלָה, בְּרִגְעֵי שִׁעֲמוּם אֶפְתַּח אֶת לִבִּי,
רַק צְלָלִים וּדְמָמָה עוֹמְדִים וְשׁוֹמְרִים עַל גַּבִּי;
בַּחַלּוֹן לִי נִרְאִים: פְּנֵי הָרָקִיעַ הַכֵּהֶה —
יְשֵׁנִים הֶעָבִים הַשָּׁבִים וְתוֹעִים בִּשְׁנָתָם,
כִּבְרוּאִים עֲלוּבִים וּדְווּיִם שֶׁקִּלְּלָם אֵלָם:
„נָע־וָנָד" תִּהְיוּ בִּשְׁמֵי הָרְחָבִים...

יְשֵׁנִים הֶעָבִים וְתוֹעִים — מֵחֵיקוֹ שֶׁל אֶחָד
מִסְתַּנֵּן אוֹר חִוֵּר, הַלְּבָנָה חֲבוּיָה בְּחֵיקוֹ.
אֶפְתַּח אֶת לִבִּי וְאֶרְאֶה מַה שְּׁלוֹם הַחֲלוֹמוֹת
טִפַּחְתִּי בְּקִרְבּוֹ זֶה כַּמָּה, וְזֶה כַּמָּה...
גַּן־עֵדֶן בּוֹ שִׂגְשֵׂג בְּמֶשֶׁךְ אֲבִיבִי הַקָּצֵר:
— עִם כָּל נִיצוֹץ־אוֹר שֶׁנִּתַּז וּבָא לְתוֹךְ עֵינַי —
בּוֹ גָּדַל צִיץ־וְרָדִים;
— עִם כָּל מַבֶּט־חֵן שֶׁמִּלְּטָה עֵין־יָפָה אֶל פָּנַי —
שׁוֹשָׁן בּוֹ עָלָה;
— מִנְּשִׁיקָה חֲמִימָה וְלוֹחֲשָׁה
בּוֹ נִבְרְאוּ מַלְאָכִים;
וּבְנוֹחַ עַל חָזִי רֹאשׁ נֶחְמָד וְיָפֶה
— שָׁם הוּשַׁר שִׁיר־עֶרֶשׂ

אֶפְתַּח אֶת לִבִּי וְעָמַד גַּן־עֶדְנִי לְפָנַי:
אֲטַיֵּל בִּשְׁבִילָיו הַקְּדוֹשִׁים,
אָבוֹא בְּצֵל כַּנְפֵי מַלְאָכָיו,
וְאֶסְתַּתֵּר מִלֵּילִי...

בַּלַּיְלָה בְּרִגְעֵי שִׁעֲמוּם – וְלִבִּי פָּתוּחַ לְעֵינַי;
וְעֵינַי הָרוֹאוֹת: חֳרָבוֹת, חֳרָבוֹת בְּלִבִּי!
עֵץ קָמֵל, צִיץ נוֹבֵל, צִפּוֹר מֵתָה –
בְּלִי הַדְרַת כְּנָפַיִם.
מַלְאָךְ חִוֵּר וְעָצֵב יוֹשֵׁב עַל אֵלֶּה הַשְּׁיָרִים
שְׁיָרֵי גַּן־עֶדְנִי וּמְקוֹנֵן –
וּפְנֵי שָׂטָן רָע אוֹרְבִים בְּפִנָּה אֲפֵלָה,
וְהַשָּׂטָן מְגַחֵךְ... וְהַלְּבָנָה–הִיא יָצְאָה
מִבַּעַד לֶעָנָן וְצוֹפָה בְּחַלּוֹנִי אֶל לִבִּי –
לְבָנָה חִוֶּרֶת.

* *
*

בֵּין שְׁנֵי עֲנָנִים גְּדוֹלִים,
בֵּין שְׁנֵי עִנְקֵי שְׁחוֹר—
רוֹעֵד כּוֹכָב אֶחָד,
רוֹעֶדֶת קֶרֶן אוֹר...

מָה אֲיוּמִים—אֵלִי!
אֵלֶּה עַנְנֵי עַד;
וּמַה קָּטֹן, חַלָּשׁ
כּוֹכָבִי זֶה הַחַד,

פְּנֵי עֲנָנִים מְפִיקִים:
קֶצֶף, קְלָלָה, מְרִי,
וְכוֹכָב זֶה הַיְחִידִי
מָה הוּא חָבִיב לִי!

לִרְגָעִים יֶחֱרַד לִבִּי
לִי נִדְמֶה עוֹד מְעַט
וְנֶחֱנַק בְּיַם הַחֲשֵׁכָה
כּוֹכָבִי זֶה הַקָּט.

אָנָּא, עַנְנֵי זַעַם,
אַל תִּפְעֲרוּ פֶּה,

לִבְלֹעַ אֶת חֲבִיבִי —
אֶת כּוֹכָבִי זֶה.

הוֹי, מַה גָּדוֹל יִהְיֶה
עָנְיִי, צַעֲרִי אָז —
בְּהִבָּלַע פִּתְאֹם
קְטַנִּי זֶה, בְּכַפּוֹ

הֲזָיָה.

בּוֹאִי, בּוֹאִי הָעַלְמָה –
שַׂעֲרוֹתַיִךְ שְׁחוֹרוֹת וְעֵינַיִךְ שְׁחוֹרוֹת;
שִׂמְלָה שְׁחוֹרָה לָךְ, וְרַכָּה אַתְּ כַּלַּיְלָה –
הַגִּידִי לִי, אִם אַתְּ אֲחוֹת הַלָּיְלָה?

הָעַלְמָה,
יְחִידִי אֲנִי פֹּה, הֲמוֹן מַחֲשָׁבוֹת שְׁחוֹרוֹת,
מְטַפְּסוֹת בְּמֹחִי וְעַל גַּבֵּי זוֹחֲלִים צְלָלִים,
כְּפִתּוּנֵי הַמַּחֲשָׁבוֹת וְהַצְּלָלִים.

בּוֹאִי נָא אֵלַי –
אֲחוֹת הַלַּיְלָה אַתְּ, וְיָפָה אַתְּ וְנָאוָה;
אָנֹכִי חִוֵּר כָּךְ, וְלִבִּי כָל־כַּךְ דָוֶה...
אֵינִי רוֹצֶה בְּיוֹם וְאֵינִי קֹוֶה אֵלָיו – –

אֲחוֹת הַלַּיְלָה אַתְּ, וְיָפָה אַתְּ וְנָאוָה –
בּוֹאִי שְׁבִי עַל כִּסְאִי, אֲנִי אֵשֵׁב לְרַגְלַיִךְ;
אֶת רֹאשִׁי אֶכְבּוֹשׁ בְּחֵיקֵךְ וְאַתְּ, אַתְּ כַּסִּינִי
בְּגַלֵּי שְׂעָרֵךְ הַשָּׁחוֹר,
וַהֲיִי עִמִּי כָּל הַלַּיְלָה וְשִׁירִי לִי שִׁיר לַיְלָה –
וּבִפְקֹחַ הַבֹּקֶר עַפְעַפָּיו, חַנְּקִינִי –
זָגֹזִי – – –

מִשִּׁירֵי אוֹבֵד.

הוּא נִגְלָה לִי בְּלַיְלָה קוֹדֵר אֶחָד,
הַלַּיְלָה הָיָה קוֹדֵר אָז מְאֹד;
שְׂחוֹק בְּעוּתִים עָלָה בַּעֲלָטָה,
עָלֹה בַּעֲלָטָה וְאָבֹד...

הַשְּׁבִיל—עוֹד לֹא עָבַרְתִּי בוֹ, הוֹ מָה הִתְעַקֵּם!
מָה הִתְעַקֵּל שְׁבִילִי זֶה הַצָּר...
רוּחַ מְרֻדָּף נִדְחַק בֵּין הַמְּצָרִים;
עֲלֵי רֹאשִׁי נִתְּכוּ תְּלוּנָה וּבְכִי מָר.

הוּא נִגְלָה לִי אֲנִי לְפֶתַע פִּתְאֹם, —
אִלֵּם נִצָּב נֶגְדִּי, וּכְנְצִיב
מָוֶת, כִּנְצִיב מָוֶת שְׁחוֹרָה,
רַק הִתּוֹל חַי הִזְדַּעְזַע עֲלֵי פִיו.

בְּאִישׁוֹנֵי עֵינָיו נָחוּ גַּעֲגוּעִים מֵתִים;
נִשְׁקָף צַעַר־גָּדוֹל — מֵת;
וְאֵשׁ עוֹד דָּלְקָה שָׁם, אֵשׁ שֶׁאֵינָהּ מְצַפָּה
לְמַלְאָךְ גּוֹאֵל וְלִמְבַשֵּׂר נֵס..

חֲלוֹמוֹ שֶׁל תִּינוֹק.

„— אִמָּא־אִמָּא! הוֹ גְּשִׁי־נָא הֲלוֹם —
„בִּשְׁנָתִי רָאִיתִי חֲלוֹם.
„בַּחֲלוֹמִי – כְּרוּב קַל אֵלַי טָם,
„לְקָחַנִי בִּכְנָפָיו — וְנָם.
„שְׁאִלְתִּיו – לְאָן? עָנָה לִי:
„— אֶל שַׁעֲרֵי גַן־עֵדֶן, בְּנִי."—
„וַנָּעָף גַּם יוֹמָם, גַּם לַיִל,
„עַד שֶׁבָּאנוּ אֶל שַׁעֲרֵי גַן־אֵל.
— „תוּק־תוּק! דָּפַק כְּרוּבִי בַּלָּט —
— פִּתְחוּ לִי וְלִשְׁמוּאֵל הַקָּט!
— פְּתַח, תַּח־תַּח, פְּתַח, תַּח־תַּח!
פִּתְחוּ לִי וְלִשְׁמוּאֵל הָרַךְ!
— קִישׁ־קִישׁ־קִישׁ! קִישׁ־קִישׁ־קִישׁ!
פִּתְחוּ לִי וְלִשְׁמוּאֵל נָא־חִישׁ!
„הַשְּׁעָרִים אָז נִפְתְּחוּ דֹם —
„וָאִיקָץ – וְהִנֵּה חֲלוֹם —
— — — — — — — —
„הוֹ אִמָּא, הוֹ אִמָּא, לוּ רַק
לִישֹׁן יָכֹלְתִּי עוֹד דַּק —
בְּוַדַּי הֶרְאַנִי הַכְּרוּב
אֶת גַּן־אֱלֹהִים וְכָל טוּב. —

לְאָדָם.

אִם בִּזְבַּזְתָּ יוֹם
עַל דְּבָרִים קְטַנִּים,
וְאֶת אוֹר הַחֶרֶס
לֹא רָאִיתָ –
אַל יִפּוֹל רוּחֲךָ;
צֵא לִפְנוֹת עֶרֶב
אֶת הַקֶּרֶת,
וְלְנֹכַח שֶׁמֶשׁ לֵךְ
עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה.
וְאִם יֵשׁ עוֹד זֶרֶת
בֵּינוֹ לְבֵין הַתְּהוֹם –
וְעָלִיתָ עַל רֹאשׁ גִּבְעָה,
וְקָרָאתָ אֶל הַשֶּׁמֶשׁ
מֵרֹאשׁ הַגִּבְעָה:
שֶׁמֶשׁ!
אוֹיָה לִי,
אֲנִי בִזְבַּזְתִּי יוֹמִי...
וּרְאֵה – רְאֵה:
הַלַּיְלָה –
הִנֵּה הוּא בָא...

וְהַשֶּׁמֶשׁ יַעֲמֹד
בִּפְאַת הַמַּעֲרָב
וְצָחַק בְּאֵשׁ
עַל רִפְיוֹן לֵב הָאָדָם..!

. . . . -

וְשָׁלַח קֶרֶן לָךְ
לִפְנֵי רִדְתּוֹ —
הַאַפִּי קֶרֶן זוֹ
בְּסֵתֶר לִבֵּךְ,
וּשְׁמָרָהּ עַד הַבֹּקֶר

רְאִיתִיהָ.

בַּחוּץ רְאִיתִיהָ — הִיא טָסָה כִּכְרוּב,
כַּצִּפּוֹר, שֶׁנִּצְּלָה וּפָרְחָה מִכְּלוּב. —
רַגְלֶיהָ הַקַּלּוֹת לֹא נָגְעוּ בִּפְנֵי
הָאֲדָמָה; בָּאֲוִיר טָס צַלְמָהּ הַגֵּא.
הַגְּוִיָּה הַקַּלָּה כְּשִׁיר וּמִיר־הַלֵּיל,
רִחֲפָה וְדִלְּגָה כְּמַלְאָךְ, כְּאֵל.
הֶחָזֶה הַהוֹלֵם, הֶחָזֶה הַזָּע, —
כְּמוֹ לָחַשׁ, כְּמוֹ לָאַט, כְּמוֹ גִּלָּה דְּבַר־מָה...
בְּעֵינֵי הַתְּכֵלֶת תָּעָה צְחוֹק־אוֹר
וְרִפְרֵף עַל פִּיהָ, עַל שִׂפְתֵי הַמּוֹר.
תַּלְתַּלֵּי הַזָּהָב הִתְפַּתְּלוּ מֵעַל
רֹאשָׁהּ וְשִׁכְמָהּ כְּגַל עַל גַּב גַּל.
כָּל תְּנוּעָה, כָּל מָנוֹד כְּמוֹ דוֹבֵב לִי דֹם:
— זְכֹר נָא! הֵן אוֹתוֹ רָאִיתָ בַּחֲלוֹם...

*

בַּחוּץ רְאִיתִיהָ — הִיא טָסָה כִּכְרוּב,
כַּצִּפּוֹר, שֶׁנִּצְּלָה וְעָפָה מִכְּלוּב. —
אָנֹכִי הָלַכְתִּי אַחֲרֶיהָ בְּדָמִי,
וּלְבָבִי הִתְכַּוֵּץ מִמְּתִיקוּת וּמְרִי.
וּלְבָבִי בִי הָלַם וּמֵת בִּי כִּמְעַט,
נִשְׁמָתִי כְּמוֹ יָצְאָה, כְּמוֹ גָּוְעָה בַּלָּט.

אֵד קַל נָח עַל עֵינַי וְנִצָּב כַּגֵּד; —
אַךְ צִלָּהּ הִרְגַּשְׁתִּי מִבַּעַד לָאֵד.
וְצִלָּהּ בִּי הִתְרָה וְרָזַם אֵלַי:
„גֶּשׁ־הָלְאָה, הָעֶלֶם — הוֹי, קְרַב־נָא עָדַי...

וְקַנֵּא קִנֵּאתִי בָּרֶגַע הַזֶּה
בָּרוּחַ הַהוֹלֵל, הַמְנַשְּׁקָהּ בַּפֶּה;
בָּרוּחַ הַפָּזִיז, הֶעָשׂוּי בְּלִי חָת,
הַדּוֹלֵק אַחֲרֶיהָ וּמְנַשְּׁקָהּ — וְנָם,
וְחוֹזֵר וּמְחַבְּקָהּ בַּחֲרָדָה וָגִיל,
מְלַפֵּף מָתְנֶיהָ בְּחֶדְוָה וּבְחִיל,
מִתְלַבֵּט בַּשִּׂמְלָה, מְגַלֶּה לָהּ רָז,
לוֹפֵת חָזֶהָ וּמְצַחֵק וָגָז...
מוֹפִיעַ חֲלִיפוֹת מִפֹּה וּמִשָּׁם,
מִתְחַטֵּא וּמְפַיְּסָהּ, כּוֹרֵעַ וָקָם...

*

אָנֹכִי הָלַכְתִּי אַחֲרֶיהָ בִּדְמִי,
וּלְבָבִי הִתְכַּוֵּץ מִמְּתִיקוּת וּמְרִי.
וּלְבָבִי־בִי דָּלַם וּמֵת בִּי כִּמְעַט,
נִשְׁמָתִי כְּמוֹ יָצְאָה כְּמוֹ גָוְעָה בַּלָּט...
גַּעְגּוּעֵי חֲלוֹם־פָּז, מְלֵא־חֶדְוָה, מְלֵא־כְאֵב, —
הִכְבִּירוּ אֶת נַפְשִׁי וַיְשַׁבּוּ הַלֵּב.
לוּ כִּרוּב קַל הָיִיתִי — כָּרוּחַ זֶה, הֹם
אָז עַקַבְתִּי אַחֲרֶיהָ גַּם לַיְלָה, גַּם יוֹם...

———

הַגִּבּוֹר בַּלֵּב.

פַּנְטַסְיָה שֶׁל חֲנֻכָּה.

לֹא אֵלֶּה נֵרוֹת־שַׁעֲוָה, שֶׁאֶת חֲדָרִי לֹא יָאִירוּ,—
אֶת גִּבּוֹרַי לִי יַזְכִּירוּ;
לֹא אֵלֶּה הַלְּהָבִים הַחֲרֵדִים וְהַמְּהַבְהֲבִים
בְּנֹשֵׁב בָּם הֶבֶל פִּי מַדְלִיקָם,
וְחוֹשְׁבִים לִדְעֹךְ עַל שְׁבִיבָם וְעַל זִיקָם,—
אֶת גִּבּוֹרַי לִי יַזְכִּירוּ. —

*

אֲנִי, אֲנִי הִדְלַקְתִּי אֶתְכֶם נֵרוֹת־שַׁעֲוָה, —
אַךְ נִחָמְתִּי;
אֲנִי הִדְלַקְתִּי אֶתְכֶם־זִכָּרוֹן לְגִבּוֹרַי —
וְנִכְלָמְתִּי...;
אֶשְׁכֶם קָרָה, שְׁבִיבְכֶם דּוֹעֵךְ, זִיקְכֶם עוֹמֵם;
הִנְּכֶם קְטַנִּים!
בְּרַקְכֶם—בְּרַק עֵינֵי שְׁפַנִּים.
בָּרָק שׁוֹמֵם...
לֹא! לֹא אַתֶּם אֶת גִּבּוֹרַי לִי תְּעִירוּ.—

*

אֲנִי הִדְלַקְתִּי אֶתְכֶם — וְאָנֹכִי
אֶפַּח בָּכֶם וַאֲכַבֶּה.

פּה בִּלְבָבִי בּוֹעֵר
לַהַב גָּדוֹל, לַהַב סוֹעֵר,
לְזֵכֶר הַמַּכַּבִּי! –

•

אַךְ מַה זֶּה הֵצִיץ מִלַּהַב נֵר הַשַּׁעֲוָה!
קְוֻצּוֹת שְׁחוֹרוֹת...
רֹאשׁ...
עֵינַיִם־אוֹרוֹת...
שְׁתֵּי עֵינֵי־בְרָקִים
טוֹבְלוֹת בְּזַהֲרוּרֵי שְׁחָקִים, –
צָצִים מִן הָאֵשׁ, –
הוֹ, הוֹד פְּנֵי גִבּוֹר!

•

– מִי אַתָּה הַגִּבּוֹר?
– הַמַּכַּבִּי!
– וּמִן הַנֵּר עָלִיתָ?
מִזֶּה הַשְּׁבִיב,
מִטִּפַּת־אֵשׁ שֶׁאֵין לָהּ זִו?
וְהֵן פּה בִּלְבָבִי בּוֹעֵר
לַהַב גָּדוֹל, לַהַב סוֹעֵר
לְזִכְרְךָ; –
הִכָּנֵס תּוֹךְ לְבָבִי וַחֲיֵה בִי!

*

— זֶה כַּמָּה נִכְסַפְתִּי לְלֵב! —
קָרָא הַמַּכְבִּי וְעָלָה מִגֵּרוֹת הַשַּׁעֲוָה;
— זֶה כַּמָּה נִכְסַפְתִּי לְלֵב! —
וַיִּקְרַע הַמַּכְבִּי סְגוֹר לִבִּי,
וְנִכְנַס, וְטָבַל בְּדָמִי,
וְעָלָה בְּלַהַב לְבָתִּי...

*

וְאֶת הַנֵּרוֹת כִּבִּיתִי,
הַנֵּרוֹת לִי לָמָּה?
אִם בְּחַדְרֵי לְבָבִי דוֹלֶקֶת לַהֶבֶת
וְנִשְׁמַת גִּבּוֹרִי בְּתוֹךְ הַשַּׁלְהֶבֶת?!

מַחֲבוֹאִים.

אֶלְכָה לִי הַיַּעְרָה,
תַּחַת אִילָן טְעוּן־עֲנָפִים,
בִּמְטַר צִלְלֵי־זְמִירִים יָפִים,
מְחַכָּה לִי הַנַּעֲרָה.

וְיָפָה הִיא, וְרַכָּה הִיא,
תַּחַת אִילָן הִיא יוֹשֶׁבֶת,
בְּשִׂמְלָה צְחוֹרָה וּמְלַבֶּבֶת–
מִתְנוֹסְסָה הִיא וּמְחַכָּה לִי.

אֶלְכָה לִי הַיַּעְרָה!
הַשַּׁחַר מַכְרִיז יוֹם לְהָבָה,
לַיַּעַר – קוֹרֵא לִי לְבָבָהּ,
לֵב נַעֲרָה, לֵב נַעֲרָה.

*

עוֹד רֹךְ וּצְנִיעוּת בֹּקֶר שׁוֹמְרִים עַל הַיְקָרָה,
עוֹד נִשְׁקָף מֵעֵינֶיהָ כְּרוּב הַתֹּם,
עוֹד תּוֹעֶה בְּקֶרֶב לִבָּהּ הַחֲלוֹם,
עוֹד שָׁלֵו לִבָּהּ בָּהּ, לֹא הוּטְלָה בוֹ עוֹד סְעָרָה,–

אַךְ הִנְנִי בָא, כְּרוּב שָׁקֵט, הִנְנִי בָא,
את יָפָה, מַלְכַּת לִבִּי, הַיָּפָה אַתְּ בַּבָּנוֹת!
כְּבָר עֵינֵךְ סִקְרָה אוֹתִי מִבֵּינוֹת הָאִילָנוֹת
כְּבָר לִבֵּךְ רוֹעֵד בָּךְ. כְּבָר חָזֵךְ זָע...

הִתְרוֹמְמִי נָא וְאֶל עֳבִי הַיַּעַר מֶנִּי בִרְחִי...
הֶאָח בֵּין־רֶגַע וּכְבָר קַמְתְּ, וְנַסְתְּ — —
אַל תְּפַרְפְּרִי... הֵן כְּבָר נִתְפַּשְׂתְּ!
פֶּרַח חַי תָּפַשְׂתִּי, לֵב לְלֵב עִם פִּרְחִי!

קַרְנֵי שֶׁמֶשׁ נִתְזוֹת וּמְרַצְּדוֹת עַל הֶעָלִים.
רְאִי גַם מַחֲבוֹאֵנוּ מָצְאוּ הַשּׁוֹבָבוֹת!
מַה שָּׁפַר עָלַי חָזֵךְ מְחוֹל צְלָלִים וְלֶהָבוֹת,
מַה יָּפוּ בְּנֵי נְגֹהוֹת בְּנָשְׁרָם אֶל חֵיק צְלָלִים!

אֵין שְׁבִילִים פֹּה וְאֵין אָדָם, הוֹד פֶּרֶא לְיַעְרֵנוּ,
פֹּה אוֹר וְצֵל וְשִׁיר מְשַׁמְּשִׁים בְּעִרְבּוּבְיָה;
רְאִי, בַּסְּבָךְ בִּכְנָפָיו נֶאֱחָז שָׁם כְּרוּב־יָהּ —
עָזַב אֶת אֵלוֹ בְּשָׁמָיו וּבָחַר בְּמַחֲבוֹאֵנוּ...

בָּעִיר מָה רַב הָרַעַשׁ, מָה רַב בָּעִיר הַשָּׁרָב.
פֹּה צֵל וַחֲלוֹם — הַסִּי — זֶה מְעוּף צִפְּרִירִים —
הַמְלַבִּים לַבּוֹת־אַהֲבָה בִּלְבּוֹת צְעִירִים
רַחֲפוּ, פִּזְיוֹנִים, רַחֲפוּ עַל רָאשֵׁינוּ עֲדֵי עָרֶב.

עִם הַשַּׁחַר.

עַל רֹאשׁ הָהָר עָמַדְתִּי מֵאָז הַבֹּקֶר,
וּפָנַי אֶל הַמִּזְרָח;
וָאֵרֶא חֶרֶס עוֹלֶה מִן הַתְּהוֹם —
וּבְחֵיקוֹ יוֹם.

וְאוֹרוֹת רַבִּים, כְּמִמַּעְיָן שֶׁאֵינוֹ פוֹסֵק
שָׁטְפוּ אֶת הָאֲוִיר;
וְגַלֵּי זֹהַר בְּהִירִים נִזְרְקוּ מֵרוֹם,
עַל כָּל הַיְקוּם.

וְכָל הַיְקוּם הַצָּמֵא שׁוֹתֶה מִן הַזִּיו הַגָּדוֹל
וְנֶהֱנֶה מִמֶּנּוּ;
וָאֶקְרַע גַּם מִלִּבִּי אֶת הַסְּגוֹר,
וָאֶסְפֹּג אֶת הָאוֹר.

וּלְתוֹךְ דָּמִי, עוֹרְקֵי גִידַי וְנִשְׁמָתִי —
בָּא הָאוֹר הַמָּתוֹק;
וְהִתְחִיל תּוֹסֵס בִּי הַלֵּב הֶעָז,
מִנְּגֹהוֹת פָּז...

וְכִנְבִיא־אֵל הִפְקַרְתִּי אָז אֶת עַצְמִי לְכָל נַעֲנֶה,
הַצָּמֵא לְאוֹר שַׁדַּי...
וְאַכְזְרִיּוּ מֵעַל פִּסְגַּת רֹאשׁ הָהָר,
לְכָל רַךְ וּמָר:

אֵלַי הִתְלַקְּטוּ וְאָתָיוּ אַחִים נַעֲנִים;
אֶת לִבִּי אֲנִי מַפְקִיר —
וְאַתֶּם שְׁתוּ וּמְצוּ אֶת הָאוֹר וָחֹם,
עַל הַלְּשַׁד וְהַדָּם...

אֶלֶגִּיָה.

מִכָּל חֲמוּדוֹת הָיוּ לִי —
רַק לִבִּי נִשְׁאַר לִי...

שֶׁמֶשׁ הָיְתָה לִי בָרֹם,
עִם עֶרֶב צָלְלָה בַּתְּהוֹם...

לִי צִפּוֹר שָׁרָה שִׁירַת־יָהּ,
בְּמֶרְחַק־רָזִים עָפָה לָהּ...

שׁוֹשַׁנַּת־קְסָמִים הָיְתָה לִי,
עִם צֵאת הַיּוֹם וְנָבְלָה הִיא...

פַּעַם אוֹתִי חֵשֶׁק עָז —
וְגָוַע חִישׁ עִם קַו הַפָּז...

לִבַּבְתְּנִי תִקְוָה, תִּקְוַת־תֹּם,
וְנֶעֶלְמָה הִיא עִם כְּלוֹת הַיּוֹם...

עַל גַּבְשׁוּשׁ בּוֹדֵד, בְּקֶבֶר צָר,
שׁוֹכְבָה לָהּ יַלְדָּתִי כְּבָר...

מִכָּל חֲמוּדוֹת הָיוּ לִי —
רַק לִבִּי נִשְׁאַר לִי...

בַּסֻּכָּה.

לַיְלָה רוֹמֵם, בְּתוֹךְ הֶחָצֵר
עוֹמְדָה לָהּ גַּלְמוּדָה:
סֻכָּה קְטַנָּה, סֻכָּה יָפָה,
עֲנָוָה וַחֲמוּדָה.

מִן הַסְּדָקִים, מִן הַחֲרַכִּים,
מְצִיצִים, מְנִצִּים, שׁוֹפְעִים,
קַוֵּי־אוֹרָה דַּקִּים־דַּקִּים
שֶׁבַּחֲשֵׁכָה קוֹפְאִים.

צְלִילִים צְלוּלִים, קַלִּים, נַעֲלִים —
מִתְמַלְּטִים וְנִשָּׂאִים
מִן הַסֻּכָּה — וּבְחֵיק הַדְּמָמָה
נְמוֹגִים וְנִבְלָעִים.

יֵשׁ שֶׁכְּוּ אוֹר קָפוּא נֵעוֹר,
רוֹעֵד וּמִתְנוֹצֵץ
וְיֵשׁ שֶׁהֵד שֶׁל צְלִיל כְּבַר נִשְׁכָּח —
שׁוּב עוֹלֶה וּמִתְרוֹצֵץ...

יְחִידִי יוֹשֵׁב לוֹ רַב גְּדַלְיָה
בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה שָׁמָּה,
יְחִידִי יוֹשֵׁב הוּא וְלוֹמֵד.
וְלוֹמֵד לוֹ בִּדְמָמָה,

רַבִּי גְּדַלְיָה זֶה כְּבַר זָקֵן,
וְקוֹלוֹ עוֹדוֹ צָלוּל;
פָּנָיו קָמְטוּ, צָנְמוּ – וְלִבּוֹ
עוֹדוֹ רַךְ וְטָלוּל.

עַל לִבְנַת זְקָנוֹ שֶׁל הַיָּשִׁישׁ
שָׁרוּי כֹּחַ צָעִיר;
וּבְתוֹךְ עֵינָיו – תְּכֵלֶת תּוֹעָה
חֲלוֹם קֶסֶם בָּהִיר...

וִיחִידִי יוֹשֵׁב לוֹ הַיָּשִׁישׁ
בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה שָׁמָּה,
יְחִידִי יוֹשֵׁב הוּא וְלוֹמֵד –
וְלוֹמֵד לוֹ בִּדְמָמָה.

וְהַדְּמָמָה -- דְּמָמַת קֹדֶשׁ,
וְהַבְּדִידוּת – מָה עֲרֵבָה!
וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל רַב גְּדַלְיָה –
הוֹי, מָה רוֹגְשָׁה הִיא וּשְׁלֵוָה,

הַנֵּר גּוֹסֵס – קוֹל הַיָּשִׁישׁ
נִפְסַק פִּתְאֹם, עֵינָיו הֵרִים;
בְּ„סֻכָּה" יְרַקְרַק רַעַד, הִבְרִיק,
קְהַל כּוֹכָבִים עֵרִים.

וְהַכּוֹכָבִים קְטַנִּים – קְטַנִּים,
פְּנִינִים חַיִּים, פְּנִינִים פְּזוּיִם,
מְפַזְּזִים בַּסְּכָךְ, מִתְפַּתְּלִים,
כִּילָדִים שׁוֹבָבִים עַלִּיזִים.

וּלְהַיָּשִׁישׁ רַבִּי גְּדַלְיָה
נִדְמֶה: הַשָּׁמַיִם חָרֵדוּ
אֵלָיו, – עִם הֲמוֹן כּוֹכְבֵיהֶם
אֶל סֻכָּתוֹ יָרֵדוּ...

רַבִּי גְּדַלְיָה סוֹגֵר עֵינָיו
עֵינָיו סְגוּרוֹת -- אַךְ לִבּוֹ
עֵר, שׁוֹמֵעַ: קְהַל מַלְאָכִים
חֶרֶשׁ אֶל הַסֻּכָּה יָבוֹא.

הַמַּלְאָכִים קְטַנִּים – קְטַנִּים,
כָּאֲוִיר קַלִּים, זַכִּים, צְחוֹרִים,
פּוֹרְשִׂים עָלָיו אֶת כַּנְפֵיהֶם,
וְהַכְּנָפַיִם זוֹלְפוֹת אוֹרִים.

וְהֵמָּה לוֹחֲשִׁים לוֹ חֶרֶשׁ,
סוֹדוֹת שְׁחָקִים, רָזֵי־רָזִים,
בְּכֶסֶף זְקָנוֹ הַמִּסְתַּלְסֵל,
בִּצְחוֹק מִתְלַבְּטִים, נֶאֱחָזִים.

סְגוּרוֹת עֵינֵי רַבִּי גְדַלְיָה,
אַךְ לְבָבוֹ עֵר וְרוֹחֵשׁ:
כָּל רָז קָדוֹשׁ, כָּל סוֹד נִשְׂגָּב,
לוֹ כָּל מַלְאָךְ לוֹחֵשׁ.

לַיְלָה דוֹמֵם, בְּתוֹךְ הֶחָצֵר
עוֹמְדָה לָהּ גַּלְמוּדָה,
סֻכָּה קְטַנָּה, סֻכָּה יָפָה,
עֲנָוָה וַחֲמוּדָה.

מִן הַסְּדָקִים, מִן הַחֲרַכִּים,
מְבַצְבְּצִים, נִמְתָּחִים –
צֵל חֲלוֹמוֹ שֶׁל רַב גְּדַלְיָה
וְסוֹדוֹת הַמַּלְאָכִים...

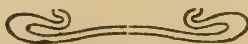

סֻכּוֹת.

אֲנִי חוֹלֶה מֵאוֹרָה —
הָיָה אָבִיב, שֶׁמֶשׁ חָדָשׁ בַּשְּׁחָקִים,
שָׁפַךְ זֹהַר בָּהָר, בָּעֲמָקִים;
וָאֵצֵא לִקְרָאתוֹ גַּם אָנִי, וַאֲנִי עוֹדִי רַךְ, עוֹדִי צָעִיר,
וָאֶשְׁתֶּה כּוֹס אוֹרוֹ־יְקָרוֹת, וְאוֹרוֹ מַה רַב הוּא, מָה בָּהִיר!
וָאֶשְׁכַּר וָאֶחֱלֶה...

אֲנִי חוֹלֶה מֵחֲלוֹמוֹת —
אַחֲרֵי שָׂבְעִי מִיּוֹמִי דֵּי עָמָל,
אוֹתִי רִחֵם הַלַּיְלָה וְחָמָל...
דּוּמָם יָרַד מַלְאָכוֹ לִיצוּעִי, וְלָחַשׁ לִי חֶרֶשׁ אֲגָדָה,
וְעוֹרֵר נִשְׁמָתִי בְּלַחֲשׁוֹ, וְשִׂמְחָה וְחֶלְמָה וּרְעָדָה —
וָאִיקַץ עִם שַׁחַר וָאֶחֱלֶה...

אֲנִי חוֹלֶה מֵאַהֲבָה —
יָפוֹת הָיוּ הַנְּעָרוֹת וַעֲלִיזוֹת,
כֹּה מַרְהִיבוֹת וְחָיוֹת וּפְזִיזוֹת;
יָפִים הָיוּ מַחֲבוֹאַי וּסְתָרַי שָׁם חִכּוּ הַנְּעָרוֹת לְדוֹדָן,
הַרְבֵּה נָטְלוּ מִמֶּנִּי בְּלַחֲשָׁן, הַרְבֵּה נָטְלוּ מִמֶּנִּי בְּסוֹדָן —
יָפוֹת הָיוּ הַנְּעָרוֹת וָאֶחֱלֶה...

* *
*

הַחַמָּה שֶׁעָלְתָה בַּמִּזְרָח, הַחַמָּה מִמְּרוֹמִים —
נָטְעָה בְּלִבִּי שְׂשׂוֹנָהּ,
אֶת [illegible]קָהּ הָרַךְ וְאֶת אוֹנָהּ,
זָרְקָה לִי חִשְׁקָהּ הָעַז;
וּבְפִנַּת נִשְׁמָתִי,
חֲלוֹמָהּ נָשָׂאתִי,
חֲלוֹם טוֹב שֶׁל פָּז...

וְהַלַּיְלָה הַקּוֹדֵר, הַלַּיְלָה הַנּוֹרָא, [illegible] —
כָּבָה וַיִּבְלַע אֶת יוֹמִי,
נִתֵּק אֶת קוּרֵי חֲלוֹמִי,
שָׁלַל אֶת צַחֲקִי, צְחֹק אוֹר;
וְהַלֵּב נִשְׁאַר אָבֵל,
קוֹדֵר וְאָפֵל
בֵּין צִלְלֵי שְׁחוֹר...

*　*
*

בִּלְבָבִי יָקְדָה, יָקְדָה אָז לֶהָבָה,
וּבְנִשְׁמָתִי אֵשׁ — אַךְ מַר לִי מָר —
הָאֵשׁ, הִיא הָלְכָה הָלֹךְ כִּי וְכָבָה
וְלִבִּי, לִבִּי הָלַךְ לוֹ וָקָר.

וְצַר לִי, צַר עַל יָמַי אֵל הַמְעַטִּים,
לְלֹא גִיל וּלְלֹא אַהֲבָה שְׁחַתִּים...

צַר לִי, צַר לִי עַל הָאֵשׁ כִּי דָלְקָה —
וְאֶת הָעֹנֶג וְאֶת הַמַּכְאוֹב לִי לֹא חָלְקָה...

צַר לִי עַל שֶׁיָּקְדָה בִי כְּאוֹר יְקָרוֹת,
הַמִּשְׁתַּפֵּךְ עַל הַקְּבָרוֹת, עַל הַקְּבָרוֹת...

פְּחָדִים.

לֹא אֵלֵךְ מֵאִתֵּךְ אֲחוֹתִי,
לְבֵיתִי, לְחַדְרִי הַצָּר —
שָׁם עוֹמֵד וּמְחַכֶּה לִי עַתָּה,
שִׁעְמוּם כֹּה דוֹמֵם וָזָר.

בַּחֲשֵׁכָה, עֵת אַעַל אֶת נֵרִי,
לְהָאִיר דְּמִיַּת הָרָז, —
עוֹלִים הַצְּלָלִים עַל כְּתָלַי,
כִּידוּעִים מִכְּבָר לִי, מֵאָז...

וַחֲרִיקַת עַכְבָּרִים חֲרִישִׁית,
עוֹלָה אֵלַי מִן הַשְּׁחוֹר;
כְּמוֹ לַחֲרשׁ עָלַי מְזִמּוֹת אָוֶן,
קָרְאוּ עֲצָרָה בַּחוֹר.

הֵם חוֹרְשִׁים: בְּשָׁעָה שֶׁאִישַׁן —
וְעָלוּ עַל מִטַּת הַנָּם;
וְרָקְדוּ עַל בְּלִיטַת חָזֵהוּ,
וְחָרְקוּ עַל לִבּוֹ הֶחָם...

לֹא אֵלֵךְ מֵאִתָּךְ אֲחוֹתִי,
לְבֵיתִי, לְחַדְרִי הַצָּר;
חַדְרִי כֹּה רֵיק וְכֹה אִלֵּם,
חַדְרִי כֹּה שׁוֹמֵם וָזָר...

נִשְׁעַן עַל יָדַי לַשֻּׁלְחָן,
כַּךְ אֵשֵׁב לִי, אֵשֵׁב לְבָד;
שְׁחוֹר צְלָלִים וּדְמָמָה עֲנֻקָּה,
יַבִּיטוּ אֵלַי מִכָּל צָד.

בְּהִתְרוֹמְמִי—צִלִּי יִשְׁתַּטֵּחַ —
יִזְדַּעֲזַע לִרְגָעִים כְּחַי...
וּפוֹשֵׁט אֶת יָדָיו הַשְּׁחוֹרוֹת,
וּפוֹשְׁטָן וּמוֹשְׁכָן אֵלַי...

וְלִי נִדְמֶה: הַצֵּל הוּא לֹא צִלִּי,
צֵל אַחֵר לְגַמְרֵה, צֵל־מֵת;
וּלְעוֹלַם הַצְּלָלִים הַשְּׁחוֹרִים,
הוּא חָפֵץ גַּם אוֹתִי לָשֵׂאת.

לֹא אֵלֵךְ מֵאִתָּךְ, אֲחוֹתִי,
לְבֵיתִי, לְחַדְרִי הַצָּר;
חַדְרִי כֹּה שׁוֹמֵם וְאִלֵּם,
חַדְרִי כֹּה רֵיק וְכֹה זָר.

הַנֵּר שָׁם מְהַבְהֵב וְדוֹעֵג,
לְהַבְלֵי הַתֵּבֵל הַזֹּה;
וּמְגַלָּה סוֹדוֹתָיו בְּאָזְנַי
מֵעוֹלָם הַתֹּהוּ שֶׁלּוֹ.

מָה אִירָא, אֲחוֹתִי, מָה אִירָא—
לֹא אֵלֵךְ אֶל חַדְרֵי הַיּוֹם;
מִנֵּרִי—רַק נִשְׁאָר פְּרוֹר קָטָן
וְהָיָה בְּדָלְקוֹ עַד תֹּם—

יְפַתֵּנִי הַלַּהַב הַגּוֹסֵס:
—עוֹלָמִי לָךְ קוֹרֵא, בּוֹא, בּוֹא...
וַיִּמְשֹׁךְ אֶת לִבִּי בְּחָזְקָה,
לְעוֹלָם הַתֹּהוּ שֶׁלּוֹ....

מָה אִירָא, אֲחוֹתִי, מָה אִירָא...
פְּרוֹר נֵרִי עַכְבָּרִים וָצֵל...
הַסְתִּירִי נָא אוֹתִי בְּחֶבְיוֹן
עֵינַיִךְ הַצּוֹחֲקוֹת, הָאֵל...

תרס״ד

אֶתְמוֹלִים.

יוֹמִי דּוֹעֵךְ לְעֵינַי, יוֹמִי גוֹסֵס,
טָבוּחַ תָּלוּי שִׁמְשׁוֹ בִּפְאַת יָם;
רַעֲמַת קַרְנָיו פְּרוּעָה, דָּמוֹ שׁוֹתֵת,
רְסִיסֵי זֹהַר צוֹלְלִים בַּדָּם...

חֶבְלֵי גְסִיסָה. עוֹד מְעַט וּבָא הַמָּוֶת,
וּפָרַשׂ עָלָיו כְּנָף שְׁחוֹרָה וִיכַסֶּנּוּ;
וּמָחָה עִקְּבוֹת קֶרֶן־זָהָב וְלַהֶבֶת,
גַּם טִפַּת דָּם אַחֲרוֹנָה לֹא תִשָּׁאֵר מֶנּוּ...

וּמָחָר? אֵדַע — יַהַר חֵיק הַמִּזְרָח,
וְתִינוֹק חָדָשׁ יוּלַּד שָׁם עִם שַׁחַר;
לְעֵינַי תְּהִי לֵידָתוֹ, לְעֵינַי יִזְרָח —
וּלְעֵינַי יִגְוַע צָעִיר — מָחָר, מָחָר...

יוֹם עַל קֶבֶר יוֹם! חַמָּה עַל פְּנֵי חַמָּה —
וּמְחִיצוֹת לַיְלָה בֵּין הַיָּמִים;
אַלְפֵי שְׁמָשׁוֹת כָּבוּ לְעֵינַי, לְעֵינַי תַּמּוּ — —
וְאַלְפֵי לֵילֵי אֶמֶשׁ כִּסּוּם לְעוֹלָמִים...

וּרְאֵה רְאֵה מַה גְּדוֹלָה הִיא הַדְּאָגָה!
וְשֵׁם אֵין לָהּ, וְכִנּוּי אֵין, וְאֵין הַשָּׂגָה.

הָיָה אֶתְמוֹל יוֹם – וְהוּא כְּבָר חָלָף!
אָן יוֹמִי—שִׁמְשִׁי גָּז? אִלְּמִים לֵיל וּצְלָלָיו...

וְצַר—הַיּוֹם הַחוֹלֵף לֹא יַחֲזוֹר עוֹד, לֹא יָשׁוּב,—
וְיָמַי סְפוּרִים לִי, כָּל יוֹם וָיוֹם לִי חָשׁוּב,

אֶתְמוֹל הָיָה יוֹם, וְאָנָה בָּא, וְאֵי הוּא?
בְּכָל גְּבוּלוֹת לַיְלָה אֵלֵךְ אֲבַקְשֶׁהוּ —

אֶפְשַׁר שֶׁהַמַּעֲרָב יַאֲזִין אֶל קוֹלִי,
וְהֵקִיא לִי מִלּוֹעוֹ אֶת אֶתְמוֹלִי?

תִּקְוַת שָׁוְא! שַׁחַר בִּפְאַת יָם לֹא נֵעוֹר,
לְעוֹלָם רַד הַיּוֹם וְשׁוּב לֹא יֵאוֹר...

וְהֵן מֵרֹאשׁ יָדַעְתִּי כִּי יִהְיֶה כָּכָה!
וְלָמָּה זֶה קִדַּמְתִּיו בְּלֵב עֵר, בִּבְרָכָה?

לָמָּה לֹא עָצַמְתְּ עֵינַי מִבְּלִי רְאוֹתוֹ —
גַּם בְּהִוָּלֵד יוֹמִי גַּם בִּבְלוֹתוֹ?...

הַם הָרַעְיוֹן הַם:... מְבוּכוֹת אֲחָזוּנִי —
אֶתְמוֹלִי לֹא עוֹד אֶרְאֶה וְלֹא יִרְאוּנִי...

גַּם יוֹם זֶה עוֹבֵר, לֹא אַכִּיר עוֹד אוֹתוֹתָיו —
אֶתְמוֹל חָדָשׁ עַל אֶתְמוֹלַי נוֹסַף!...

וְלֹא סָכַר אֵל אֶת תְּהוֹם הַזְּמָן, לֹא סָכָר!
עוֹד רֶגַע — רְגָעִים עוֹד, וּבָא הַמָּחָר —

הַאוּכַל עֲצֹם עֵינַי לִקְרַאת פְּנֵי מָחֳרָתִי,
אִם אֶתְמוֹלוֹ כְּבָר מִתְרַקֵּם בְּלִבָּתִי?...

חַג הַיַּעַר.

בַּלַּיְלָה עוֹד עָגַם הַיַּעַר הַשָּׁב
תַּחַת כְּסוּת־שַׁלְגּוֹ הָרָב.

וַיִּשְׁרֶה הַמָּוֶת בִּשְׁבִילָיו עַל צְמָחָיו —
וְרוּחַ לֹא בָא, וְלֹא רָחַף...

וְהַדְּמָמָה כְּבָר קָפְאָה בְּתוֹכוֹ, וְחַוָּרָה —
וּבְשׂוֹרָה לֹא בָאָה, לֹא עָבְרָה...

עַל עַנְפֵי עֵץ אֶחָד יָשַׁב שֵׁד שָׁחוֹר
וְקָרָא אוֹתִיּוֹת לְאָחוֹר...

הַשּׁוֹמֵר הַבּוֹדֵד, הוּא חָל עַל מִשְׁמַרְתּוֹ,
וְהִתְקַפֵּל בְּצַוָּארוֹן אַדַּרְתּוֹ...

מֵחֶבְיוֹן הַיַּעַר עָף עוֹרֵב וְצָרַח,
נִפְנֵף בִּכְנָפָיו וּפָרַח.

וּלְשֵׁמַע הֶחָזוּת הַקָּשָׁה — הָאֵלוֹת
הֵגִיעוּ בְּרֹאשָׁן־אֲבֵלוֹת.

•

לַבֹּקֶר — וּבָא רוּחַ קָלִיל הַיַּעְרָה —
וְלָחַשׁ בַּחֲשָׁאִי: הִתְנַעְרָה!

מֵעֵץ אֶל עֵץ דָּאָה, מֵעֵץ אֶל עֵץ מִהֵר,
וְשַׁלְגֵי הַכְּפוֹר מִנְּהֶם נִעֵר!

וּבְנַעֲרוֹ הַפְּתוֹתוֹת מִזְּמוֹרָה לִזְמוֹרָה,
לָחַשׁ עֲלֵיהֶן הַבְּשׂוֹרָה;

וְהִתְנַעֲרָה כָּל דָּלִיָּה הַקְּפוּאָה זֶה כַּמָּה,
מֵהֶבֶל הַפֶּה שֶׁהֶחֱמָה...

הִזְדַּעְזְעוּ הַשְּׁלָדִים וְהֶמְיָה קָלִילָה
עָבְרָה כְּלַחַשׁ שֶׁל תְּפִלָּה.

בַּמִּזְרָח הַחֲוַרְוַר הַשֶּׁמֶשׁ הֵקִיצָה,
צוֹנֶנֶת וּוְרֻדָּה הֵצִיצָה.

וּשְׁלַל זֶהֳרוּרִים כֹּה פְּזוּזִים וּקְרִירִים
הִשְׁתַּפְּכוּ מֵרָאשֵׁי אֲמִירִים.

עַל כָּל עָנָף רָצוּץ וְדָלִיָּה נִדָּחָה,
מַתְּנַת הַשֶּׁמֶשׁ זָרָחָה.

מֵעֵץ אֶל עֵץ פָּסְחוּ רְסִיסֵי הָאוֹרָה,
פָּסְחוּ מִזְּמוֹרָה לִזְמוֹרָה.

וּשְׁתֵּי קַרְנֵי־אוֹר צָנְחוּ אַרְצָה־וְזָהָבָן
גֻּנַּז בַּשֶּׁלֶג הַלָּבָן;

יצחק קצנלסון.

וְצָחַק הַשֶּׁלֶג וְצָחַק וּפָג —
נָח עָלָיו וְהַר הֶחָג.

וְהָעֹלֶם הַמְשׁוֹרֵר הוּא בָּא מִן הָעִיר,
וְנִכְנַס הַיַּעְרָה בְּשִׁיר.

בֵּין עַרְבַּיִם.

שְׁבִי לִי לִפְנֵי לֶכְתֵּךְ –
הִנְנִי עָצֵב; כָּכָה עָצֵב אָנִי...
שָׁאַלְתִּי הַיּוֹם אֶת לִבִּי:
לִבִּי, לָמָּה תִּבְכֶּה בִּי?
וְלֹא עָנָנִי...

הַבִּיטִי בְּאֵשׁ הַמַּעֲרָב:
עוֹד רֶגַע קָט וְהִתְפּוֹצְצוּ הַשְּׁחָקִים,
מִצַּעֲרוֹ שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ;
אֲבָל עוֹמֵד הוּא עַל סַף הַמַּעֲרָב –
רַק הַצַּעַר תּוֹסֵס,
בַּחֲזֵה־עֲנָקִים...

רְאִי נָא, רְאִי, חֲמוּדָה –
אֵשׁ הַמַּעֲרָב הוֹלְכָה וְעוֹמֶמֶת,
וְלֹא הִתְפּוֹצְצוּ שָׁמַיִם!...
שָׁקַע כְּבָר שִׁמְשֵׁנוּ עִם עִצְבוֹנוֹ,
עִם תּוּגָתוֹ הָאִלֶּמֶת.

שְׁבִי לִי לִפְנֵי לֶכְתֵּךְ –
כִּי תָקוּמִי מָחָר וּבָאת אֶל נָוִי –

יצחק קצנלסון.

מִי יוֹדֵעַ אִם עוֹד יִדְפּוֹק לָךְ לְבָבִי?
מִי יוֹדֵעַ אִם הַשֶּׁמֶשׁ יוֹפַע עוֹד בַּמִּזְרָח –
אִם עוֹד יוֹפַע, וְעוֹד יִזְרָח?...

———

מִשִּׁירֵי אֶפִּיקוּר.

אִם שָׁעָה אַחַת נָפְלָה לְךָ בַּנְּעִימִים
הַשָּׁעָה הַמְשַׂחֶקֶת בָּאָה —
הִתְמַכֵּר לָהּ, מְסֹר לָהּ אֶת נִשְׁמָתְךָ, —
כִּי לֹא לְעוֹלָם תְּשַׂחֵק לְךָ הַשָּׁעָה.

אִם שָׁעָה אַחַת נָפְלָה לְךָ בַּנְּעִימִים —
אַחַת הִיא וְאֵין לָהּ שְׁנִיָּה;
כַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה כַּךְ גַּם הִיא חוֹלֶפֶת מַהֵר,
בְּחֶזְיוֹן־לַיְלָה צוֹלֶלֶת הִיא בִּתְהוֹם נְשִׁיָּה —
וְחֵי הַחַיִּים! שֶׁאֵין יוֹדֵעַ אַתָּה, וְאֵינְךָ גַּם מְשַׁעֵר,
מַה־שָּׁמוּר לָךְ בַּעֲקֵבָהּ...
אִם גִּיל לְךָ צָפוּי, אוֹ צָרָה לְךָ אוֹרֵבָה?...
כִּי לֹא לִקְרָאתְךָ הוֹלֵךְ וְגַם בָּא עֲתִידְךָ,
הוּא אוֹרֵב לְךָ אֲחוֹרֵי כְתֵפְךָ וּמַחֲרִידְךָ...
וֵאלֹהִים—הוּא עָשָׂה אֶת הַשָּׁמַיִם כְּחוּלִים,
וְאֶת הַחַמָּה בָּרָה,
וְאֶת הַלְּבָנָה יָפָה,
וְאֶת הַכּוֹכָבִים צְלוּלִים —
לֹא לְשַׂמְּחַת לֵב הַבְּרִיּוֹת וְלֹא לַהֲנָאָתָם,
אוֹרוֹת מַתְעִים הֵמָּה—
לְהַתְעוֹת בָּם, וְלִגְנוֹב בָּם אֶת־דַּעְתָּם שֶׁל הַבְּרִיּוֹת—עֲשָׂם...

הִנֵּה נִמְשְׁכָה עֵינְךָ לַשְּׁחָקִים,
אוֹתְךָ קָסַם הַשֶּׁמֶשׁ —
בְּלֵךְ, כְּלֵךְ לַשֶּׁמֶשׁ!

וּבֵין כֹּה – אֵינְךָ רוֹחֵשׁ בַּנַּעֲשֶׂה
אֲחוֹרֵי עָרְפֶּךָ –
הָאָדָם, עָנָן אֶמֶשׁ
בָּא עָלֶיךָ –
וּמְכַסֶּה...

הִנֵּה נִמְשַׁךְ לְבָבְךָ לַלְּבָנָה, לַכּוֹכָב,
אוֹתְךָ קָסַם הַשַּׁחַק –
כָּלְךָ, כֻּלְּךָ לַשַּׁחַק!
וּבֵין כֹּה–אֵינְךָ רוֹחֵשׁ בַּשָּׂטָן הָרָע,
מֵאָחוֹר הוּא בָא,
וְעַל כְּתֵפְךָ הוּא רוֹכֵב,
רוֹכֵב וּמְצַחֵק...

הִנֵּה נִמְשְׁכָה נִשְׁמָתְךָ לֶעָנָן הַצָּחוֹר,
אוֹתְךָ קָסְמוּ הַשְּׁחָקִים –
כָּלְךָ, כֻּלְּךָ לַשְּׁחָקִים –
וּבֵין כֹּה–אֵינְךָ רוֹחֵשׁ בַּשֵּׁד וּבַקֶּבֶר
לְךָ כָּרָה מֵאָחוֹר,
עוֹד מְעַט וְהִפִּילְךָ לְתוֹכוֹ – וְעָבָר,
וּמַצֵּבָה לֹא יָקִים...

– אֲנִי
עֵת רֵעִי מְחַבְּקֵנִי, מַאֲמִין גַּם בְּצָרִי –
וְזֶהוּ דְבָרִי:
אִם שָׁעָה אַחַת נָפְלָה לְךָ בַּנְּעִימִים –
לֵךְ שֵׁב עַל יַד הַמִּסְתּוֹר וּפְרֹט עֲלֵי הַנִּימִים–

פְּרֹט לְךָ שִׁירַת־חַגִּים, שִׁיר עַלִּיזִים,
וְאֶת חַלּוֹנְךָ פְּתַח לַשֶּׁמֶשׁ הַמַּזְהִירָה,
וְהִצְלִיפָה בַּעֲתֶרֶת קַוֵּי־זֹהַר פְּזִיזִים,
עַל פָּנֶיךָ וְעַל הַשִּׁירָה...
וֶאֱמוֹר:
אֱלֹהִים! אֲנִי יוֹדֵעַ גַּם יוֹדֵעַ —
כִּי רַק לְהַתְעוֹתֵנִי בָּרָאתָ אֶת הָאוֹר...
אַךְ לִי לֹא הָיָה שִׁמְשְׁךָ אוֹר מַתְעֶה!
גַּם לַאֲחוֹרַי אֲנִי צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ מַה־שָּׁם נַעֲשֶׂה...
אֱלֹהִים! לֹא הָיָה אוֹרְךָ לִי–אוֹר מַתְעֶה!...

וְצֵא וּרְקֹד לִקְרַאת הַלְּבָנָה מַלְכַּת־נְשָׁפִים,
וּרְקֹד בִּרְחִימוּ לְאוֹר הַחִוֵּר, לְאוֹר הַכְּשָׁפִים;
רְקֹד וְהַלְהֵב אֶת־פְּנִינֵי הַשְּׁחָקִים — אֶת הַכּוֹכָבִים
וְיֵצְאוּ בִמְחוֹלוֹת גַּם הֵמָּה, הַשְּׁבִיבִים הַנָּאוִים;
וְשִׁכְּרָם הַמָּחוֹל — וְנָפְלוּ אֲחָדִים מֵרוֹמָם,
וְנָפְלוּ עַל רֹאשְׁךָ, עַל רֹאשְׁךָ בְּאִשָּׁם וְחֻמָּם —
וֶאֱמוֹר:
אֱלֹהִים — לֹא הָיָה אוֹרְךָ לִי — אוֹר מַתְעֶה!

וְעוֹד אַחַת אַגִּיד לָךְ:
אִם שָׁעָה יָפָה שׂוֹחֲקָה לָךְ —
אַל תַּחֲמִיצֶנָּה;
עוֹד לִפְנֵי שָׁעָה דָּלְקָה אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ,
וְעוֹד אָכַלְתָּ מִן הַזֶּבַח —
הָאֵשׁ הִתְלַקְּחָה, וְהַזֶּבַח–נָתַן רֵיחַ...

וְעַתָּה קְרַב וּרְאֵה:
הָעֶצֶם הַחֲרוּכָה, גַּם הָאֵשׁ אֵינֶנָּה!...

רַק אַחַת הִיא הַשָּׁעָה הַמְשַׂחֶקֶת!

לֹא חָזָה לִבִּי עוֹד, לֹא רָאֲתָה עוֹד עֵינִי:
יוֹם יָפֶה אֶחָד וְלוּ יִדְמֶה גַּם יוֹם שֵׁנִי!

לֹא נִקְטַף פֶּרַח עוֹד וְאַחֵר צָץ בִּמְקוֹמוֹ —
וְאִם רָאָה חֲלוֹם טוֹב אִישׁ - לֹא נִשְׁנָה לוֹ חֲלוֹמוֹ...

אִם אָהַב פַּעַם אָדָם לֹא יֹאהַב פַּעַם שְׁנִיָּה —
רַק פַּעַם יֶחֱוַר עֶלֶם בִּזְרוֹעוֹת יְפֵה־פִיָּה...

עָבַר לֵיל הַכְּלוּלוֹת, שַׁחַר מֵת מִתְגַּלֶּה —
הֶחָתָן אֵינוֹ חָתָן וְהַכַּלָּה אֵינָהּ כַּלָּה...

לֹא שָׁב עוֹד רֶגַע שֶׁעָבַר וְלֹא קָרָה עֶדְנָה בְּחֶלֶד:
שֶׁיֹּאבַד לְאִישׁ זְקָנוֹ פֶּתַע וְיַחֲזוֹר לוֹ גִּיל יֶלֶד...

אִם אַךְ הֶעֱבַר צָד — לֹא יַעֲזוֹב עוֹד אֶת צֵידוֹ;
אִם מוּשָׁר כְּבָר הַשִּׁיר לֹא תִשְׁמַע עוֹד אֶת הֵדוֹ...

הַפְּרָעוֹת הִתְחִילוּ...

מזמורים של-יוש;

א.

הַפְּרָעוֹת הִתְחִילוּ בְּאֶמְצַע הַיּוֹם.
קְהַל פּוֹרְעִים הִתְאַסֵּף הַשּׁוּקָה;
אַחַר הַבָּתִּים כְּבָר הָיָה לָבַז,
וְאַחַר הַיְהוּדִים כְּבָר הֻכָּה.

וִיהוּדֵי הַשּׁוּק — הֵם לֹא פִּלְּלוּ לַצָּרָה;
לֹא יָכֹל אִישׁ קוֹדֶם לְשַׁעֲרָהּ. —
עֲלֻקָּה מוֹכֶרֶת־מַלּוּחִים עָמְדָה,
וַתִּתַּנֶּה לִבְרַיְנָה אֶת־צַעֲרָהּ:

— זֶה־שָׁנָה וָחֵצִי מֵת עָלַי אִישִׁי —
נוּ, מֵת... בָּרוּךְ דַּיַּן דִּין אֱמֶת!...
הַבַּיִת... וְהַתִּינוֹק... כְּבָר אָמְרוּ, כִּי צָרָה
לַשְּׁנִיָּה וְלַשְּׁלִישִׁית גּוֹרֶמֶת!

אֲנִי חַס־וְשָׁלוֹם אֵינֶנִּי נִרְגֶּנֶת;
הַבּוֹרֵא בְּוַדַּאי כַּךְ רָצָה.
וְלֹא צַר לִי עַל בֵּיתִי — אַךְ דָּן'קִי פִּרְחָחִי,
הוּא נִשְׂרַף — וְלִבִּי לֹא יָצָא.

תַּאֲרִי לָךְ, בְּרִנָּה, כִּמְדַמֶּה, שֶׁנַּמְתִּי —
וּבֶאֱמֶת לֹא נַמְתִּי — הֵן תֵּדְעִי:
בְּאוֹתָהּ הַשָּׁנָה בְּנִי עָמַד לַצָּבָא,
זֶה וֶלְוֶל, „וְנִלְקַח" לְאֵידִי

וֶלְוֶל הִסְתַּגֵּף, כַּנָּהוּג; בְּמֶשֶׁךְ
הַחֹדֶשׁ לֹא נִכַּר הַפּוֹתֶה; —
לִפְתַתְנִי חֲלָשׁוּת בְּקַחְתּוֹ כּוֹס גְּדוֹלָה,
מְמַלְּאָהּ בְּחֹמֶץ וְשׁוֹתֶה.

וְתַאֲרִי לָךְ: וֶלְוֶל לֹא הָיָה. הוּא שִׂחֵק,
עִם חֶבֶר מִתְעַנִּים בְּ„אָקָה";
אֲנִי נָמָה בְּבִגְדִי וּצְנִיפִי — אָמַרְתִּי:
„חִישׁ אָקוּם" — וְהִנֵּה צְעָקָה!

פָּקַחְתִּי אֶת־עֵינַי: גֵּיהִנֹּם! הוֹי דָּוְקִי —
מִיַּד נִצְנֵץ בְּרֹאשִׁי תִּינוֹקִי —
— הַצִּילוּ אֶת יַלְדִּי! — וְהָאֵשׁ אַךְ מוֹבִישָׁה
צַעֲקָתִי עַל שְׂפָתַי וְרָקִי...

וּפִתְאֹם וָאֶשְׁמַע בְּכִי־יֶלֶד בַּקָּהָל,
וָאֵדַע כִּי דָּוְקֶלִי הוּצָא —
וָאֶחֱצֶה בַלַּהַב שֶׁאָחַז בְּבִגְדִי
וּצְנִיפִי — וָאָנוּס הַחוּצָה.

וְאָמְנָם תִּינוֹקִי! הוּא הוּצָא. מְצָאתִיו
מֻטָּל בְּחֵיקָהּ שֶׁל־שְׁכֵנָה
וְצוֹעֵק — הוֹי אֵלִי, מַדּוּעַ לֹא אָחֲזָה
הָאֵשׁ בִּי, בְּעוֹדִי יְשֵׁנָה?

עַד־עוֹלָם לֹא אֶשְׁכָּחָה, בְּרִינָה, אֶת־יַלְדִּי:
הוּא שָׁכַב בְּעֵינַיִם עֲצוּמוֹת,
וְהַדְּמָעוֹת אַךְ טִפְטְפוּ, מִפִּיהוּ הַקָּטָן
הִתְפָּרְצוּ צְעָקוֹת אֲיֻמּוֹת.

דָּן'קֶלִי! פִּרְחִי! חֲתוּלִי! רֹאשׁ־זָהָב! —
וּפָקַח אֶת עֵינָיו חֲכָמִי;
רָאָנִי וְהִתְחִיל מְפַרְפֵּר בְּגוּפוֹ.
לְקַחְתִּיו וְקָפָא בִּי דָמִי.

הַגְּוִיָּה הַקְּטַנָּה כְּבָר הָיְתָה חֲרוּכָה,
כְּבָר עָבְרָה אֶת־בְּשָׂרוֹ לֶהָבָה;
בְּכָל מָקוֹם אֲחַזְתִּי בְּיַלְדִּי לְחַבְּקוֹ,
שָׁמָּה אֶצְבָּעִי נִתְחָבָה.

פִּרְפֵּר הַקָּטָן מֵעָצְמַת מַכְאוֹבִים!
בְּיָדָיו הַקְּטַנּוֹת אַךְ מָרַט
קְרָעִים מִבְּשָׂרוֹ. וּבִתְתִי לוֹ אָנִי
אֶת פָּנַי — וְלֹא נָגַע וְלֹא שָׂרַט.

לֹא יֶלֶד זֶה הָיָה, כְּרוּב־שְׁחָקִים, וְהוּא מֵת!...
מָה אוֹמַר לָךְ, בְּרַיְנָה? אִם חַיָּה
אָנֹכִי עֲדֶנָּה, אוֹת הוּא: כַּךְ רָצָה
אֵל שַׁדַּי, כַּךְ נִגְזַר בִּשְׁמַיָּא.

כְּשֶׁחָפְרוּ הַקֶּבֶר הַקָּטָן וְהוֹרִידוּ
אֶת־דָּן׳קֶ׳לִי קְטַנִּי הֶחָרוּךְ,
שֶׁנּוֹלַד לִי בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁבּוֹ נִפְטַר
אִישִׁי, יְהִי זִכְרוֹ בָּרוּךְ, — —

נָפַלְתִּי בִּבְכִי מַר עַל־קִבְרוֹ, וָאֶקְרָא:
עֲלֵה יַלְדִּי־קְטַנִּי, אַל תִּירָא,
עֲלֵה וְהִתְדַּפֵּק אֶל שַׁעֲרֵי גַן־עֵדֶן:
— פִּתְחוּ לִנְשָׁמָה צְעִירָה!

כִּסֵּא קָטָן לָךְ מוּכָן, כְּרוּב קָטָן לְחָבֵר —
כָּל־נְשָׁמָה מְקַבְּלָה שָׁם חֶלְקָהּ —
וּשְׁאַל לְאָבִיךָ, וְאִם לֹא יַכִּירֶךָ,
לוֹ תַּזְכִּיר אֶת־אִמְּךָ, אֶת־עֶלְקָה...

הוֹי בְּרַיְנֶ׳לִי, בְּרַיְנֶ׳לִי! מְסַפְּרִים וּמְסַפְּרִים,
וְהַצָּרָה־הֵן הִיא לֹא תְסֻפָּר;
נַעֲנֶה וְנִסְגָּף בֶּן־אָדָם כָּל יָמָיו,
וְהֶעָוֹן — הֵן לֹא יְכֻפָּר!...

„הִתְעַנּוּת", אִם שַׁדַּי רַק גָּזַר אַחֶרֶת,
גַּם פְּרוּטָה לְקוּיָה, לֹא שָׁוָה:
הִסְתַּגֵּף בְּנִי וֶלְוֶל — נוּ, אֵיזוּ תּוֹעֶלֶת?
הֲנִפְסַל בְּעָמְדוֹ לַצָּבָא?...

בְּעַד הַחַלּוֹן הֵצַצְתִּי וְרָאִיתִי הַדּוֹקְטוֹר,
כְּשֶׁאָחַז בְּגַב וֶלְוֶל וּמָשַׁךְ —
וּפִתְאֹם וְ„גוּדְיֶן"[1], חֵץ נִתְקַל בְּלִבִּי,
חֵץ שָׁנוּן, וְעוֹלָמִי כְּבָר חָשַׁךְ.

נוּ, נִלְקַח... אָנֹכִי מֵרֹאשׁ הֵן יָדַעְתִּי
כִּי כָל „הַפְּרוֹשֶׁנְיוֹת"[2] אַךְ הָבֶל;
מֵת בֵּן לָךְ, אַתְּ זְקֵנָה, וְאֵין לָךְ מְפַרְנֵס —
לְכִי אֶל הֶחָנוּת וּקְנִי חֶבֶל!

אֶלָּא מַאי? חִישׁ מִשְׁתַּכְּחָה צָרָתוֹ שֶׁל אָדָם,
וְאִלְמָלֵא הִתְפָּרְצָה מִלְחָמָה
נִרְגַּעְתִּי גַּם אָנִי. הֵן לֹא חַיָּל אֶחָד
בְּנִי וֶלְוֶל עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה!

אַךְ־זוֹ הַמִּלְחָמָה!... לֹא תֵּדְעִי לָךְ, בְּרַיְנָה!
אִם עוֹמְדָה פֹּה בֶּטַח וּמְדַבְּרָה, —

[1] מוכשר לצבא.
[2] כתבי הבקשות.

וְשָׁם גְוִיַּת בְּנָהּ שׁוֹכְבָה מֵת זֶה יוֹמַיִם,
וְאֵין סוֹפֵד עָלֶיהָ וּמְקַבְּרָהּ.

אֶתְמוֹל שָׁאַלְתִּי לַבָּחוּר, שֶׁעָמַד
בְּבֵיתָהּ שֶׁל שְׁכֶנְתִּי וְקָרָא
בְּעִתּוֹן: עַל־דְּבַר הַמִּלְחָמָה, מַר בָּחוּר,
לֹא כָתוּב מְאוּם, מְאוּם לֹא קָרָה?...

— וְאִם קָרָה? אִם נֶהֶרְגוּ אַלְפַּיִם אֲנָשִׁים?
„יֶנְטֶה" מַה תּוּכַל לְהָבִין!...—
— מָה אַתָּה אוֹמֵר, הוֹי בָּחוּר, אַלְפַּיִם?
הֲרֵי וֶלְוֶל שֶׁלִּי, גַּם הוּא „יָוָן"! —

... בְּרַיְנְדֶלִי! מִן הַיּוֹם שֶׁבְּנִי נִשְׁלַח שָׁמָּה
לִי נִדְמֶה: הָאֲנָשִׁים מִתְנַכְּלִים
לְכַסּוֹת מִמֶּנִּי אֶת־הָאֱמֶת, בְּשָׁעָה
שֶׁהֵמָּה בְּפָנַי מִסְתַּכְּלִים—

וּמִלְחָמָה זוּ לָמָּה?... לֹא אֵדַע! בְּוַדַּאי
זֶה נָחוּץ... אַךְ רְאִי־נָא שָׁם, בְּרַיְנָה,
כַּמָּה עֲרֵלִים... וְלֹא יוֹמָא־דְשׁוּקָא...
הַלְוַאי „נִפְדֶה" — אֵל רַחֲמָן, הוֹשַׁע־נָא!

ב.

בְּכָל־אוֹתוֹ הַזְּמָן שֶׁעָלְקָה סִפְּרָה
מְרִי־שִׂיחָהּ בְּאָזְנֵי אֲחוֹתָהּ,
לֹא שָׁמְעָה כְלָל בְּרִנָּה. לָהּ יֵשׁ צָרַת עַצְמָהּ;
גּוֹרָלָהּ לֹא לִבֵּב גַּם אוֹתָהּ.

חַיִּים׳קִי!... בְּקֹשִׁי הִיא עוֹצְרָה בְּרוּחָהּ
מִקַּלְּלוֹ, אֶת־חַיִּים׳קִי זֶה.
זֶה הַכֶּבֶשׂ הַתָּמִים, מֵאַיִן זֶה קִבֵּל
אֵשׁ זוּ, תּוֹרָה זוֹ, זֶה הַפֶּה?...

וְכִי חָסֵר מַה אֶצְלָהּ? זוּ אֱמֶת: הוּא עָבַד
כַּחֲמוֹר מַמָּשׁ בְּבֵית־הַחֲרֹשֶׁת;
בְּעוֹד לַיְלָה הוּא קָם, שָׁב בָּעֶרֶב, וּשְׂכָרוֹ —
זוּ אֱמֶת — לֹא יָדְעוּ הֵם בּשֶׁת...

רַק פַּעַם רָאֲתָה, אֵיךְ חַיִּים׳קִי עָבַד; —
לָקַחַת אֶת־אָכְלוֹ אָז שָׁכַח --
הִיא קָרְאָה: כֹּה חִוֵּר הִנְּךָ! וְהַזֵּעָה...
וְהוּא בָּהּ הִסְתַּכֵּל וְגָחַךְ.

וְהִיא הֵן לֹא יָדְעָה שֶׁהַחוֹבְרוֹת הַקְּטַנּוֹת
עִם כְּרִיכוֹת הַבַּד אֲסוּרוֹת —

הוא אָמְנָם הוֹצִיאָן בְּכָל־עֶרֶב מִבִּגְדוֹ
וְקָרָא וְטָפַל בַּשּׁוּרוֹת.

אָמְרוּ לָהּ אָמְנָם הַשְּׁכֵנִים: גַּם חַיִּים
הוּא מֵאֵלֶּה שֶׁאֵין תּוֹכָם כְּבָרָם;
מֵאוֹתָם תַּכְשִׁיטֵי „הָאַחֲדוּת" — אַךְ בְּרֵינָה
לֹא שָׁתָה אֶת־לִבָּהּ לִדְבָרָם.

דָּבָר אַחֵר צַעֲרָהּ: הוּא הֵקַל בְּמִצְוֹת,
הוּא חָדַל לְהִתְפַּלֵּל לְגַמְרָה;
שָׁכַח גַּם לִלְבֹּשׁ אֶת אַרְבַּע־הַכְּנָפוֹת,
וְגַם אֶת הַשַּׁבָּת — לְשָׁמְרָהּ.

אַךְ הִיא בוֹ לֹא כִהֲתָה. עוֹד חַיִּים׳קִי צָעִיר.
כַּךְ דַּרְכּוֹ שֶׁל צָעִיר בְּדוֹרוֹ;
הוֹלֵךְ וְמָן מִצְעָר בִּשְׁרִירוּת לְבָבוֹ,
וְסוֹף — סוֹף הוּא חוֹזֵר לְבוֹרְאוֹ.

אַהֲבָתוֹ לַ„גּוֹיִם", שֶׁהָיְתָה נִפְרָזָה,
עוֹבֶרֶת כָּל־גְּבוּל וּמְגֻחָכָה —
לָהּ הָיְתָה כְּפֶלֶא, כִּי יֵשׁ שֶׁהִיא אוֹמְרָה:
— הַגּוֹיִם — וְהוּא רוֹגֵז עַל כָּכָה...

— בְּמָטוּתָא מִנָּךְ אִמָּא, אַל תֹּאמְרִי עוֹד „גּוֹיִם".
— וְאֵיךְ אֶקְרָא, הוֹי, טִפְּשִׁי, לָהֵמָּה?

—„נוֹצְרִים", אוֹ פָּשׁוּט, „אֲנָשִׁים", „אֲנָשִׁים"!
הָיָה לָהּ עוֹנָה בְחֵמָה;

שַׁא! שַׁא! – הוֹכִיחַתְהוּ עַל־פָּנָיו אָנָי —
– רְאוּ אֵיךְ הִתְלַקַּח, פֶּרֶא־אָדָם;
מְאַהֲבִים לוֹ רָכַשׁ!... לְמַעֲנִי רוּץ נַשְּׁקֵם,
אִם יוֹשִׁיטוּ לָזֶה לָךְ אֶת־יָדָם.

בְּכָל־אוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁעָלְקָה סִפְּרָה
מְרִי־שִׂיחָה בְּאָזְנֵי אֲחוֹתָהּ,
לֹא שָׁמְעָה כְּלָל בְּרִינָה, לָהּ יֵשׁ צָרַת עַצְמָהּ;
גּוֹרָלָהּ לֹא לִבֵּב גַּם אוֹתָהּ.

זוֹכְרָה הִיא: פַּעַם שָׁב חַיִּים בָּעֶרֶב.
— מַדּוּעַ פָּנֶיךָ כֹּה חִוְּרִים?
– אִמָּא, לִי אֵין עוֹד עֲבוֹדָה, פִּטְּרוּנִי
אוֹתִי וַחֲבֵרַי הָעִבְרִים.

– אֵיךְ זֶה? גַּם אוֹתְךָ? אֶת לֵיבֶּל? אֶת בֶּרֶל?
בְּוַדַּאי דְּבַר־מָה בָּכֶם מָצְאוּ!
– לֹא אִמָּא, הָעוֹבְדִים הַנּוֹצְרִים הָרַבִּים
זֹאת דָּרְשׁוּ לַהֲנָאָתָם, זֹאת רָצוּ.

– לַעֲזָאזֵל! אִם זֶה אֵינוֹ רוֹצֶה, יְהִי שֵׁנִי,
הֵן בָּתֵּי־הַחֲרֹשֶׁת לֹא כָלוּ!

וְהוּא הֵרִים יָדָיו — יָדַיִם נְחוּצוֹת,
אַךְ לֹא הַיָּדַיִם הַלָּלוּ...

עַד הַיּוֹם לֹא תָבִין עוֹד בְּרַיְנָה, מֶה הָיָה
כֹּה לִדְאַג — מַה חַיִּים כִּי דָאָג —
לֹא חָסַר לוֹ לַחְמוֹ, חָלִילָה, גַּם אֶצְלָהּ,
וּסְפִינוֹת עַל יַמִּים לֹא נָהָג.

וְהֵן תֵּכֶף לֹא נִמְצְאָה עֲבוֹדָה. בְּעַצְמוֹ
לֹא קִוָּה לְמָצְאָה כֹּה מַהֵר; —
וְעַד הַיּוֹם לֹא תָבִין עוֹד בְּרַיְנָה, מֶה הָיָה
כֹּה לִדְאַג וְכֹה לְהִצְטַעֵר!

הוּא אָמְנָם לָהּ הִגִּיד — לֹא תִזְכֹּר עוֹד כֵּיצַד
נִתְגַּלְגַּל הַדָּבָר לָזֶה —
רַק זוֹכְרָה הִיא: חַיִּים כִּי דִבֵּר כֹּה גְבֹהָה...
הִתְפַּלְּאָה עַל הָאֵשׁ, עַל הַפֶּה...

— „אֲנַחְנוּ" — כַּךְ אָמַר; בָּרוּר לֹא תֵדַע,
לְמִי זֶה „אֲנַחְנוּ" מְכֻוָּן;
הִרְגִּישָׁה רַב אֱמֶת, רַב צַעַר בִּדְבָרָיו,
וְדָבָר לֹא הָיָה לָהּ מוּבָן.

הִיא צָחֲקָה וּפָחֲדָה: מֵאַיִן לוֹ אֵלֶּה? —
מִתְלַחֲשׁוֹת הַשְּׁכֵנוֹת: בַּחוּרִים...

פַּחֲדָה בְּרַיְנָה, חָרְדָה וְצַחֲקָה
לְעַצְמָהּ וּלְכָל הַהִרְהוּרִים.

וְאִם יָכְלָה בוֹ לַחְשֹׁד? וּבְאוֹתָם הַיָּמִים
בּוֹ הַרְבֵּה שִׁנּוּיִם הִכִּירָה
לְטוֹבָה. הֵן פַּעַם שָׁר זְמִירוֹת בְּיוֹם שַׁבָּת;
עוֹד תִּזְכֹּר כָּל זְמִירָה וּזְמִירָה.

גַּם עַתָּה עוֹד יַעֲלֹץ לִבָּהּ שֶׁל בְּרַיְנָה
לִזְכֹּר הָעֶרֶב הַנָּעִים:
הִיא יוֹשְׁבָה, וְהִנֵּה הַדֶּלֶת נִפְתָּחָה,
וְחַיִּים וְעוֹד בָּחוּר בָּאִים.

יָשְׁבוּ עַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן וְלָקְחוּ
אֶת־סִפְרָם שֶׁעִמָּם הֵבִיאוּ,
פְּתָחוּהוּ. עַד הַיּוֹם לֹא תֵדַע עוֹד בְּרַיְנָה
אוֹתוֹ הַבָּחוּר בֶּן־מִי־הוּא.

—אֶת יִרְמְיָה, כַּךְ חַיִּים'קִי אָמַר, אֶת יִרְמְיָה,
אָנֹכִי מִתְאַוֶּה זֶה כַּמָּה
לְדַעְתּוֹ. — זֶה כַּמָּה?... אָט צָחַק הַבָּחוּר,
וְגַם חַיִּים'קִי צָחַק בִּדְמָמָה.

בְּשָׁלְמְדוּ, כִּמְעַט שֶׁהִיא לֹא הֶאֱמִינָה
לְמִשְׁמַע אָזְנֶיהָ: הוּא קוֹרֵא,

וְהַבָּחוּר לוֹ מַסְבִּיר. — אֵיזֶה נֵס ! אֵיזֶה פֶּלֶא !
חַיִּים׳קִי חָזַר לַבּוֹרֵא ! —

אֵיזֶה נֵס ! גַּם אֶת אַרְבַּע־הַכַּנְפוֹת הִנִּיחָה
אָז עַל גַּב מִטַּת בְּנָהּ כְּשֶׁיָּשַׁן.
אִם הַדָּבָר כְּבָר בָּא לִידֵי כַּךְ, אֲזַי אֶפְשָׁר...
בְּלִי סָפֵק... אַךְ הוּא לֹא לְבָשָׁן. —

נִרְתְּעָה בְּרַיְנָה לַאֲחוֹרָהּ. הִיא זָכְרָה
כְּשֶׁחַיִּים׳קִי פָּרַץ הַבַּיְתָה
נִרְגָּז וּמְבֹהָל, הִיא תָמְהָה: הוֹי חַיִּים,
בְּאֶמְצַע הַיּוֹם... מַה זֹּאת הָיְתָה?

שְׁאָלַתּוּ וְלֹא עָנָה, רַק קָפַץ עַל שְׁלַבֵּי
הַבַּיִת וְעָלָה הַגָּגָה. —
רָאֲתָה בְּרַיְנָה שֶׁחַיִּים׳קִי שׁוֹהֶה,
וַתַּעַל גַּם הִיא שָׁם כְּרָגַע.

נִרְתְּעָה בְּרַיְנָה לַאֲחוֹרָהּ. קְנֵה־רֹבֶה
לָהּ נִדְמֶה שֶׁהִבְהִיק בְּכַפּוֹ:
מִתַּחַת לְמַדָּיו הוֹצִיאוֹ. הִיא זוֹכְרָה:
קְנֵה־רוֹבֶה... הֱיִשִׁירוֹ מוּל אַפּוֹ.

וְהוּא הָיָה נִרְגָּשׁ וְחִוֵּר, וְעָמַד
בֵּין שׁוּרוֹת לְבָנִים וְלֹא רָחַשׁ

בִּבְרַיְנָה, וְאִמֵּץ כְּלִי־זַיִנוֹ אֶל לִבּוֹ,
וְלָחַשׁ, דְּבַר־מָה בְּפִיו לָחַשׁ –

– כַּךְ! – לָחַשׁ חַיִּים בְּאֵשׁ־קֶצֶף עֲצוּרָה –
כַּךְ יִהְיֶה מוּשָׁט הָרוֹבֶה! –
וְהוֹשִׁיט אֶת זַיִנוֹ כְּמִתְנַכֵּל, וְנִבְהֲלָה
בְּרַיְנָה. – מַה תַּעֲשֶׂה, מַה־תֹּאבֶה?!

הִתְעוֹרֵר אָז חַיִּים. וּמֹחוֹ נִתְבַּלְבֵּל, –
הִיא זוֹכְרָה – הוּא חָוַר עוֹד יוֹתֵר.
– אִמָּא, יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמַּכִּים אוֹתָנוּ
בָּעֲיָרָה הַקְּרוֹבָה, וְאֵין אוֹסֵר...

נִתְבַּלְבְּלָה דַעְתּוֹ – גַּם הִיא שָׁמְעָה עַתָּה,
כִּי בְּאַחַת הָעֲיָרוֹת הַקְּרוֹבוֹת
דְּבָרִים נוֹרָאִים מִתְרַחֲשִׁים וְנַעֲשִׂים:
פְּרָעוֹת... הֲרוּגִים בָּרְחוֹבוֹת.

צַר הָיָה לָהּ אָמְנָם לִשְׁמוֹעַ, כִּי פּוֹרְעִים
בַּיְּהוּדִים, כִּי מַכִּים בָּאַחִים;
מִתְנַפְּלִים שִׁכּוֹרִים בִּכְשִׁילִים – וְעַל רֹאשְׁךָ!
– הוֹי אֵלִי, אֶת עִירִי נָא רַחֵם! –

וְהֵן שְׂפָתוֹ שֶׁל חַיִּים'קִי, כָּל־כַּךְ סוֹתֶרֶת.
– אוֹתָנוּ –! אוֹתָנוּ מִי מַכֶּה?

— הוי אִמָּא, כִּכְלוֹתָם שָׁם מְלַאכְתָּם, וּבָאוּ
גַּם הֵנָּה, אַךְ אֲנִי לֹא אֲחַכֶּה.

וְהוּא בָּרַח. עוֹד תִּזְכֹּר: הִיא צָעֲקָה אַחֲרָיו:
— לְאָן חַיִּים'קִי? שׁוּב! לְאָן תָּרוּץ?!
וְלֹא חָזַר. הַלְוַאי נִשְׁבְּרָה רַגְלוֹ בְּטֶרֶם
עוֹד בָּא שָׁם, הַתַּכְשִׁיט הֶחָרוּץ.

הָאָסוֹן לָהּ נוֹדַע מִמָּחֳרָת — הַכֹּל כְּבָר
נִשְׁתַּתֵּק וְשָׁב שָׁם לִדְמָמָה.
כַּךְ שָׁמְעָה מְסַפְּרִים, וְהוּא טֶרֶם יָבוֹא —
וְנָסְעָה בְּאוֹתוֹ יוֹם שָׁמָּה.

הִיא בָּאָה חֲרֵדָה הָעִירָה וְנִזְדַּעְזְעָה:
לֹא עִיר וְלֹא כְּפָר כִּי שְׂדֵה־קָטֶל —
הִתְגַּלְגְּלוּ חֲפָצִים, שִׁבְרֵי־כֵלִים. וְכָל רוֹצֶה,
הוּא קָרַב אֲלֵיהֶם וְנָטַל.

אֶת־הַכֹּל לֹא יָכְלָה אָז לִרְאוֹת; עֵינֶיהָ
תָּעוּ עַל פְּנֵי כָּל הַחוּצוֹת,
וּכְאִלּוּ לֹא רָאוּ אֶת שִׁבְרֵי הַחַלּוֹנוֹת,
קִרְעֵי כְסָתוֹת וְגַלְגַּלּוֹת רְצוּצוֹת.

הִיא בִקְשָׁה אָז אוֹתוֹ, שֶׁמָּא תִרְאֵהוּ,
וְזָכְרָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ פֹּה אִשָּׁה,

שְׁכֶנְתָּהּ לְפָנִים, זְקֵנָה לֹא רָעָה;
גַּם אֶת חַיִּים׳קִי בְּנָהּ יָדְעָה רֵישָׁה.

— הוֹי בְּרַיְנְדְ׳לִי! כְּרֶגַע הִכִּירַתָּה הַזְּקֵנָה.
— בְּוַדַּאי גַּם בְּעִירֵךְ שָׁמָעוּ
שֶׁמֶּךְ מֵאוֹתוֹ „יוֹם־טוֹב״... בְּוַדַּאי
„שְׁמַעְתֶּם כִּי פְּרָעוֹת פֹּה הָיוּ?״

„הוֹי בְּרַיְנָה, קִלַּלְתִּי אֶת הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה,
עַל־עָקְרִי מִשָּׁם אֶת מִשְׁכָּנִי;
„פַּרְנָסָתִי, זוּ אֱמֶת, שָׁם הָיְתָה לְקוּיָה —
„אַךְ שִׁבְרִי הַזֶּה לֹא קָרָנִי.

„תָּאֲרִי לָךְ: הִנְנִי פַּחְדָּנִית מִטִּבְעִי.
„הֵן תִּזְכְּרִי בְּוַדַּאי, כִּי פַּעַם
„יָרַדְנוּ לַמַּרְתֵּף — הֶרְאֵית לִי קִשּׁוּאִים —
„וָאֶתְעַלֵּף לְקוֹלוֹ שֶׁל רַעַם.

„זֶה–הָיָה רַעַם... אַי־אַי! גַּם אַתְּ, בְּרַיְנָה,
„נִבְהַלְתְּ עַד לְמַדַּי לְשָׁמְעוֹ;
„אָמַרְתְּ עוֹד, זוֹכֶרֶת אֲנִי; — זֶה לֹא פָּשׁוּט...
„הוּא פֶּגַע בְּבַיִת מִסְתָּמָא! —

„וְתָאֲרִי לָךְ: יוֹשֶׁבֶת אָנֹכִי בַּחַלּוֹן:
„קָטָן הוּא חֶדְרִי וְנָקִי,

„יוֹשְׁבָה אָנֹכִי וְשָׁרָה שִׁיר יָשָׁן,
„וְאוֹרְגָה לָבֶטַח פּוּזְמָקִי.

„לֹא שִׁנְּתָה עוֹד ר י שָׁ ה אֶת דַּרְכָּהּ, כִּלְפָנִים
„כְּאָז בִּשְׁכוּנָתֵךְ עוֹד גָּרָה
„כֵּן עַתָּה, יוֹשֶׁבֶת הַזְּקֵנָה בַּחַלּוֹן,
„אוֹרְגָה וְשִׁירִים לָהּ שָׁרָה.

„וְהַזְּמִירוֹת יְשָׁנוֹת... הֵן תִּזְכְּרִי בְּרַיְנָה:
„עַבְדֵי־יַעֲקֹב"... וְ„רָחֵל־מְבַכָּה"...
„וְהַדְּאָגָה הֵן רַבָּה, וְאִם אֹמַר: אֶחְדָּלָה —
„מֵאֵלָיו הַנִּגּוּן מְפַכֶּה.

„אַךְ לֹא זֶה חָפַצְתִּי לְסַפֵּר. אַתְּ תֵּאֲרִי:
„אֲנִי יוֹשְׁבָה וְאוֹרֶגֶת לִי גֶּרֶב,
„וּפֶתַע מְהוּמָה. עִרְבּוּבְיָה שֶׁל קוֹלוֹת
„קָמָה וְעוֹלָה בְּלִי הֶרֶף.

„קֹר עָבַר בְּגוּפִי, וְרַגְלַי מָעָדוּ;
„צְרִיכָה אַתְּ בְּרַיְנָה לָדַעַת:
„בַּת־שִׁשִּׁים אָנֹכִי; לֹא קָרוֹב וְלֹא גוֹאֵל —
„יָבוֹאוּ הַפּוֹרְעִים — מָה אֶעֱשׂ?

„יְכוֹלָה הָיִיתִי לְהִשְׁתַּמֵּר בְּמִקְצָת;
„אָמַר לִי בְּנוֹ שֶׁל הַשָּׁכֵן,

„כִּי פְּרָעוֹת תִּהְיֶינָה — אֲנִי עוֹד עָנִיתִי
שֶׁדָּבָר כָּזֶה לֹא יִתָּכֵן.

בְּקִצּוּר: הִפְקַרְתִּי אֶת־בֵּיתִי וְנִמְלַטְתִּי
לְבֵיתָהּ שֶׁל „גּוֹיָה” לְהִסָּתֵר;
וְאוּלָם הִצִּילַנִי אֱלֹהִים מִיַּד פּוֹרְעִים,
לַהֲבִיאֵנִי שָׁמָּה לְהִוָּסֵר.

„הַגּוֹיִם” אוֹמֶרֶת אָנֹכִי לָךְ, בְּרֵינָה, —
„חַיִּי עִמָּם בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה,
„תְּנִי לָהֶם קַעֲרַת הַשְּׂחָקִים לַאֲחָוָה —
„וְלַסּוֹף אַתְּ לָמוֹ לְזַוָּעָה!

„—רְאוּ־נָא, אֵיךְ רָצִים הַזּ׳דִקִים נִבְהָלִים!”
„רְאוּ־נָא, אֵיךְ מוֹשְׁ׳קִי מִתְרוֹצֵץ!—”
„וְאָנֹכִי יוֹשֶׁבֶת בְּזָוִית וְשׁוֹמַעַת —
„וְהַלֵּב, לֵב בַּת־שִׁשִּׁים, מִתְפּוֹצֵץ!

„בַּלַּיְלָה כְּבָר הַכֹּל נִשְׁתַּתֵּק; אַךְ לָצֵאת
„הַחוּצָה כִּמְעַט עוֹד יָרֵאתִי.
„וָאֲחַכֶּה עַד בֹּקֶר וְעִם קְרִיאַת הַגֶּבֶר
„לִרְאוֹת יָצָאתִי שְׁלוֹם בֵּיתִי.

„וּמַה שֶּׁמָּצָאתִי אַתְּ רֹאָה בְּעַצְמֵךְ:
„הַחַלּוֹנוֹת... הַכְּסָתוֹת. הַנּוֹצוֹת...

„הַנּוֹצוֹת יַד אִמִּי מְרָטָתַן; פֹּה חֶצְיָן,
„וְחֶצְיָן בַּחוּצוֹת נְפוֹצוֹת.

„וְהִתְדַּמִּי כִּי תַם כְּבָר? אֵשׁ פָּרְצָה וְשָׁקְעָה...
„הָעֲרֵלִים בַּשּׁוּק הַיּוֹם אָמְרוּ:
„בְּעוֹד יָמִים מִסְפָּר יָשׁוּבוּ אֵלֵינוּ;
„לֹא גָמְרוּ... אֶת מְלַאכְתָּם לֹא גָמְרוּ!

„וְאַתְּ, לָמָּה בָאת פֹּה?..." אֶת חַיִּים'קִי, רֵישָׁה!
עוֹמֶדֶת אָנֹכִי לִכְאוֹרָה
בִּמְנוּחָה, וְאֵינִי רוֹצָה לְשַׁסְּעֵךְ, וּבֶאֱמֶת
כְּמוֹ נְתוּנָה אָנֹכִי בִּמְדוּרָה.

הֵן תֵּדְעִי אֶת הָעַקְשָׁן שֶׁלִּי. הוּא עוֹד אֶתְמוֹל
בָּא הֵנָּה, וְיָדַע הַטִּפֵּשׁ
מִן הַנַּעֲשָׂה... הוּא יָדַע אֶת הַכֹּל, וְלֹא אֵדַע:
בְּוַדַּאי אֶת־מוֹתוֹ פֹּה חִפֵּשׂ!

וְלֹא אֵדַע אִם כְּבָר מְצָאָהוּ... פֹּה אֵינוֹ;
גַּם בְּבֵיתוֹ אֵינֶנּוּ. לֹא שָׁב עוֹד.
הוּא יָדַע עַד כַּמָּה חֲרֵדָה אָנֹכִי —
וְאִם לֹא שָׁב, אָז בְּוַדַּאי כְּבָר אָבַד! —

— בְּרַיְנְדֶ'לִי, מַה־לָּךְ?... פֹּה חַיִּים'קִי הָיָה —
וּמָה אַתְּ דּוֹאֶגֶת, הוֹי פְּתַיָּה!

חַיִּים׳קִי בָּחוּר הוּא, מִי יִתְּנֵנִי פֹּה בָּחוּר,
וְיָצָאתִי אֶל מוּל הַחֲבְרַיָּא!

אַךְ חַכִּי פֹּה רֶגַע. אֵלֵךְ וְאֶקְרָא
לִבְנוֹ שֶׁל הַשָּׁכֵן. הֵן בָּא הוּא
לִפְעָמִים כֹּה־קְרוֹבוֹת לְעִירֵךְ וְאֶת חַיִּים
הוּא מַכִּיר, וּוַדַּאי רָאָהוּ. —

יָצְאָה הַזְּקֵנָה וְחָזְרָה כְּרֶגַע
עִם בָּחוּר, וְהַבָּחוּר — הוֹי צָרָה!
הוּא סִפֵּר לָהּ הַכֹּל: — הוּא אָסוּר בַּכֶּלֶא;
אֶת־חַיִּים׳קִי תָּפְשׂוּ. הוּא יָרָה.

נֶאֶנְחָה בְּרִינָה. הִיא זָכְרָה: זֶה שָׁנָה
הוּא יוֹשֵׁב בַּכֶּלֶא, זֶה שָׁנָה!
וְהַצֶּדֶק הֵן אִתָּם! כְּלִי־זַיִן! — הִיא אָמְרָה:
שׁוּב הֵנָּה! אַל תָּרוּץ... סַכָּנָה!...

מִי יֵדַע עוֹד כַּמֶּה יְהִי אָסוּר? וְרַבִּים
לָהּ אָמְרוּ: לוּ חַיִּים׳קִי רָצָה
בְּעֵת בֵּרוּר הַמִּשְׁפָּט לְדַבֵּר רַק חֶצְיָהּ
שֶׁל אֱמֶת — בְּוַדַּאי כְּבָר יָצָא.

—חַיִּים'קִי! — בְּקֹשִׁי הִיא עוֹצְרָה בְּרוּחָהּ
מְקַלְּלוֹ, אֶת חַיִּים'קִי זֶה!
זֶה הַכֶּבֶשׂ הַתָּמִים — מֵאַיִן זֶה קִבֵּל
אֵשׁ זוּ, תּוֹרָה זוֹ, זֶה הַפֶּה?!...

ג.

וְהַשּׁוּק גָּדוֹל, גָּדוֹל, וְהוֹמֶה הוּא תָּמִיד.
הַשּׁוּרוֹת בּוֹ רַבּוֹת וַאֲרֻכּוֹת;
וּזְרוּעוֹת הֵן סַלִּים, וְעַל גַּבֵּי הַסַּלִּים
עוֹמְדוֹת הַיְהוּדִיּוֹת דְּחוּקוֹת.

„עֶלְקָה, מַדּוּעַ דָּגַיִךְ כֹּה שְׁמֵנִים,
עָבֵי־גַב, אֲדַמְדַּמִּים, עֲגֻלִּים,
וְאַתְּ, אַתְּ כֹּה רָזָה, כֹּה כְּחוּשָׁה, כֹּה כְּפוּפָה?..."
— הַדָּגִים לֹא לִי הֵם, — שְׁאוּלִים...

„הוֹי בְּרַיְנָה, מַדּוּעַ לְחִי תַפּוּחַיִךְ
כֹּה וְרֻדָּה, כֹּה מְלֵאָה, כֹּה יָפָה,
וְאַתְּ, אַתְּ-עֵינַיִךְ כֹּה דוֹלְקוֹת וְדוֹמְעוֹת?..."
— לֹא לִי הֵם — מִגּוֹי... בַּהֲקָפָה...

„הוֹי שִׁפְרָה, עוֹד חַמִּים כָּל כִּכְּרֵי הַלֶּחֶם —
— בְּלָעֻנוּ! — כַּךְ יִצְחֲקוּ כֻּלָּם;

וְאַתְּ, אַתְּ– שְׂפָתַיִךְ יְבֵשׁוֹת, אַתְּ צָמֵאָה?...״
– הַקֶּמַח עוֹד טֶרֶם מְשֻׁלָּם...

– רַק פַּת־לֶחֶם קְטַנָּה חָתַכְתִּי לִילָדַי;
הַחֲדְרָה לֹא הָלַךְ בְּנִי קְטַנִּי –
אַחַר כַּךְ אֶת־הַכִּכָּר שָׁקַלְתִּי וַיֶּחְסַר
לַלִּיטְרָא. לְבָבִי הִכַּנִי...

„הוֹי דְּבוֹרָה, מַדּוּעַ הַדְּבַשׁ שֶׁבְּכַדֵּךְ
כֹּה מְזֻכָּךְ וַחֲלָבֵךְ כֹּה לָבָן,
וְאַתְּ, אַתְּ, הוֹי דְּבוֹרָה, כַּחֶרֶשׂ הַנִּשְׁבָּר?..״
– הַכְּפָרִי בִּי נוֹשֶׁה... לֵב אָבֶן!...

– לֹא לִי אֶכֹל דְּבַשׁ, לֹא לִי שְׁתֹה חָלָב;
אֲנִי לֹא נִסִּיתִי... גַּם בָּנַי – –
הַקָּטָן רַק אוֹהֵב לְהִסְתַּכֵּל בְּכַד דְּבָשׁ –
– הוֹי אִמִּי, אֲנִי רֹאֶה אֶת פָּנַי! –

„רַב זֶרַח, הַנְּעָלִים הֵן מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ –
הַאֵין זֹאת? הַנְּעָלִים הַנָּאוֹת!
וְאַתָּה – רַגְלֶיךָ יְחֵפוֹת, רַב זֶרַח...״
– כָּל רַצְעָן... וְהַשָּׁעוֹת כֹּה רָעוֹת!–

„יָפָה אַתְּ, נַעֲרָה, חֵי אֵלִי! רַק בִּגְדֵךְ
כְּבָר בָּלָה עַל בְּשָׂרֵךְ, מוֹדַעְתִּי;

הַמֶּשִׁי שֶׁלָּךְ הוּא—קְחִי, גִּזְרִי לָךְ שִׂמְלָה!"
– וְאֹת אֶעֱשֶׂה כְּשֶׁאֵצֵא מִדַּעְתִּי! –

– חֲבֶרֶת לִי הָיְתָה. פֹּה עָמְדָה, בְּצִדִּי,
כָּמוֹנִי בְּמֶשִׁי סָחֲרָה;
הִיא יָצְאָה מִדַּעְתָּהּ, וַתִּקַּח, וַתִּגְזֹר,
וַתִּתְפֹּר לָהּ שִׂמְלָה יְקָרָה.

– וּבְחוּצוֹת הַקִּרְיָה רְעֵבָה וּדְוָיָה
מְטַיְּלָה כָּל יוֹם הַמְשֻׁגָּעָה.
וּנְעָרִים שׁוֹבָבִים רָצִים וּמוֹשְׁכִים
בְּשִׂמְלַת הַמֶּשִׁי הַנָּאָה...

ד.

וְהַפְּרָעוֹת הִתְחִילוּ בְּאֶמְצַע הַיּוֹם.
קְהַל פּוֹרְעִים הִתְאַסֵּף הַשּׁוּקָה: –
אַחַד הַבָּתִּים כְּבָר הָיָה לָבַז,
וְאַחַד הַיְּהוּדִים כְּבָר הֻכָּה...

הֵם בָּאוּ חֲמִשִּׁים, זֶה בְּבוּל־עֵץ
וְזֶה בְּמוֹט בַּרְזֶל וְעָבְרוּ –
וּבְכָל־מָקוֹם שֶׁעָבְרוּ לֵב עִבְרִי שָׁם חָל
פְּנֵי בֶן יִשְׂרָאֵל שָׁם חָוְרוּ.

הֵם בָּאוּ חֲמֻשִּׁים בִּצְחוֹק עַל־הַפֶּה,
צְחוֹק זֵדִים, וּבְרֶצַח בָּעָיִן;
בִּקְרִיאוֹת שֶׁל־הֶפְקֵר וּבְצַעֲדֵי־אוֹן,
בְּבִטְחָה וּבְרֵיחַ שֶׁל יָיִן...

מַשְׂטֵמָה טִפְּחָתַם בְּרֶחֶם הָאֵם,
גִּדְּלָתַם חֲמָתוֹ שֶׁל פֶּתֶן —
אַךְ יַיִן מִי הִשְׁקָם, מִי מָכַר לָהֶם?...
וּבִטְחָה זוּ מִי לָמוֹ נָתַן?...

הֵם בָּאוּ. צְחוֹק רַע נָפֹל נָפַל בַּשּׁוּק!
יָד הִכְּתָה בְּקָדְקֹד שֶׁל־אָדָם...
אִישׁ צָנַח עַל רַגְלָיו... צְחוֹק נָפַל בַּשּׁוּק —
וְהִתְגַּלְגֵּל בָּאֲוִיר שֶׁל־פְּחָדִים.

קוֹל שָׁאַג: הֲרֹג! — קוֹל קָרָא: קַח עַד! —
קוֹל הִרְעִים: אֶחֱזוּ אֶת הַבְּתוּלָה! —
קוֹל חָנַן: חֲמֹל! — קוֹל פִּלֵּל: הוֹי חוּס! —
קוֹל צָעַק: בְּעוּלָה! בְּעוּלָה!...

הַפְּרָעוֹת הִתְחִילוּ. בְּחוּצוֹת הָעִיר
עוֹבֶרֶת הַשְּׁמוּעָה אִלֶּמֶת —
כְּעוֹף שָׁחוֹר, גָּדוֹל, הִיא רוֹכְבָה בַּחֲלַל
הָאֲוִיר הַצַּח וְנוֹהֶמֶת:

„הַפְּרָעוֹת הִתְחִילוּ וְזֶה עַתָּה בָּעִיר:
קְהַל פּוֹרְעִים הִתְאַסֵּף הַשּׁוּקָה —
אַחַד הַבָּתִּים כְּבָר הָיָה לָבַז
וְאַחַד הַיְּהוּדִים כְּבָר הֻכָּה...“

הַזְכָּרָה

לִפְנֵי כַּמָּה קֵיצִים וְכַמָּה חֲרָפִים
יָדַעְתִּי נַעֲרָה עִם פָּנִים נוּגִים וְיָפִים.

בְּכָל עֶרֶב חִכְּתָה לִי בְחֶדְרָהּ בָּעֲלִיָּה;
אֲנִי הָיִיתִי בָא עִם סִפְרֵי קְרִיאָה,

וּבְבוֹאִי—וְאוּלָם מֵתָה כְבָר הָעַלְמָה —
אַךְ כְּחַי, כְּחַי עוֹד אֶרְאֶה צַלְמָהּ:

שַׂעֲרוֹת עַרְמוֹן הָיוּ לָהּ עַל רֹאשָׁהּ
עֵינַיִם שׁוֹאֲלוֹת וּמֶבָּט עָצֵב וְנוּשָׁה...

וָאֹהַב לְהַבִּיט אֶל עֵינֶיהָ יָשָׁר
וּלְהַרְהֵר אֶת הִרְהוּרֵי הַצָּנוּעַ וְהַכָּשֵׁר.

וָאֹהַב מְאֹד לִשְׁמֹעַ רְוֵי קוֹלָהּ —
הִיא הָיְתָה נַעֲרָה חִוְּרָה וְחוֹלָה.

בְּעֶרֶב אֶחָד וַאֲנִי בָּא לְבֵיתָהּ,
וְעִמִּי סִפְרִי — וָאַשְׁאִיר אוֹתוֹ בַּחֲדַר הַמֵּתָה.

אוֹהֵב אָנֹכִי...

אוֹהֵב אָנֹכִי — הֲתֵדְעוּ אֶת מַה אֲנִי אוֹהֵב?
אֶת דִּמְמַת הָעֶרֶב,
וְאֶת חֲלוֹמוֹתָיו;
הַדְּמָמָה שֶׁלּוֹ הִיא כֹּה שְׁלֵמָה,
חֲלוֹמוֹתָיו — הֲיוֹדְעִים אַתֶּמָה,
אוֹתָם הַחֲלוֹמוֹת הַקּוֹסְסִים בְּלִי הֶרֶף
אֶת לִבִּי הַכּוֹאֵב —
וְהוּא אוֹתָם אוֹהֵב?

אוֹהֵב אָנֹכִי — הֲתֵדְעוּ אֶת מַה אֲנִי אוֹהֵב?
אֶת שְׁמֵי הָעֹפֶרֶת,
בְּלִי חַרְסָם;
חֵן שֶׁל שִׁמָּמוֹן לָהֵמָּה,
עֲנָנֵיהֶם — הֲיוֹדְעִים אַתֶּמָה,
אֶת סִמְלֵי הַקַּדְרוּת הָאֵלֶּה הָעוֹרְפִים אֶת אַרְסָם
אֶל לִבִּי הַכּוֹאֵב —
וְהוּא אוֹתָם אוֹהֵב?

אֹהֵב אָנֹכִי — הֲתֵדְעוּ אֶת מַה אֲנִי אוֹהֵב?
לַעֲמֹד עַל גֶּדֶר בֵּית־עוֹלָם,
וּלְהַעֲלוֹת עַל שְׂפָתַי,
וְלִקְרֹא בְּשֵׁם אֶת הַמַּלְאָךְ
שֶׁבֵּינוֹת לַקְּבָרִים מִתְהַלֵּךְ —
וְלִשְׁאַל: אֵלַי מָתַי תָּבוֹא, הַגִּידָה לִּי מָתַי?
— — — — —
— — — — —

יצחק קצנלסון.

מִסְתּוֹרִיָּה.

בְּרֶדֶת הַלַּיְלָה וְהֵבִיא בִכְנָפָיו עַצֶּבֶת,
בַּלַּיְלָה הִיא צְרוּרָה:
כֹּה רַכָּה וּמְתוּקָה וְלֹא בְרוּרָה...
חֶרֶשׁ יוֹרְדָה לַלֵּב וּמְהַבְהֶבֶת;

כָּל הָעוֹלָם לִי סְתָרִים בְּרִגְעֵי הַלַּיְלָה הַשָּׁחוֹר,
עָזוּב לְנַפְשִׁי וִיחִידִי —
רַק צִלְלֵי עֲבָרִי וְסוֹדוֹת עֲתִידִי
לוֹחֲשִׁים רוֹחֲשִׁים סְבִיבִי מִפָּנִים, מֵאָחוֹר;..

שִׁקְעִי הַשֶּׁמֶשׁ! כְּבָר קַצְתִּי בְּשִׁקְרֵי הַקְּסָמִים...
יוֹפַע הַלֵּיל וַאֲמִתּוֹ,
וְעַצַּבְתִּי תּוֹפִיעַ נָא אִתּוֹ!
בֵּין צְלָלִים וְסוֹדוֹת אֲבַכֶּה אֶת כִּזְבֵי הַיָּמִים.

תְּחִיַּת־מֵתִים.

*

אֲנִי לֹא אַאֲמִין, אָחוֹת, כִּי הֶעָלֶה
בְּנָשְׁרוֹ מֵעַל עֵצוֹ בְּתֹר הַסְּתָיו —
לִנְצָחִים אוֹבֵד, לְעוֹלָמִים כָּלָה,
אֲנִי מַאֲמִין: עוֹד אֲבִיבוֹ שָׁב —
עוֹד הוּא שָׁב!

בַּסְּתָיו פּוֹתַחַת פִּיהָ הָאֲדָמָה,
וּרְקַב כָּל שִׂיחַ, כָּל רְקָבוֹן — צִיץ —
בָּא וְנֶחְבָּא עָמֹק — עָמֹק שָׁמָּה,
וְרוֶֹה כָּל יְמֵי הַחֹרֶף מִיץ —
רוֶֹה מִיץ...

וְעִם אָבִיב חָדָשׁ, בְּלֵילוֹתָיו הָרִאשׁוֹנִים,
מִתְבַּקְּעוֹת כִּלְיוֹת הָאֲדָמָה, וַעֲתַר
עָלִים יְרַקְרַקִּים צוֹמְחִים לָאַלּוֹנִים;
פְּרָחִים יָפִים עוֹלִים בְּכָל בַּר —
בְּכָל בַּר!

*

אֲנִי לֹא אַאֲמִין, אָחוֹת, כִּי עִם מוֹתִי —
לָנֶצַח שְׂשׂוֹן־הַחַיִּים בַּעֲדִי תָּם,

לָנֶצַח יִכְלָא קֶבֶר נִבְדָּל אוֹתִי,
לָנֶצַח יִקְפָּא בְעוֹרְקַי גַל הַדָּם —
גַל הַדָּם!

שֶׁבֶר צִיץ בְּהִבָּלוֹ זֶה גַם עִבְרִי —
הִנְנִי מֵת, כְּבָר חָפְרוּ בַּעֲדִי בּוֹר;
אַךְ זִרְמֵי חַיִּים יְרַוּוּנִי גַם בְּקִבְרִי,
וּבְקוּם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ חָדָשׁ דּוֹר —
חָדָשׁ דּוֹר —

יִפְתַּח קִבְרִי כְּרֵסוֹ, וְצָעִיר וּרְוֵה־חַיִּים
אֶעֱלֶה וְאֶצְמַח בֵּין אֲנָשִׁים;
עֵינַי — לְשֶׁמֶשׁ חָדָשׁ בַּשָּׁמַיִם,
וְלִבִּי לַחֲלוֹמוֹתַי הַחֲדָשִׁים —
הַחֲדָשִׁים!

דמדומים.

שירים.

מאת

יצחק קצנלסון.

חלק שני.

הוצאת „תושיה", ורשה.

(ביבליותיקה גדולה, שנה א'. כח—כט)

ורשה, תר"ע.

בדפוס לוין־אפשטיין, פביה 88.

ДИМДУМИМЪ.

т. е.

Сумерки.

Стихотворенія И. КАЦЕНЕЛЬСОНА.

Часть II.

Изданіе „ТУШІЯ“.

ВАРШАВА. 1910 г.

Тип. „Универсаль“, Лешно 31.
Варшава, 1912 г.

דמדומים.

שירים.

חלק שני.

תֹּכן החלק השני.

תרס"ד.

תרס"ה.

תרס"ו.

תרס"ז—ע.

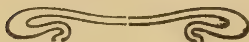
תרס״ד.

* *
*

עוֹד רֶגַע, עוֹד רֶגַע וְכָבָה הַכּוֹכָב הָאַחֲרוֹן בַּמְּרוֹמִים,
וְשָׂמְחוּ לְאֵידוֹ הָעֲנָנִים;
וַאֲנִי אָנָּא בָא בְהַלַּיְלָה הָאָפֵל, הַשּׁוֹמֵם –
מִי יָאִיר, מִי יַסְבִּיר לִי פָּנִים?

וְאָנֹכִי לֹא אֵדַע אֶת הַדֶּרֶךְ בָּהּ אֵלֵךְ – לֹא אֵדָע,
וְהַשְּׁבִילִים כֹּה רַבִּים וַעֲקוּמִים –
וְכַאן בַּתֹּהוּ הַזֶּה, עָלַי לְבַקֵּשׁ אֶת הָאֲבֵדָה,
לִמְצֹא חֲלוֹם הָעֲלוּמִים...

בְּצִדֵּי כָל דֶּרֶךְ לִי אוֹרְבִים מַלְאֲכֵי־הַמָּוֶת וּשְׂטָנִים,
מַשְׁחִירִים מִזָּוִיּוֹת־סְתָרִים –
אָרוּר יוֹם מָחָר וְאוֹרוֹתָיו הַחַמִּים וְהַלְּבָנִים,
שֶׁיְּנַשְּׁקוּ אֶת רִגְבֵי קְבָרְתִי הַקָּרִים!...

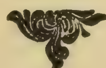

* *
*

עִם דִּמְעָה צְלוּלָה שֶׁדָּלְּלָה מֵעֵינִי,
הִשְׁתַּפֵּךְ צַעַר רַךְ מִתּוֹךְ לְבָבִי;
וּבְרֶגַע שֶׁחֲלַל חֲדָרִי סָפַג צַעֲרִי,
אֶת אֲחוֹתוֹ סָפַג כַּר מִשְׁכָּבִי...

הַנַּעֲרָה פָּתְחָה עוֹד בַּבֹּקֶר אֶת הַחַלּוֹן,
וַתַּחֲלִיף מִכְסֵה כָּרִי זוֹ הַנַּעֲרָה...
וּבְשׁוּבִי לְעֵת עֶרֶב לֹא נִכְּרָה עוֹד הַדִּמְעָה,
וּבַחֲלַל הַחֶדֶר לֹא עוֹד הָיָה צַעֲרָה...

בַּלַּיְלָה הֱקִיצַתְנִי בְּכִית חֲרִישִׁית בְּחַלּוֹנִי:
זֶה הָיָה צַעֲרִי; — צַעֲרִי מַה תְּהִימֶה? —
פָּתַחְתִּי לוֹ הַחַלּוֹן — וְלֹא נִכְנַס אֵלַי —
רַק תָּבַע מֶנִּי אֶת אֲחוֹתוֹ, אֶת הַדִּמְעָה...

נוֹקְטוּרְנָה.

I.

הַלַּיְלָה הִתְדַּפֵּק בְּחַלּוֹנִי,
הַלַּיְלָה לִי קָרָא:
צֵא אֵלַי —:
אֵין כּוֹכָב בְּשָׁמַי
אֵין נִיצוֹץ בְּחֵיקִי,
אֵין בָּרָק בְּחָזִי —
צֵא אֵלַי!

II

אֲנִי כְּבָר יָשַׁנְתִּי — אַךְ דְּפִיקוֹת הַלַּיְלָה —
הַדְּפִיקוֹת הַקַּלּוֹת הַלּוֹחֲשׁוֹת נָגְעוּ בְּאָזְנִי,
נָגְעוּ בְּמֵיתְרֵי לְבָבִי — וָאִיקָץ;
זֶה הָיָה קוֹל לֵילִי הַטָּמִיר,
הַקּוֹל הָיָה בָּרוּר וְטָמִיר:
צֵא אֵלַי!
מְאַיֵּם וּמוֹשֵׁךְ:
צֵא אֵלַי, צֵא אֵלַי!
וַיְהִי בַּהֲקִיצִי וַיְדַבֵּר הַלַּיְלָה אֶל לִבִּי,
בִּשְׂפָתוֹ הָרַכָּה;

וּלְבָבִי — הוּא עָנָה לוֹ, עָנָה —
בִּשְׂפָתוֹ,
לֹא כָל כַּךְ חֲשָׁאִית אַךְ רַכָּה וּפְלִיאָה
כִּשְׂפָתוֹ שֶׁל לַיְלָה.

III.

וְנוֹלְדָה בִּי תַאֲוָה: לָקוּם וְלָצֵאת,
וְלִנְפֹּל בִּזְרוֹעוֹת הַלַּיְלָה וְלִקְרֹא לוֹ: אָחִי!
לִבְכּוֹת עַל צַוְּארֵי הַלַּיְלָה וְלִקְרֹא לוֹ: אָחִי!
וְלוֹמַר לוֹ: לַיְלָה, אֲנִי הוּא אָחִיךָ הַצָּעִיר;
סְקֹר בִּי וְהַכֵּר בְּעֵינַי —
אִם אֵינָן עֲמוּקוֹת כַּלַּיְלָה וְכַלַּיְלָה אֲפֵלוֹת;
סְקֹר בִּי וְהַכֵּר בְּפָנַי — בּוֹלְטִים רִשְׁמֵיהֶם
כַּבְלִיטוּת הַשְּׁחוֹרוֹת כִּפְלַיִם בְּחֵיקְךָ הָאָפֵל;
וּבְחֹן גַּם בְּסוּתִי, בְּקוֹלִי, בִּשְׂפָתִי,
אִם אֵינִי אָחִיךָ, הַלַּיְלָה!
נוֹלְדָה תַאֲוָה בְּלִבִּי — וָאֶקְפֹּץ מִיצוּעִי,
וָאֶלְבַּשׁ סוּת שְׁחוֹרָה עַל בִּגְדֵי הַלָּבָן,
בְּגַחֶלֶת שְׁחַרְחֹרָה מָשַׁחְתִּי אֶת פָּנַי,
כִּבִּיתִי לַהֶבֶת הַנֵּר,
עַל לִבִּי צִוִּיתִי כִּי יִדֹּם —
הִתְקַדַּשְׁתִּי לַלַּיְלָה וָאֵצֵא לִקְרָאתוֹ.

IV.

יָצָאתִי אֶל לֵילִי, וְלֵילִי לֹא הָיָה בַחוּץ.
רַק שׁוּלֵי סוּתִי הַשְּׁחוֹרָה רִשְׁרֵשׁוּ.
רִשְׁרְשׁוּ רֶגַע וְנִדְמוּ...
— לַיְלָה, לַיְלָה – אַיֶּכָּה? —
„— הִנֵּנִי!
„בָּרֹם וּבַשָּׁפֶל,
„מִפָּנִים, מֵאָחוֹר,
„מִיָּמִין וּשְׂמֹאל —
„וְאַתָּה – אַיֶּכָּה?!"
— אָנֹכִי? פֹּה אָחִי, פֹּה נִצָּב אָנֹכִי!
גַּם שָׁם, כִּמְדוּמָּנִי, גַּם שָׁם אֲנִי נִצָּב —
רְאֵה, אֲנִי פּוֹרֵשׂ אֶת כַּפַּי,
נוֹגֵעַ אָנֹכִי בְּאֶצְבַּע — זוּ סוּתִי,
זוּ סוּתִי הַשְּׁחוֹרָה!
מְלֹא כָל הָעוֹלָם שׁוּלֶיהָ —
מְלֹא כָל הָעוֹלָם הִנֵּנִי!
הַאָמְנָם יָצָאתִי וְאֶכְבֹּשׁ מְקוֹמְךָ הַלַּיְלָה? —
וְאָנֹכִי לְשָׁלוֹם יָצָאתִי —
הַלַּיְלָה;
בֹּא, הַכֵּר אֶת כְּתֹבֶת הַשָּׁלוֹם בְּמִצְחִי —
בְּשְׂפָתֶךָ הִיא כְּתוּבָה;

בֹּא. קְרָא אֶת חֲלוֹמְךָ בְּעֵינַי;
אִם לְסוּסִי אֵין רֵיחַ הַלַּיְלָה? —
צָעִיר יָצָאתִי לִקְרָאתְךָ, קְטַן־קוֹמָה וְצָעִיר,
וְאִם עַתָּה גָּדַלְתִּי
מִסּוֹף עוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ —
אַל תִּרְגַּז...
אַךְ מַה זֶּה, הוֹי מַה זֶּה?
אֲנִי דוֹבֵר — וּדְבָרַי נִתְקָלִים בְּעַצְמִי!
קוֹרֵא אָנֹכִי — וְכָל קְרִיאָה וּקְרִיאָה
נִתְקֶלֶת בְּעַצְמִי...
הַאָמְנָם רַק אֶחָד אָנֹכִי?
וְאֵין עוֹד זוּלָתִי,
וְאֵין עוֹד? —
הִנֵּה אֶשְׁמַע: שׁוּלֵי סוּתִי הַשְּׁחוֹרָה רִשְׁרֵשׁוּ—
רִשְׁרְשׁוּ רֶגַע וְנִדְמוּ
שׁוּלֵי סוּתִי — וְאָנֹכִי, אֵי אָנִי?
חֵי אֵלִי, לֹא אֶרְאֶה אֶת עַצְמִי!
הַאָמְנָם, תָּעִיתִי מֵעַצְמִי?
הַבְלָעַנִי הַמֶּרְחָק אִם אָנֹכִי בְּלַעְתִּיו?
אֲנִי נִצָּב בַּכֹּל וּבְכָל מָקוֹם אֵינֶנִּי
הָבָה אֶקְרָא בִשְׁמִי: — — —
הוּ — הוּ — הוּ!

לְאָן יָצָא הַקּוֹל ?
אֵיפֹה אָבַד הַקּוֹל,
וְאֵי נִבְלַע ?
אֵין זֹאת, כִּי אִם שֵׁד פֹּה, מְנֻוָּל,
מִסְתַּתֵּר אֲחוֹרַי וּמְצַחֵק –
הָבָה אֶפְשֹׁט אֶת סוּתִי הַשְּׁחוֹרָה,
לְלֹבֶן שִׂמְלָתִי אַכִּירוֹ –
– – – – – – – – –
עָלַי עָמַד הַלַּיְלָה –
וְהוּא גָּדוֹל וְהוּא עָמֹק וַאֲנִי בְּתַבְרִיכָי.

מְאוּם לֹא הִגִּידָה לִי.

לִי הָיְתָה רַעְיָה,
עַלְמָה חִוְּרָה;
אֶת פְּנֵי הַמָּוֶת יָרְאָה הִיא —
וְאוּלַי אֶת הַחַיִּים — —
מְאוּם לֹא הִגִּידָה לִי.

דְּבַר־מָה טִפְּחָה,
בְּלִבָּהּ טִפְּחָה —
וְעֵינֶיהָ גִּלּוּ זֹאת,
בְּלִי קוֹל גִּלּוּ זֹאת —
וָאֵדַע — וְלֹא יָדַעְתִּי מָה...

תָּמִיד יָשְׁבָה לָהּ,
עַל יַד חַלּוֹנָהּ;
הֲרָאֲתָה בְעַדוֹ עַנְנֵי שְׁחוֹר,
וְאוּלַי שֶׁמֶשׁ?
מְאוּם לֹא הִגִּידָה לִי...

בְּבוֹאִי בַּלֵּילוֹת סְתָו
אֱלֵי חֶדְרָהּ,
מְצָאתִיהָ יוֹשְׁבָה נוּגָה,

וְהִרְהוּרֵי תּוּגָה
מְרַפְרְפִים עָלֶיהָ.

אָז יֵשׁ שֶׁאֲדַבֵּר עִמָּהּ —
וּפִיהָ שׂוֹחֵק,
וּבְעֵינֶיהָ דִּמְעָה נוֹצְצָה,
— דִּמְעָה נוֹצְצָה
וּמְאוּם לֹא תַגִּיד לִי.

וּפַעַם אֶזְכְּרָה:
וְלִבִּי דָוֶה;
וְקָרְבָה דֹם, וְאָחֲזָה בְּיָדִי,
וְצָחֲקָה אֶל עֵינַי —
וּמְאוּם לֹא תַגִּיד לִי...

וְכַאֲשֶׁר הוּגַּד לִי:
— הָעַלְמָה מֵתָה! —
לֹא הֶאֱמַנְתִּי עוֹד, וָאֶשְׁאֲלָה
אֶת פִּי הַמֵּתָה — —
אַךְ מְאוּם לֹא הִגִּידָה לִי...

עִם הָאוֹרוֹת וְעִם הַצְּלָלִים.

I.

כִּמְדֻמֶּה לִי, שֶׁאֶשְׁמַע רַחַשׁ שַׂלְמָה
וּדְפִיקַת יַד עֲנֻגָּה,
וּנְשִׁימָה זְהִירָה וְלוֹהֶטֶת
בְּדֶלֶת חֲדָרִי מִתְחַבֶּטֶת...
— אֶחֱזִי בַמַּנְעוּל, עַלְמָה,
וְלַחֲצִי חֶרֶשׁ עָלָיו,
וְחֶרֶשׁ פִּתְחִי דַלְתִּי, וְחֶרֶשׁ בּוֹאִי —
בְּמִכְדְּרוֹן אָרֹךְ זֶה וְאָפֵל גָּרִים
אֲנָשִׁים זָרִים,—
אַל תִּרְאֶה אוֹתָךְ פֹּה עֵין־רֹאִי...
לִבִּי כָּמַהּ לָךְ בַּחֲשָׁאִי, לִבִּי עָרַג אִכֵּם.
וְאֵין יוֹדֵעַ בְּמִסְדְּרוֹן זֶה עַל גַּעְגּוּעַי
וְעַל תַּאֲוֹתַי אֲשֶׁר אִתִּי.

II.

מַה שְׂמֵחָה נַפְשִׁי לִקְרַאת בּוֹאֵךְ, עַלְמָה —
הֲיִי לִי בְרוּכָה!
שְׁבִי עַל בִּרְכַּי זוֹ, הִשָּׁעֲנִי עַל יָדִי
וְהִשָּׁאֲרִי לְעוֹלָם פֹּה עִמָּדִי,

פה, בִּנְוֵה־הַמְּנוּחָה.
אֲנִי לֹא אַטְרִיד אוֹתָךְ גַּם בִּשְׁאֵלָה אַחַת.
לֹא אֶשְׁאֲלָה לִשְׁמֵךְ,
מֵאַיִן בָּאת וְאֵיךְ?
וּמִי שֶׁשְּׁלָחֵךְ אֵלַי הֵנָּה?
אִם יַלְדַּת־שְׁחָקִים אַתְּ אוֹ בַּת־הַשַּׁחַת?
הֲבָאת עַל כַּנְפֵי עַיִט אוֹ עַל אֶבְרוֹת יוֹנָה? –
הֱיִי לִי בְרוּכָה!

III.

אֲנִי אֵינֶנִּי עָגוּם וְאֵינֶנִּי צוֹהֵל,
לֹא יְקַסֵּם אוֹתִי בְּרַק הַיּוֹם,
בַּלֵּיל לֹא יַחֲרִידוּנִי פַּחֲדֵי־חֲלוֹם.
אֵינֶנִּי נָס מִפְּנֵי הַשָּׂטָן,
וְלֹא אֲחַכֶּה גַּם לְבִיאַת גּוֹאֵל...

IV.

רַק אַתְּ אִם תִּצְהֲלִי בְּבֹקֶר אֶחָד
לְקֶרֶן־זָהָב יָפָה שֶׁנִּצְנְצָה בְחַלּוֹנִי
לִתְמָהּ, מִבְּלִי דַעַת, מִבְּלִי רָצוֹן,
וְטִפְּסָה עֲלֵי אָדְנוֹ, מִמֶּנּוּ עֲלֵי כַפִּי.
מִכַּפִּי עַל כַּף־יָדֵךְ, וְחָמְדָה לָהּ גַּם לָצוּן:
וְנִנְעֲצָה בְּפִיךְ, וְזָחֲלָה עַל אַפִּי...

וְאָז אִם תִּצְהֲלִי וְתֹאמְרִי לִי:
צְהַל, צְהַל, גַּם אַתָּה צְהָל!
וְאֶצְחַק גַּם אָנֹכִי, וְנִצְחַק שְׁנֵינוּ יַחַד —
אַתְּ תִּצְחֲקִי לִזְהַב הָאוֹר,
וַאֲנִי לִשְׁחוֹר —
עֵינַיִךְ...
אַתְּ תִּתְרַפְּקִי עַל הַקֶּרֶן הַמְּזֻהָבָה,
וַאֲנִי עַל צַוָּארֵיִךְ —
וּשְׁנֵינוּ נֹאחַז בַּלֶּהָבָה...

V.

אַךְ אַתְּ אִם תֶּהֱמִי כַּיּוֹנָה בְּעֶרֶב סַגְרִיר
וְתֵבְךְּ לְמַרְאֵה צְלָלִים —
רוֹעֲדִים וּשְׁחוֹחִים,
נִבָּטִים מִן הַתִּקְרָה מֵעַל גַּבֵּי כְּתָלִים,
צְלָלִים בּוֹכִים,
גְּוִיּוֹת שְׁחוֹרוֹת חַיּוֹת עִם צַעַר עוֹלָם כָּמוּס,
פּוֹשְׁטוֹת יַד וְצַוָּאר כִּמְבַקְשׁוֹת לָמוּת...
תֶּגֶשֶׁם טוֹרֵד,
טִפּוֹת טִפּוֹת יוֹרֵד,
טִפּוֹת טִפּוֹת מַכֶּה בַעֲלָטָה:
הַמָּוֶת יָבוֹא, יָבוֹא, אַךְ לֹא עַתָּה!..

וְאָז אִם תֶּהֱמִי וְתֹאמְרִי לִי:
בְּכֵה, בְּכֵה, גַּם אַתָּה בְּכֵה! —
וְאֶבְכֶּה גַּם אָנֹכִי, וְנִבְכֶּה שְׁנֵינוּ יַחַד;
אַתְּ תִּבְכִּי אֶל הַצְּלָלִים הָעֲגוּמִים,
אֲנִי — לִרְסִים דִּמְעָתֵךְ...
אַתְּ תִּתְרַפְּקִי עַל אֹפֶל הַצְּלָלִים —
אֲנִי עַל שְׁמָמוֹת לִבָּתֵךְ...
וְעִם שַׁחַר חָדָשׁ—וּבָא קַו זֹהַר רִאשׁוֹן
לְטַהֵר אֶת הָעוֹלָם וּלְצַפּוֹת אוֹתוֹ זָהָב,
וּמָצָא אֶת הַזָּוִית שֶׁבָּהּ נִישָׁן —
אֲנַחְנוּ וַאֲגֻדַּת צְלָלִים,
וְהֵדִיחַ גַּם זִכְרֵנוּ עִם הַצְּלָלִים.

פְּגִישָׁה.

כּוֹכַב־זָהָב נָפַל מִן הַשְּׁחָקִים,
כּוֹכַב־זָהָב נָפַל —
וְצָלַל בָּעֲרָפֶל.

שִׁירַת זָהָב נִתְּקָה מִשִּׂפְתוֹתַי,
שִׁירָה קְטַנָּה נָאָה —
וְהַלַּיִל בְּלָעָהּ.

זֶה הָיָה רֶגַע שֶׁל נְפִילָה,
אֶל חֵיק הַמָּוֶת;
חָשַׁב כְּבַר הַכֹּכָב לִדְעֹךְ
וְהַשִּׁירָה לְהֵאָלֵם.

וְהִנֵּה נִפְגְּשׁוּ בִּתְהֹם הַלַּיְלָה,
שְׁנֵיהֶם —
זֶה לְעֻמַּת זֶה,
שִׁירַת הָאֲדָמָה וְכוֹכַב־מְרוֹמִים —
נִפְגְּשׁוּ —

עֵינַיִם לָעֵינַיִם, פֶּה לְפֶה,
וְהִבְרִיקוּ עוֹד הַפַּעַם לִפְנֵי כְבוֹתָם!
אֹרוּ עוֹד לְרֶגַע לִפְנֵי מוֹתָם
פְּנֵי שְׁנֵי הַיְתוֹמִים.

אַלְנִיָּה.

I.

לָמָּה הִנְנִי לְבָדָד פֹּה, כֹּה בָּדָד עִם יְגוֹנִי,
הַאֻמְנָם אֶחָד אָנִי — וְאֶחָד הוּא אֲסוֹנִי?
הֲרַק לִי הָיְתָה תִקְוָה שֶׁלֹּא בָאָה,
אִם רַק לִי נִרְאָה הַחֲלוֹם וְדָאָה?
הַאִם רַק שִׁמְשִׁי נִלְקָה, אִם רַק זִיוִי,
אִם רַק אֲבִיבִי כָּלָה, רַק אֲבִיבִי?
וְגוּשׁ הֶעָנָן — רַק עַל כּוֹכָבִי כִּסָּה.
הַאִם רַק כֹּכַב־לִבִּי הָיָה לוֹ לִמְשִׁסָּה?

לֹא, לֹא יָחִיד הִנְנִי בֵּין כָּל רַבֵּי חָלֶד:
מַלְאֲכֵי־מָוֶת מְלַוִּים אֶת־כָּל אֲשֶׁר יִוָּלֵד;
בְּרֶדֶת תִּקְוָה לְעוֹלָם — לֹא הָאֶחָד צָדָהּ,
וְכַאֲשֶׁר אָבְדָה תִקְוָה לָרַבִּים הֵן אָבָדָה!
אֶת חֲלוֹם־הַזָּהָב לֹא לֵב אֶחָד חָלַם,
וְלֹא לֵב אֶחָד עָזַב וַיֵּעָלַם.
הַצַּר, שֶׁהֵרַע לִי, גַּם אָחִי הֵן לֹא חָמָל.
יַחַד עִם זֵר וְרָדַי שׁוֹשַׁן אָחִי קָמָל...

בֵּין כּוֹכָבִים רַבִּים כּוֹכַב־לִבִּי עָמַד –
וְאִם עָלָה עָב בַּשְּׁחָקִים לֹא רַק אותו חָמַד...

II.

אֵיזֹה מָרָה־שְׁחוֹרָה שְׁרוּיָה עַל הָעוֹלָם –
לֹא יָחִיד הִנְנִי, יֶשׁ־יֵשׁ אֲבֵלִים רַבִּים,
אַךְ לָמָּה זֶה, הוֹי לָמָּה הֵם מִתְחַבְּאִים
וּבוֹכִים בִּבְכִי חֲרִישִׁי, וְלָמָּה נֶחְבָּא קוֹלָם?

עֶרֶב חֹרֶף בָּא וְדָפַק בַּחֲדַר הַבּוֹדֵד –
עֶרֶב חֹרֶף, עֶרֶב חֹרֶף, מַה לִּי תָּבִיא?
עֹצֶב חָדָשׁ, מַכְאוֹב חָדָשׁ בְּעַד לְבָבִי –
הַאֵין לָךְ נִיצוֹץ תִּקְוָה, שְׁבִיב מְעוֹדֵד?

נִגַּשְׁתִּי דֹם לַחַלּוֹן: עָנָן אָפוּר שָׁכַב
עַל הַשְּׁחָקִים, שֶׁלֶג לָבָן צַח
כְּתַכְרִיךְ גָּדוֹל עַל הָאָרֶץ נָח,
וְעֹצֶב אִלֵּם עַל הַשֶּׁלֶג רָחָף...

לֹא אֶחָד הִנְנִי – יֶשׁ־יֵשׁ אֲבֵלִים רַבִּים –
אַךְ אֵיפֹה הֵם? כָּל אֶחָד בְּזָוִיתוֹ
קוֹבֵל עַל גּוֹרָלוֹ וְחוֹנֵק שָׁם אֶת בִּכְיתוֹ, –
אֵיפֹה הֵמָּה? אַיֵּה הֵם מִתְחַבְּאִים?

עַרְבוּבְיָה.

כָּל יוֹם וָיוֹם עַל פְּנֵי הַשְּׁחָקִים עוֹלָה:
חַמָּה גְדוֹלָה.

כָּל יוֹם וָיוֹם הִיא עוֹלָה בְּנָגְהֵי צְפִירָה
וּמַזְהִירָה.

כָּל יוֹם וָיוֹם מְצַלְצֵל קוֹל שֶׁל יֶלֶד
שֶׁבָּא לַחֶלֶד,

כָּל יוֹם וָיוֹם הָעוֹלָם כֻּלּוֹ צוֹהֵל,
לִקְרַאת גּוֹאֵל —

וַאֲנָשִׁים עוֹדָם בּוֹכִים!

כָּל יוֹם וָיוֹם הַחַמָּה יוֹרְדָה מָטָּה
בְּיָגוֹן וּבַחֲרָטָה...

כָּל יוֹם וָיוֹם הַלַּיְלָה בָּא וּמְכַסֶּה
עַל כָּל הַנַּעֲשֶׂה.

כָּל יוֹם וָיוֹם יִשָּׁמַע לַחַשׁ רוֹתֵת:
אָדָם גּוֹסֵס!

כָּל יוֹם וָיוֹם תִּשָּׁמַע זַעֲקַת שָׁבֶר:
חוֹפְרִים קָבֶר!

וַאֲנָשִׁים עוֹדָם שְׂמֵחִים!

הִנֵּה הוֹפִיעָה הַחַמָּה, הִנֵּה זָרָחָה —
וּלְשִׂמְחָה מַה עוֹשָׂה — עוֹד מְעַט וְהָלָכָה...

הִנֵּה יָרַד הַלַּיְלָה, הִנֵּה יָרַד וּמָלָךְ —
חִדְלִי עַיִן מִדִּמְעָה — עוֹד רֶגַע וְהָלָךְ...

וְלֹא גָזַל הַלַּיְלָה שְׂחֹק חַמָּה, וְהַחַמָּה אַף הִיא לֹא הוֹבִישָׁה
אֶת דִּמְעַת הַלַּיְלָה בְּאִשָּׁהּ!..

יֶלֶד נוֹלָד — וּמַה הִיא כָּל הַצָּהֳלָה?
שְׁמַע: קוֹל נֶהִי עוֹלֶה: אָדָם כָּלָה!

וְלֹא נִצְּחוּ הַחַיִּים בְּהוֹסִיפָם עוֹד חַיִּים, וְהַמָּוֶת לֹא נִצַּח
גַּם אַחֲרֵי שֶׁרִצַּח!..

וְהָעוֹלָם כֻּלּוֹ: בְּכִי אֲבֵלוּת וּתְרוּעַת חַגִּים —
וַאֲנָשִׁים אֵינָם מִשְׁתַּגְּעִים!

גַּלְמוּד.

לִי הִלְלָה בַּעֲלַת־בֵּיתִי: אַךְ זֶה, זֶהוּ מָעוֹן!
הַחַלּוֹן פּוֹנֶה אֶל הֶחָצֵר, וְרָחוֹק מִן הַשָּׁאוֹן;
הַמִּטָּה הִיא שֶׁלִּי וְשֶׁלִּי גַּם שַׂק הַתֶּבֶן,
וּשְׁתֵּי כְּסָתוֹת תָּבִיא לִי וְסָדִין לָבָן;
וּמַפְתֵּחַ זֶה לַדַּיָּר—הוּא יָכוֹל בֹּא וָצֵאת
בְּעַד דַּלְתוֹת מִסְדְּרוֹן זֶה בְּכָל עֵת וָעֵת;
וְדַיָּר הָיָה לָהּ וְלֹא שִׁלֶּם־לָהּ שְׂכַר דִּירָה,
וְאָז... הָאִשָּׁה יָצְאָה וְאֶת חַדְרָהּ לִי הִשְׁאִירָה.
אַרְבָּעָה כְתָלִים כֵּהִים דּוֹם הִסְתַּכְּלוּ בִי,
וּמִתּוֹךְ שְׁתִיקָתָם נִשְׁמַע לַחֲשָׁם לִי:
גַּלְמוּד!

בַּחֶדֶר עָמְדָה לָהּ מֶלְתַּחְתִּי שֶׁהֵבֵאתִי
מֵעִירִי, עִיר מְגוּרַי, מַזְכֶּרֶת לִי מִבֵּיתִי—
וַיְהִי כְּשֶׁהִגִּיעַ לַחַשׁ כָּתְלַי עָדַי,
מִהַרְתִּי וְגִפַּפְתִּי אֶת מֶלְתַּחְתִּי בִשְׁתֵּי יָדַי,
פָּתַחְתִּי אוֹתָהּ תֵּכֶף וְהוֹצֵאתִי מִמֶּנָּה
תְּמוּנָה, וָאֶתְבּוֹנֵן בָּהּ וָאֶשָּׁקֶנָּה;
וְאַחֲרֵי־כֵן הוֹצֵאתִי תְמוּנָה שְׁנִיָּה, שְׁלִישִׁית,
וָאֶצְחַק אֶל הַתְּמוּנוֹת הַמַּחֲרִישׁוֹת;

וְאַחֲרֵי כֵן הוֹצֵאתִי סְפָרִים, בְּגָדִים, נְעָלִים —
וּפֵרַשְׂתִּים עַל הָרִצְפָּה וּתְלִיתִים עַל הַכְּתָלִים,
וְנִדְמָה רֶגַע לִי: אֲנִי בְּבֵית אֲבוֹתַי:
סְפָרַי, בְּגָדַי אֵלֶּה, מַלְתָּחָה זוֹ, אוֹתוֹתַי.
וּבְלֶכְתִּי לִישׁוֹן, לָקַחְתִּי אֶת מַלְתַּחְתִּי אֶל־מִטָּתִי —
אַךְ בְּאֶמְצַע לַיְלָה הֱקִיצוֹתִי מִתְנוּמָתִי,
וְחשֶׁךְ גָּדוֹל, מוּזָר, דֹּם הִסְתַּכֵּל בִּי,
וּמִתּוֹךְ חֶשְׁכָּתוֹ נִשְׁמָע לַחֲשׁוֹ לִי:
גַּלְמוּד!

בַּבֹּקֶר הֱקִיצוֹתִי, — אוֹר מְפֻזָּר
בְּזָוִיּוֹת כָּל־חֲדָרִי — אוֹר כֹּה מוּזָר...
גַּם עַל מִטָּתִי נָח הַזֹּהַר וְכִסָּנִי,
עַל פָּנַי זָחַל קַו שֶׁל־זָהָב וְלֹא רָאָנִי...
קַו זָהָב זֶה — בְּוַדַּאי גַּם לֹא שָׁמַע
כִּי יֵשׁ אִישׁ שֶׁכָּזֶה עַל־פְּנֵי זֹה הָאֲדָמָה?
וְלֹא לְחַמֵּם אוֹתִי בָּא וְלֹא לְבַשֵּׂר
שֶׁבְּאֵיזֶה מִזְרָח אֵיזֶה שֶׁמֶשׁ מְנַסֵּר...
וְקַו הַזָּהָב בָּא בְּוַדַּאי אֶל הַשְּׁמָמִית,
הַשְּׁקֵטָה בְּקוּרֵי זָוִית וּמְחַכָּה שָׁם לְעָמִית.
מְטַפֵּס קַו־אוֹר עִוֵּר עַד שֶׁבָּא עָדֶיהָ,
מִתְרַפֵּק עַל הַשְּׁמָמִית וּמַזְהִיב אֶת־קוּרֶיהָ:

אַךְ הֵם לֹא יִרְאוּ אוֹתִי, לֹא יִרְאוּ—וְאִם אָמוּת,
יִשְׁמֹר עָלַי הֶדְרִי וּמוֹתִי יִהְיֶה כְּמוּס...
מִתְרַפְּקִים עַל הַחַלּוֹן וַהֲרוּרִים קָרִים
וְשֶׁמֶשׁ מוּזָר שׁוֹהֶה בְּתוֹךְ שְׁחָקִים זָרִים,
וּבֹקֶר בָּהִיר, גָּדוֹל, דֹּם מִסְתַּכֵּל בִּי,
וּמִתּוֹךְ אוֹרוֹתָיו נִשְׁמָע קוֹלוֹ־לִי:

גַּלְמוּד!

מַה־יַּעֲשֶׂה אִישׁ?

מַה־יַּעֲשֶׂה אִישׁ שֶׁעָזַב חַיֵּי עוֹלָם
וְהָלַךְ לוֹ וּבִקֵּשׁ־לוֹ אֲחֵרִים,
יוֹתֵר יָפִים, יוֹתֵר כְּשֵׁרִים —
וְלֹא מָצָא?

מַה־יַּעֲשֶׂה אִישׁ, שֶׁתָּעָה יָמִים רַבִּים
וְהָלַךְ בַּעֲצַת חֲלוֹמוֹת מְנַבְּאִים,
וְהִתְמַכֵּר לַהֲזָיוֹת־פֶּלֶא,
שֶׁאָמְרוּ לוֹ: — קוּם בְּרַח, זֶה כֶּלֶא!
קוּם נוּס מִזֶּה — זֶה בֵּית־אֲסִירִים!
זֶה עוֹלָם טָמֵא - רַק שְׁרָצִים עַל קַרְקָעוֹ זוֹחֲלִים...
רַק שֶׁמֶשׁ אֶחָד יֵשׁ בִּשְׁחָקָיו —
וּבְעָמְדוֹ עוֹד בַּמִּזְרָח וְקָרָא אֶל הַשְּׁרָצִים:
בּוֹאוּ, שְׁרָצַי, חִטְפוּ! וְזָרַק לָמוֹ זְהָבוֹ, —
וְהִתְנַפְּלוּ כֻּלָּם כְּלָם עַל־גַּבֵּי הַפֵּרוּרִים
בְּקוֹל תְּרוּעָה גְדוֹלָה: — זַהֲרוּרִים, זַהֲרוּרִים! —
וְאֵשׁ זָרָה בְּעֵינֵיהֶם — וְעֵינֵיהֶם עֵינֵי נוֹכְלִים,
וְחָטַף כָּל אֶחָד שְׁבִיב־אוֹרוֹ,
וְהִתְגַּנֵּב אֶל חוֹרוֹ —
וְהוּא יוֹשֵׁב עַל „שְׁבִיבוֹ" וְעוֹמֵר...

וּלְחָבֵר קְפוּא־חֹשֶׁךְ הוּא אוֹמֵר:
– אֵין לִי כֹּל... הוֹי, מִי יָרִיב אֶת־רִיבִי?
הַשֶּׁמֶשׁ לֹא חָלְקָה לִי שְׁבִיבֶיהָ!
אֵין לִי כֹּל – –.
– וְהֵן זֶהוּ יוֹמוֹ שֶׁל־עוֹלָמְךָ – וְלֵילוֹ –
זֶה הַמַּשְׁחִית הַנּוֹרָא"
בָּא וּמְלַקֵּק בִּלְשׁוֹנוֹ הַשְּׁחוֹרָה
מֵעַל הַלְּבָבוֹת אֶת כָּל פֵּרוּרֵי הַטֹּהַר,
כָּל נִיצוֹצֵי הַזִּיו, שֶׁזָּרַק לוֹ שִׁמְשׁוֹ, זֶה אֵלוֹ,
בִּשְׁבִיל יַלְדֵי הַסֹּהַר –
בָּא בּוֹלֵעַ שַׁבְרוּרֵי הָאוֹרָה וּמְחַנְּקָם...
– קוּם בְּרַח. –
וַאֲנַחְנוּ כְּבָר סִפַּרְנוּ־לְךָ זֶה כַּמָּה פְּעָמִים
עַל אֹדוֹת חַיֵּי־פֶלֶא וְעוֹלְמוֹת־קְסָמִים...
גַּם שָׁמָּה יֶשְׁנוֹ צַעַר – אַךְ צַעַר אַחֵר:
הוּא אֵינוֹ בָּא עִם לַיְלָה, הוּא נִשְׁקָף בְּעֵין הַשַּׁחַר...
גַּם שָׁם בְּנֵי־אָדָם בּוֹכִים אֶת כָּל שָׁבֶר –
אַךְ אִישׁ עַל צַוְּארֵי חָבֵר...
גַּם שָׁמָּה בְּנֵי הָאָדָם תּוֹעִים –
אַךְ לֹא בַחֹשֶׁךְ, – אֶת הַמֶּרְחָק הֵמָּה רוֹאִים...
וִיחִידִים אֵינָם הוֹלְכִים – אִם אֶחָד הוֹלֵךְ לוֹ עֲרִירִי,
וְנִסְפְּחוּ אֵלָיו שֵׁנִי, שְׁלִישִׁי וְהָעֲשִׂירִי...

וְלֹא שֶׁמֶשׁ וְלַהַב אֶחָד – כְּמִסְפַּר כָּל הַלְּבָבוֹת,
כַּךְ מִסְפָּרָם שֶׁל הַשְּׁמָשׁוֹת שָׁמָּה וְהַלְּהָבוֹת,
וְאִם אֵין לְאִישׁ עוֹד שֶׁמֶשׁ, וּמָכַר אֶת־כָּל זְהָבוֹ
וְקָנָה שֶׁמֶשׁ, שֶׁמֶשׁ בִּשְׁבִיל לְבָבוֹ, –
וּבְהִתְיַצֵּב גּוּשׁ לַיְלָה עַל דַּרְכּוֹ לְהַחֲרִידוֹ בְּאִמְשׁוֹ,
הוּא הוֹלֵךְ לִקְרָאתוֹ בְּלִי־יִרְאָה וּמַרְאֶה לוֹ שִׁמְשׁוֹ...
וּכְטוֹב שָׁם לֵב בְּנֵי־אָדָם, וְשָׂחֲקוּ שְׂחוֹק־כַּדּוּרִים:
זֶה זוֹרֵק שִׁמְשׁוֹ לָזֶה...
וּצְחוֹק שֶׁל פֶּה וָפֶה
טוֹבֵעַ בְּיַם זֳהָרוּרִים ––
צֵא, בַּקֵּשׁ הָעוֹלָמוֹת! –"

וּמַה יַּעֲשֶׂה אִישׁ שֶׁשָּׁמַע – וְיָצָא
בְּדֶרֶךְ רְחוֹקָה, וְהַדֶּרֶךְ לֹא־סְלוּלָה וַאֲפֵלָה מְאֹד,
וּבִקֵּשׁ אֶת עוֹלְמוֹת הַסּוֹד –
וְלֹא מָצָא? –

וּמַה יַּעֲשֶׂה אִישׁ שֶׁהִתְיָאֵשׁ מֵעוֹלְמוֹת־הַסּוֹד –
וְהוּא יָגֵעַ מְאֹד...
מַה יַּעֲשֶׂה אִם חָזַר לְעוֹלָמוֹ
הַטָּמֵא, הַטָּמֵא –
וְגַם הוּא לֹא מִתְנַכֵּר?...
פָּרַשׂ כַּפָּיו לַשֶּׁמֶשׁ הָאֶחָד וְהוּא טָבַע;

הִשְׁתַּחֲוָה לַאֲדַמְדִּמוּת הַמַּעֲרָב וְהִיא גָוְעָה ;
הִשְׁתּוֹחָח לַשּׁוֹשָׁן – וְחָוָר ;
רוּחַ קַלִּיל בּוֹ נָגַע – וְעָבָר ;
דָּפַק, דָּפַק עַל לִבּוֹ לַחֲלוֹמוֹ –
גַּם הוּא לוֹ לֹא עָנָה מִתְּהוֹמוֹ...
קָרָא, קָרָא בָּאֲוִיר שֵׁם חָבֵר –
הַמֶּרְחָק לֹא עָנָה לוֹ דָּבָר...
גַּם הָעוֹרְבִים הַשְּׁחוֹרִים מִמֶּנּוּ פּוֹרְחִים –
הוּא שָׁם אֶל הַחַיִּים – וְהֵם בּוֹרְחִים...
וְהַלַּיְלָה – הוּא בָא –
מַה יַּעֲשֶׂה אִישׁ?...

אֲנִי וְצִלִּי.

אוֹהֵב אָנֹכִי אֶת־חֶדְרִי הַשּׁוֹמֵם,
הוּא קָטֹן – אַךְ לֹא צַר מֵהָכִילִי,
אוֹתִי, שְׁתִיקָתִי
וְצִלִּי.

צִלִּי – הוּא גָּדוֹל פִּי־שְׁנַיִם מִמֶּנִּי,
וְיֵשׁ שֶׁעוֹד יִגְדַּל בְּמִקְרֶה.
בְּעָמְדִי; הוּא מְטַפֵּס עַל־כְּתָלַי
וְרֹאשׁוֹ בַּתִּקְרָה.

מִשְׁכֵּנִי אַכִּירָה רַק אַחַת:
מִמֻּלִּי הִיא גָרָה, הָעַלְמָה—
לְאוֹר הַיָּרֵחַ הַחִוֵּר,
רָאִיתִי אֶת־צַלְמָהּ.

יֵשׁ חַלּוֹן לְחֶדְרִי וּבַעֲדוֹ אַבִּיטָה:
בַּחוּרִים מִתְדַּפְּקִים בְּחַלּוֹנָהּ;
הִיא סְגוּרָה בְּחֶדְרָהּ
וְאֵין עוֹנָה...

בְּלַיְלָה חִוֵּר אֶחָד צִוִּיתִי אֶת־הַצֵּל:
צִלִּי, צִלִּי, לֵךְ לְבֵית הַשְּׁכֵנָה!
גָּדוֹל אַתָּה, שָׁחוֹר אַתָּה, לֵךְ!...
וּמִשְּׁכֶנְּה הֵנָּה...

מְשַׁנִּים קִירוֹת חֲדָרִי אִם אֵין עֲלֵיהֶם צִלִּי...
עָצַמְתִּי רֶגַע עֵינַי — הוּא שָׁב אֵלַי מְהֵרָה;
אַחֲרָיו נִכְנְסָה הָעַלְמָה —
חֶצְיָהּ נָמָה, חֶצְיָהּ עֵרָה,

פָּשַׁטְתִּי זְרוֹעוֹתַי לְחַבְּקֶנָּה —
— הוֹי, הוֹי, שְׁכֵנִי, שְׁכֵנִי...
עַל הַכּוֹתֶל רָעֲדוּ שְׁנֵי צְלָלִים —
צֵל אֶחָד נִבְלַע בְּצֵל שֵׁנִי.

מַה־זֶּה הָיָה לִי, אִם זֶהוּ חֲדָרִי?!...
חֲדָרִי נֶהְפַּךְ לְתָפְתֶּה קָטָן:
צִלִּי עַל הַכְּתָלִים הוּא הַחוֹטֵא,
וַאֲנִי הַשָּׂטָן...

חֲלוֹם.

בַּלַּיְלָה בָּא אֵלַי הַמָּוֶת.
דְּמוּת אָדָם הָיָה לוֹ, דְּמוּת אָדָם, שָׁחוֹר
מִכַּף רַגְלוֹ עַד קָדְקֳדוֹ.
אֲנִי חָפַצְתִּי לִצְעֹק אֶל־הַחַיִּים;
הוּא מִהֵר, שָׂם אֶת יָדוֹ,
יָד קָרָה, אֱלֵי פִי;
פָּנָה לְפָנִים, פָּנָה לְאָחוֹר,
שַׁח עָלַי וְלָחַשׁ לִי:
— אֲנִי הַמָּוֶת...

חַם הָיָה לִי בַּמִּטָּה עַד מְאֹד:
שׁוֹקֵעַ כֻּלִּי בְּתוֹךְ כְּסָתוֹת חַמּוֹת;
רָחַשְׁתִּי כְּבָר אֶת־קִרְבַת הַחֲלוֹם,
כְּשֶׁהוּא נִדְחַק מִתַּחַת לִשְׂמִיכָתִי...
הוּא שָׁלַח יָדוֹ לִי וְהֵסִיר
אֶת־הַשְּׂמִיכָה מֵעַל מַעֲרוּמַי.
קֹר חָלַף עַל־כָּל בְּשָׂרִי בְּרֶגַע זֶה —
לָנֶצַח נִטַּל מֶנִּי חֹם עֲלוּמַי;
טָפַח לִי בְּיָדוֹ עַל הַפֶּה —
זֶה הַפֶּה לֹא יְמַלֵּל יוֹתֵר...

טָפַח לִי בְּיָדוֹ עַל הַלֵּב –
זֶה הַלֵּב לֹא יַכֶּה עוֹד...
הִתְמוֹדֵד הֹם עָלַי: — זוֹ הַגְּוִיָּה
לֹא תָשׁוּב עוֹד לִתְחִיָּה
הִסְתַּכֵּל בִּי – וְסָר מֵעַל מִטָּתִי.
בִּכְנַף מְעִילוֹ פִּרְכְּסָה נִשְׁמָתִי...
— — — — — — — — —
בַּשְּׂמִיכָה שֶׁנָּחָה לְרַגְלֵי הַמֵּתוֹת.
חֹם בְּשָׂרִי עוֹד רָחַשׁ,
חֲלוֹם לִבִּי עוֹד לָחַשׁ; –
הָחָתוּל קָפַץ עָלֶיהָ וַיִּרַח...

עָתִיד.

וְאָנֹכִי אָמוּת מָחָר אוֹ אַחַר שָׁנָה,
אָנֹכִי אָמוּת — זֹאת אֵדַע נֶאֱמָנָה.
לֹא אֵדַע אִם זֶה יִהְיֶה בְּיוֹם קֹר אִם בְּיוֹם חֹם
אִם זֶה יִהְיֶה בַּלַּיְלָה, אִם זֶה יִהְיֶה בְּיוֹם.

אַךְ הַשָּׁעָה תָבוֹא, מָחָר אוֹ אַחַר שָׁנָה —
הִיא תָבוֹא, הִיא תָבוֹא — זֹאת אֵדַע נֶאֱמָנָה;
אֲנִי אֶהְיֶה חִוֵּר וְקָרִיר וְאֶשְׁכְּבָה עַל מַצַּע תֶּבֶן,
וְאִישׁ מוּזָר יָבֹא וְיַגִּיד: כְּבָר תָּפַרְתִּי תַּכְרִיךְ לָבָן!

וּקְרוֹבַי הָעוֹמְדִים עַל גַּבִּי, יִתְנַפְּלוּ עָלַי —
אוּלַי לֹא מֵת עוֹד בְּנֵנוּ, אוּלַי אָחִינוּ חָי?!
וְנִגַּשׁ אֲלֵיהֶם אִישׁ זָר וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם רְתֵת:
הִנֵּה הֵבִיאוּ אֶת־הָאָרוֹן -- הוּא כְּבָר מֵת! הוּא כְּבָר מֵת!

וְנִגְּשׁוּ שְׁנַיִם אוֹ אַרְבָּעָה אֲנָשִׁים —
וְנָטְלוּ אוֹתִי עַל מַצַּע הַקְּרָשִׁים,
וְשָׂמוּ אוֹתִי בָּאָרוֹן וְשָׂמוּ אֶת הָאָרוֹן בָּעֲגָלָה,
וְדָפַק הָעֶגְלוֹן אֶת־הַסּוּסִים — וְעָבְרוּ הַסּוּסִים הָלְאָה...

וְיַלְדֵי הָרְחוֹב הַקְּטַנִּים יִשְׂחֲקוּ לְתֻמָּם,
וְעָבְרָה הָעֲגָלָה — וְהַבַּיִת אַחֲרֶיהָ דוֹמָם,

וְהִתְלַחֲשׁוּ הַיְלָדִים נִפְחָדִים: לְוָיָה, לְוָיָה –
וְשָׁבוּ אַחַר־כַּךְ לְמִשְׂחָקָם, כְּאִלּוּ דָבָר לֹא הָיָה.

וְעָבְרָה הָעֲגָלָה הַשְּׁחוֹרָה. וְעָבַר הָאָרוֹן –
וְאוּלַי תִּזְרַח הַחַמָּה? צִפּוֹר תַּעֲבוֹר וְתָרֹן?

— — — — — — — — — — —

וְעָבְרָה הָעֲגָלָה הַשְּׁחוֹרָה, וְעָבַר הָאָרוֹן –
וְאוּלַי לֹא תִזְרַח הַחַמָּה, וְצִפּוֹר לֹא תָרֹן?

בַּדֶּרֶךְ.

I.

הָרוּחַ קַל או מַלְאָךְ טָס
וְנָגַע בִּי כִּמְעַט וְנָס?...

וָאֶקְרָא לוֹ, וַיָּבוֹא שׁוּב:
זֶה הָיָה כְּרוּב, זֶה הָיָה כְּרוּב!

הַגִּידָה, כְּרוּב, מַה־זֶּה הַצֵּל?
„—שְׁחוֹר כַּנְפֵי הוּא, אֲנִי שַׂר־לֵיל!—

אִם כֵּן הַגִּידָה לִּי, כְּרוּב־רֹם,
הַשְּׁבִיבִים מָה, הַזּוֹרְחִים דֹּם?

„—שְׁבִיבִים אֵלֶּה בִשְׁמֵי עָל
„טְלָלִים הֵמָּה, פְּנִינֵי טָל.

„לִפְנוֹת בֹּקֶר, טֶרֶם עוֹד
„הִבְהִיק רָז וְנִגְלָה סוֹד.

„הֵמָּה נוֹפְלִים מִשְּׁמֵי־עַד
„עַל כָּל צִיץ וְעַל כָּל בַּד".

II.

הַגִּידָה כְּרוּב, נָא הַגֵּד לִי,
הַלְּבָנָה לָמָּה חִוְּרָה הִיא?

„—לְבָנָה זוֹ הִיא מֵתָה כְּבָר —
אַךְ עַל הַלַּיְלָה צַר לָהּ, צָר:

הַיּוֹם בִּנְגֹהוֹת רָחַץ, בְּאוֹר —
וְלַיְלָה־בַּחֹשֶׁךְ תַּם, בִּשְׁחוֹר...

וְעִם בּוֹא הַשֶּׁמֶשׁ בַּעֲרֹב הַיּוֹם,
עוֹלָה הִיא מִקִּבְרָהּ דֹּם —

וְחִוְּרָה הִיא, כִּי מֵתָה כְּבָר,
אַךְ עַל הַלַּיְלָה צַר לָהּ, צָר...

עַל פְּנֵי הַשְּׁחָקִים תּוֹעָה הִיא,
וְזוֹרְעָה אוֹר, וְזוֹרְעָה דְּמִי...

III.

וְהָעֵצִים, הָעֵצִים הַלָּלוּ, הָרוֹדְפִים וְעוֹמְדִים,
אַחֲרֵי מִי הֵמָּה דוֹלְקִים וְאֶת מִי הֵמָּה חוֹמְדִים?

„—הָעֵצִים, הָעֵצִים הַלָּלוּ, הֵן הֵנָּה הַנְּעָרוֹת,
שֶׁנּוֹלְדוּ בַּשָּׂדוֹת הָאֵלֶּה, וּבְאֵלֶּה הַיְּעָרוֹת...

„הֶן הֵנָּה הַבְּתוּלוֹת הַיָּפוֹת. שֶׁאִישׁ עוֹד לֹא רָאָן;
„הֶן הֵנָּה שֶׁאֵינָן יוֹדְעוֹת אֶת סוֹדָן, בְּעוֹד סוֹדָן עִמָּהֶן...

„בַּלַּיְלָה, בַּלַּיְלָה פֹּה בָּאוֹת אֶל בְּנוֹת הָאֳהָבִים,
„וּמְחַכּוֹת לַמַּסָּע וּמְצַחֲקוֹת בֵּין־כַּף לַכּוֹכָבִים...

„וּבַעֲבֹר הַמַּסָּע בְּחָפְזָה עַל פְּנֵיהֶן, וְדָלְקִי
„אַחֲרֵי כָּל בָּחוּר חִוֵּר, שֶׁפָּשַׁט לָהֶן יָדוֹ, וְדָלְגוּ

„עַל מַעֲלוֹת הַמַּעֲקָה; שָׁם עוֹמֵד יְחִידִי הַנַּעַר —
„הָאַחַת חוֹטַפְתְּהוּ בְּחֵיקָהּ וּמִתְחַמְּקָה לַיָּעַר...

„שָׁם הִיא לוֹחֲצַתְהוּ אֶל לִבָּהּ, הַיָּפָה, הַבְּהוּלָה, —
„לַבֹּקֶר—וְהַבָּחוּר הַחִוֵּר כְּבָר גָּוַע בִּזְרֹעוֹת הַבְּתוּלָה...

„רְאֵה־נָא, הֵן דּוֹלְקוֹת אַחֲרֶיךָ, הֵן רוֹדְפוֹת הֵן רוֹדְפוֹת...
„פְּרוּעוֹת־שֵׂעָר וַחֲשׂוּפוֹת־הֶחָזֶה הֵן עוֹלוֹת, הֵן חוֹטְפוֹת!...

חֲלוֹמוֹת.

א.

I.

בָּרִאשׁוֹנָה —
כְּשֶׁנִּפְקְחוּ רִאשׁוֹנָה שְׁנֵי עַפְעַפַּי,
וּמַבָּטִי — מַבַּט נֶשֶׁר צָעִיר —
הִמְרִיא לְמֶרְחַקִּים,
וְהִתְעַכֵּב רֶגַע קַל וְלִטֵּף כַּנְפֵי יוֹנָה,
וְנֶאֱחָז בַּסְּבַךְ שֶׁל אִילָן, בְּעָלָיו הַיְרַקְרַקִּים,
בִּזְמִירָיו,
וּבְצִלְצוּלֵי שִׁירָיו —
עַל כָּל שׁוֹשָׁן שָׁהָה;
וְעוֹד טֶרֶם נִתְקַל בָּרָקִיעַ —
הִתְלַכְּדוּ בִּתְמִימוּת יֶלֶד כַּפַּי,
וּמְחָאוּ, מָחֲאוּ אָז בִּתְמִימוּת יֶלֶד,
וּבְרָכָה כְּבָר הִתְעַתְּדָה לָצֵאת מִבֵּין שְׂפָתַי, —
וְאֶת־מִי לְבָרֵךְ לֹא יָדַעְתִּי עוֹד —
יוֹם אָבִיב בָּהִיר
צָלַח עַל הֶחָלֶד —
זֶה הָיָה מָתַי?

II.

חֲלוֹם הָאָרֶץ נִגְלָה לִי וַיִּתְפְּשֵׂנִי,
נִלְכַּדְתִּי בְּרֶשֶׁת אוֹרִים עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה;
וְאֶל הַשְּׁחָקִים לֹא נָשָׂאתִי עֵינִי —
הַחַמָּה — הִיא הִשְׁקִיפָה אֵלַי מָטָּה,
הַכּוֹכָבִים — יָרְדוּ אֵלַי מִשְּׁמֵי רָמָה,
וּכְרוּבִים רִחֲפוּ סְבִיבִי... וְשָׁמְעָה אָזְנִי מַשָּׁק
שֶׁל כְּנָפַיִם קַלּוֹת... אֶחָד אוֹתִי נָשַׁק,
וְאֶחָד מִן הַכְּרוּבִים הִסְתַּתֵּר בִּמְעָרָתִי
אֲשֶׁר חָפַרְתִּי לִי בַחוֹל לִזְבוּבֵי־קַיִץ,
לְפַרְפָּרִים מְרוּטֵי כָנָף וְלִרְמָשַׂי,
וּגְדוֹלָה חֶרְדַת לִבִּי וּגְדוֹלָה גַּם שִׂמְחָתִי —
זֶה הָיָה מָתַי?

III.

וְאֶת הָאֱלֹהִים רָאִיתִי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה,
כִּנְטוֹת הַיּוֹם, בְּמֶרְחַב שָׂדַי,
שָׁם נִרְאָה לִי אֵל שַׁדַּי
בֵּין הַקָּמָה,
כְּשֶׁהוּא דוֹלֵק אַחֲרֵי זְבוּב רִקְמָה:
הָאָח!
אֵין הַבּוֹרֵא יָכֹל לִתְפֹּשׂ אֶת יְצוּרוֹ;

הַמֹּחַ רוֹדֵף אַחֲרֵי בֶּן־סְעִפּוֹ,
שֶׁנִּקְרַע מִמֶּנּוּ וְטָס בַּאֲוִיר עוֹלָם חָפְשִׁי...
הַלֵּב לֹא יָכֹל לִתְפֹּשׂ אֶת הִרְהוּרוֹ,
שֶׁנִּתַּק מִמֶּנּוּ וְעָף בַּאֲוִיר עוֹלָם חָפְשִׁי...
רַךְ וְקָלִיל זְבוּב־הַקַּיִץ, וְהוּא נִמְלָט וּמִתְרַחֵק,
וַאדֹנִי עוֹד הוֹלֵךְ אַחֲרָיו, וַאדֹנָי מְצַחֵק...
אַךְ הִנֵּה, נִפְגַּע פַּרְפַּר זֶה, בְּצִפֹּרֶת קַלָּה,
וְנָשַׁק לָהּ וְהִתְחִיל לִבּוֹ לָהּ מְגַלֶּה,
עַל פְּנֵי הַקָּמָה —
יְשָׁרָה הַצִּפֹּרֶת,
קַלַּת הַכְּנָפַיִם, הַצְּחַרְחֹרֶת,
בְּעֵינֵי בֶּ׳ הַפַּרְפָּר, וַיִּקָּחֶנָּה לוֹ לְעֵזֶר —
וְעָמְדָה קוֹ עָרְמָתוֹ לֵאלֹהִים!...
בְּעוֹד שֶׁהֵמָּה מְלַחֲשִׁים אַהֲבָה,
חֲטָפָם אֲדֹנָי וְשָׂמָם עֲלֵי רֹאשׁוֹ
וַיִּהְיוּ הֶחָתָן וְהַכַּלָּה,
נֵזֶר,
נֵזֶר עַל תַּלְתַּלֵּי אֱלֹהִים.
וְהָעוֹלָם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וַאֲנִי בְּתוֹךְ הַמִּקְדָּשׁ,
וְעֵינַי רוֹאוֹת, רוֹאוֹת אֶת כֹּהֲנוֹ, אֶת קְדוֹשׁוֹ
וּבְרָכָה כְּמוֹ הִתְעַתְּדָה לָצֵאת מִבֵּין שְׂפָתַי —
זֶה הָיָה מָתַי?

בּ.

1.

בְּבֹקֶר בָּהִיר אֶחָד קָרַב אֵלַי אַבָּא,
אָחַז בִּקְצֵה יָדוֹ בְּסַנְטְרִי הֶחָלָק,
וּבַיָּד הַשְּׁנִיָּה הֶחֱלִיק עַל לְסָתִי —
וְאָנֹכִי טֶרֶם אֵדַע אִם מֵחֲמַת חִבָּה.
אַבָּא עוֹשֶׂה כָּכָה. רַק לִבִּי, הוּא לִי נִבָּא:
יָמִים שֶׁל מִשְׁפָּטִים וְגַם סִדְרַת בָּלָק...
הוֹי, מַה־נִּבְּאָה לִי לִבָּתִי!..
וְקָרַב אֵלַי אַבָּא וְאָמַר אֵלַי כָּכָה:
—הֲתֵדַע כִּי יֵשׁ „מוֹרֶה" עַל הָאָרֶץ, כִּי יֵשׁ „בְּרָכָה"?
הֲתֵדַע בְּנִי—כַּךְ סָח לִי, סָח לִי אַבָּא—
מִי בָּרָא זֹהַר זֶה, וְתֵבֵל רַבָּה?
יֵשׁ בַּשְּׁחָקִים אֵל צָנוּעַ, אֵל מִסְתַּתֵּר.
מִי שֶׁבְּרָאָם... רַבּוֹת עָמְלוּ אִישִׁים,
רַבּוֹת חָטְטוּ וְחָתְרוּ עַד שֶׁנּוֹדַע
כִּי בַשְּׁחָקִים יָגוּר...— שָׂא בֶן־חָמִיד
אֶת כַּפֶּיךָ וְעֵינֶיךָ לַשָּׁמַיִם —
כָּכָה... כַּף אֶל כַּף! גַּם הָעֵינַיִם —
כַּךְ, חֲכָמִי! כָּכָה תַּעֲשֶׂה תָּמִיד...;
עַכְשָׁיו נֹאמַר בְּרָכָה, נֹאמַר מוֹדֶה—

מִתְפַּרְנֵס אֵל זֶה טָמִיר מִתִּשְׁבָּחוֹת,
אֱמֹר בְּנִי מוֹדֶה, כָּל הַתְּהִלּוֹת לוֹ שַׁיָּכוֹת;
וְעַל הַזְּכוּת הַזֹּאת אֵין הוּא מְוַתֵּר...

II.

וְאֶת הַצַּדִּיק אוֹהֵב שַׁדַּי יוֹתֵר –
מִן הַבֹּקֶר לוֹ הִתְפַּלֵּל עַד הָעֶרֶב;
בַּלַּיְלָה רָאָה חֲלוֹם: הִתְנוֹפְפָה עָלָיו חֶרֶב...
וְעִם הַשַּׁחַר קָם וְלֹא רָץ לְבֵית הַפּוֹתֵר!...
וַחֲבִיבִים עַל אֵל שַׁדַּי גַּם כָּל בָּנָיו–
עֲלֵיהֶם נָפַל רֶגַע פַּחַד חֲלוֹמָם,
וְרָצוּ לְבֵית הַפּוֹתֵר עִם הָנֵץ יוֹמָם...
וּבְעָמְדָם עַל מִפְתָּנוֹ – הִתְנֶחָמוּ,
וּבְטֶרֶם פִּתְרוֹן חֲלוֹמוֹתָם שָׁמְעוּ –
נִגְשׁוּ אֶל הַפּוֹתֵר וְיָרְקוּ לוֹ בְּפָנָיו...
וְיֵשׁ תִּקְוָה מֵאֵל שַׁדַּי גַּם לַחֲנֵפִים –
אַף עַל פִּי שֶׁקּוֹלוֹתֵיהֶם צוֹרְמִים
קְצַת אֶת אָזְנָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא
אַף עַל פִּי שֶׁתְּפִלּוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת:
מִלֵּבָב בִּלְתִּי נָקִי, מִנְּשָׁמָה בִּלְתִּי זַכָּה –
לִפְנֵי כִּסֵּא שַׁדַּי נְהָרוֹת רַבִּים זוֹרְמִים,
וּכְרוּבָיו עוֹמְדִים בְּתוֹךְ הַמַּיִם עֲלֵי כַּפֵּיהֶם,

הַבּוֹדְקִים אֶת הַצְּלִילִים וְאֶת הַקּוֹלוֹת;
וְכָל תְּפִלָּה פְּגוּמָה וּמְטֻנֶּפֶת,
רוֹחֲצָה יַד הַכְּרוּבִים וּמְשַׁפְשֶׁפֶת,
עַד שֶׁנְּגָהָהּ חוֹזֵר לָהּ — וְזָרְחָה...
וְאָז — מַגִּישִׁים אוֹתָהּ לְרִבּוֹן הָעוֹלָמִים,
וְהוּא — אִם גַּם מַכִּיר הוּא עָלֶיהָ כְּתָמִים,
אִם גַּם צְלִילֵי קוֹלָהּ מְעַט צוֹרְמִים
אֶת אָזְנָיו — אַךְ מְקַבְּלָהּ הוּא בְּגִילָה,
וּבוֹלֵעַ כְּבִכּוּרָה אֶת הַתְּפִלָּה...

וּרְאֵה נָא, בְּנִי, נָתַתִּי לְפָנֶיךָ כַּמָּה דְרָכִים—
כֻּלָּם עוֹלִים וְנִמְשָׁכִים,
יָשָׁר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא,
הֶחָבוּי שָׁם בִּשְׁחָקָיו —
בְּחַר לְךָ אֶחָד מִכָּל אֵלֶּה...
וְסִידוּר אֶקְנֶה לָךְ, סִידוּר טוֹב וְיָפֶה,
וְגָדוֹל הוּא, וְאָרֹךְ הוּא,
רַבִּים בּוֹ מִזְמוֹרִים. הַסִּגְנוֹן קַל וְצַחָה גַּם הַשָּׂפָה,
כָּל מִזְמוֹר וְכָל מִזְמוֹר לְדַפָּיו וְלַחֲלָקָיו,
וְאַתָּה אַל נָא תֵלֶא — — —

III.

אָז בָּא הַקֵּץ לַחֲלוֹם הָאָרֶץ שֶׁחָלַמְתִּי,
קִבַּלְתִּי תוֹרַת אָבִי הַחֲדָשָׁה—

עוֹדֶנִּי זוֹכֵר: תְּפִלָּתִי הָרִאשׁוֹנָה,
יָצְאָה מִשִּׂפְתוֹתַי קְטוּעָה וּמְשֻׁבֶּשֶׁת;
וּשְׁנָתִי נָדְדָה מֶנִּי; בַּחֲצִי הַלַּיְלָה קַמְתִּי,
וָאֶקְרַב אֶל הַחַלּוֹן, וָאַבֵּט אֶל הַשְּׁחָקִים
כָּל הַלַּיְלָה, כָּל הַלַּיְלָה...
כּוֹכָבִים קְטַנִּים רָמְזוּ לִי בְּעֵינֵי בְרָקִים:
–תְּפִלָּתְךָ, יֶלֶד טִפֵּשׁ, כְּבָר נִתְקַבְּלָה בִּשְׁמֵי מַעְלָה;–
אָז בָּא הַקֵּץ לַחֲלוֹם הָאָרֶץ שֶׁחָלַמְתִּי,
וְלֹא קָסְמוּ לִי עוֹד פִּרְחֵי הָאֲדָמָה,
שֶׁצָּצוּ וְרֻדִּים וְלַבְנוּנִים בֵּין עֲשָׂבִים,
חֲבוּיִים בְּצֵל שִׂיחִים, רַבִּים, כָּכָה רַבִּים;
וּכְשֶׁנִּרְמַס תַּחַת רַגְלַי אֶחָד מִן הַפְּרָחִים,
בִּצְדִיָּה וּבְלִי צְדִיָּה, בְּלֶכְתִּי עַל אֵם דְּרָכִים –
לֹא דָוֶה לִבִּי בִּי, לֹא בָכְתָה בִּי הַנְּשָׁמָה;
לֹא לִבְּבַנִי עוֹד נִיר נָאֶה וְאִילָן רַב־עֲנָפִים,
וּזְמִירָיו לֹא צְדוּנִי וִירַקְרַק חֵן שֶׁל טְרָפִים;
וְלֹא פָּתַחְתִּי עוֹד חַלּוֹנִי לְכָל יוֹנָה יָפָה,
שֶׁהִתְלַבְּטָה עַל אֶשְׁנַבִּי בְּחַרְטֻמָּהּ וּבִכְנָפָהּ;
וּכְרוּבִים עוֹד לֹא רָחֲפוּ סְבִיבִי, לֹא רָחָפוּ;
סָפוּ כָל הַכְּרוּבִים, מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ סָפוּ...
וַאדֹנָי לֹא נִרְאָה לִי עוֹד בֵּין הַקָּמָה –
פָּסַק חֲלוֹם הָאָרֶץ, אָבְלָה נָבְלָה הָאֲדָמָה!...

IV.

וְהִנְנִי חוֹלֵם חֲלוֹם הַשְּׁחָקִים, חֲלוֹם מְרוֹמִים–
כָּל הַחֲלוֹמוֹת יָפִים אִם גַּם אֵינָם דּוֹמִים...
אַל תִּרְאוּנִי שֶׁפָּרַשְׂתִּי לְקֶרֶן זָוִית –
אֵין צֹרֶךְ לִי בְּמֶרְחָב; תְּנוּ לִי חָבִית
וְאֶחְלֹם בְּתוֹךְ חָבִית!
רַק יִהְיֶה נָא סְדוּרִי
עִמִּי בְּחָבִיתִי, עִמִּי בְּתוֹךְ חוֹרִי...

V.

הַם –
הִנֵּה כוֹכָב נוֹפֵל מִשְּׁמֵי מַעְלָה
אֶל חֵיק הַלַּיְלָה. –
–אָדָם, מַה מִּלַּיְלָה? אָדָם מַה מִּלֵּיל?
– כּוֹכָב, מַה בַּשְּׁחָקִים? כּוֹכָב, מַה שְּׁלוֹם אֵל?
–אַל תַּזְכִּיר לִי אֶת שָׁמַי, מְתוּקִים פֹּה הָרְגָבִים...
לֹא אָשׁוּב עוֹד אֶל אַחַי, לֹא אָשׁוּב אֶל הַכּוֹכָבִים,
גַּם אַתָּה זְרֹק סִדּוּרְךָ, בְּרַח־לְךָ בּוֹר וִישַׁן!
וּשְׂמַח שֶׁהוּא בַשְּׁחָקִים, וּשְׂמַח שֶׁאֵין הוּא כָאן.
אֶרְאֶלֵי שַׁחַק כְּבָר עֲיֵפִים, כְּבָר הֵם נִלְאִים,
מְשַׁבֵּחַ אֶת הַבּוֹרֵא, מֵאֲמֹר לוֹ תְּהִלִּים;

בְּזָוִיּוֹת שִׂפְתוֹתָם כְּבָר הַקֶּצֶף נִרְאֶה —
וַעֲדַיִן הֵמָּה עוֹמְדִים עָלָיו וְאוֹמְרִים שִׁירָה ;
כְּבָר לִבָּם כָּלֶה וּפְנֵיהֶם — פְּנֵי אֲבֵלִים —
וְקוֹלוֹת תְּפִלּוֹתֵיהֶם אֵינָם חֲדֵלִים, אֵינָם חֲדֵלִים!...

תרס"ה.

בַּלַּיְלָה.

כָּל־זְמַן שֶׁעָמַד הַכּוֹכָב בַּשַּׁחַק
לֹא רָאֲתָה עֵינִי עוֹד אוֹתוֹ מְצַחֵק;
בַּלַּיְלָה, בַּלַּיְלָה רְאִיתִיו: בְּמוֹרָא
הוּא הִבִּיט מִשָּׁמָיו לָאָרֶץ הַשְּׁחוֹרָה. —
שָׁאַלְתִּי הַכּוֹכָב: אֶת מִי זֶה תִּפְחָדָה?
הוּא רָעַד וְשָׁתַק... בְּעַצְמוֹ לֹא יָדָע...
בַּלַּיְלָה, בַּלַּיְלָה הוּא עָמַד וְרָעָד,
וְגַם כְּשֶׁנָּפַל דָּבָר לֹא לָאַט...

כָּל־זְמַן שֶׁגָּאָה הַפֶּרַח בְּאָחוּ
נִכְּרוּ בוֹ דִּמְעוֹת עֵינַיִם שֶׁבָּכוּ;
בְּכָל לַיְלָה וָלֵיל דִּמְעַת־טַל עָלָיו יָרַד
בַּכִּכָּר הַשּׁוֹמֵם הוּא שָׂגְשֵׂג וְחָרַד...
שָׁאַלְתִּי הַשּׁוֹשָׁן: אֶת מִי זֶה תִּפְחָדָה?
הוּא רָעַד וְשָׁתַק... בְּעַצְמוֹ לֹא יָדָע...
בַּלַּיְלָה בַּלַּיְלָה הוּא שִׂגְשֵׂג וְרָעָד,
וְגַם כְּשֶׁנִּתְלַשׁ–דָּבָר לֹא לָאַט.

כָּל־זְמַן שֶׁחָיָה הָעֶלֶם בָּאָרֶץ
לֹא צָהַל, מִשְּׂפָתָיו כָּל צְחֹק לֹא הִתְפָּרֶץ;

בַּלַּיְלָה בַּלַּיְלָה הוּא יָשַׁב בַּמִּטָּה,
וְעֵינוֹ הַפְּקוּחָה בְּאֵימָה מַבִּיטָה...
שָׁאַלְתִּי הָעֶלֶם: אֶת מִי זֶה תְּפַחֲדָה?
הוּא רָעַד וְשָׁתַק — בְּעַצְמוֹ לֹא יָדָע...
בַּלַּיְלָה בַּלַּיְלָה — שְׂעָרוֹ כֹּה סָמָר...
וּבְרִגְעֵי הַגְּסִיסָה מְאוּמָה לֹא אָמָר...

הַכֹּל עוֹלֶה.

עוֹלֶה עֲשַׁן הָאֲרֻבּוֹת,
עוֹלֶה וּמִתַּמֵּר הֶעָשָׁן;
סוֹפְדוֹת הַמְּכוֹנוֹת הַמְּרֻבּוֹת
הֶסְפֵּדָן הַיָּשָׁן.

עַנְנֵי עָשָׁן מִתְנַשְּׂאִים,
עוֹלִים וּמִתַּמְּרִים עֲנָנִים;
גּוֹשֵׁי עֲלָטָה מְכַסִּים
אֶת שָׁמַי הַלְּבָנִים.

*

בּוֹכִים בְּנֵי־אָדָם וְגוֹעִים,
לוֹחֲשׁוֹת עֵינַיִם וְדוֹמְעוֹת;
כָּלִים הַחֲלוֹמוֹת הַטּוֹבִים,
בֵּין אַבְנֵי הַחוֹמוֹת.

פְּנִינֵי הַדְּמָעוֹת מִתְנַשְּׂאִים,
עוֹלִים הַפְּנִינִים הַטְּהוֹרִים,
עוֹלִים וְזוֹרְחִים וּמְכַסִּים
אֶת שָׁמַי הַשְּׁחוֹרִים.

בִּשְׁאוֹן הַכְּרַךְ.

מֵאֵיזֶה רְחוֹב, שֶׁבְּתוֹךְ הַכְּרַךְ,
בָּא קוֹל הֹלֶם־פָּעַם;
מוּרָמָה יַד, וּבַרְזֶל יַךְ:
בְּרָקִים וְקוֹל רָעַם.

נַפָּח עוֹמֵד עַל לַהֶבֶת
וּמְרַקֵּעַ אֶת בַּרְזִלּוֹ;
גַּלְגַּל אַחֲרוֹן לַמֶּרְכָּבֶת —
לֹא בִשְׁבִילוֹ, לֹא בִשְׁבִילוֹ!

כָּל הַלַּיְלָה הִכָּה, הִכָּה;
כָּל הַלַּיְלָה רִקַּע, רָקַע;
כָּל הַלַּיְלָה הָלַם, הָלַם —
וּלְעֵת־בֹּקֶר עִם צֵאת־חַמָּה —

הַמֶּרְכָּבָה כְּבָר שְׁלֵמָה;
נָח הַהֹלֵם — וַיֵּאָלַם.

—„אִשְׁתִּי! אָז הַנַּפָּח קָרָא,
עוֹד מְעַט וּבָא הַ„שְּׂרֵרָה"—

„הַמִּרְכֶּבֶת לוֹ מוּכָנָה,
„בִּשְׁתֵּי „מֵאוֹת“ אוֹתָהּ קָנָה.

„קַבְּלִי, רַעְיָה, אֶת הַדָּמִים!
„עֶשְׂרִים לֵילוֹת, עֶשְׂרִים יָמִים

„נַעֲרוֹךְ חִנְגָּא וְהִלּוּלָא,
„עַד שֶׁתֵּהֹם תֵּבֵל כֻּלָּהּ!—“

שָׂח הַנַּפָּח כַּךְ, וְנָדַם —
כָּרַע, עָיֵף, וַיֵּרָדַם.

* * *

לוֹ, לַנַּפָּח, אִשָּׁה יָפָה,
עֲלֵי מִצְחָהּ יֵשׁ לָהּ קֶמֶט —
הִיא קְצַת חִוְּרָה וּקְצַת רָפָה,
שִׂפְתֵי חֵן וְסִנְטָר חֶמֶד.

בַּעֲלָהּ צִוָּה, — וְאֶת צִוּוֹ
הִיא לֹא תַמְרֶה, הִיא, הָרַכָּה!
עוֹד מְעַט הַ„שְּׂרָרָה“ יָבוֹא —
אֶל הַחַלּוֹן הִיא מְחַכָּה...

בָּא הַשְּׂרָרָה—רָם כָּאַלּוֹן,
יָפֶה, חָסוֹן הוּא, הַ„שְּׂרָרָה“!

אַךְ הַחִוְּרָה שֶׁבַּחַלּוֹן —
לָמָּה חָרְדָה? מַה זֶּה קָרָה?

בָּא הַשְּׂרֵפָה -- אֵשׁ הֻצַּתָּה!
הוֹ הַשְּׂרֵפָה! הוֹ שַׁלְהֶבְתּוֹ!
—„בּוֹאִי, חִוְּרָה, מָה אַתְּ חַתָּה?..“—
וַתִּכָּנֵס אֶל מֶרְכַּבְתּוֹ.

הַמֶּרְכָּבָה טָשָׁה טָשָׁה
כָּל הַיּוֹם הָרְחוֹב רָעֲשָׁה
כָּל הַיּוֹם שְׁאוֹן גַּלְגַּלִּים...
הַנִּיצוֹצוֹת וְהָרְשָׁפִים
מִכָּל אוֹפָן נִתְּזִים, עָפִים,
כָּבִים רֶגַע וּמִתְגַּלִּים.

הַמֶּרְכָּבָה סְגוּרָה, סְגוּרָה —
הוֹ הַשְּׂרֵפָה! הוֹ הַנּוֹרָא!

לוֹ, לַנַּפָּח, אִשָּׁה יָפָה,
הִיא קְצַת חִוְּרָה וּקְצַת רָפָה,

עַל חָזֵהוּ רֹאשׁוֹ נִשְׁעָן, —
הִיא הַחִוְּרָה, הִיא לֹא תִישָׁן...

עַל תַּלְתַּלָּיו מוּרָד רֹאשָׁהּ,
עוֹד הִיא חֲרֵדָה, עוֹד הִיא בוֹשָׁה...

בְּרַעַשׁ אוֹפָן תִּשְׁמַע קְלָלָה;
עֵין הַנַּפָּח – בִּשְׁבִיב שָׁעָלָה.

אֶל הַחַלּוֹן –... רֹאשׁוֹ נִשְׁעָן
עַל חָזֶהָ – הִיא לֹא תִישָׁן...

לְעֵת עֶרֶב רַק חָדְלָה.
הֶמְיַת הַמִּרְכֶּבֶת כָּלָה.

בָּא הַשְּׂרָרָה אֶל הֵיכָלוֹ –
בָּא עִם צֵידוֹ, בָּא עִם שְׁלָלוֹ...

הוֹ הַשְּׂרָרָה, הוֹ הַשְּׂרָרָה!
עַד חֲצוֹת הַלֵּיל עֲצָרָהּ...

עַד חֲצוֹת הַלֵּיל לְקָחָהּ –
וּבַחֲצִי הַלַּיְלָה שְׁלָחָהּ!...

* * *

עִם כְּלוֹת הַיּוֹם הַנַּפָּח קָם,
הִתְעוֹרֵר מִתּוֹךְ שֵׁנָה –
וְהַבַּיִת רֵיק וְאִישׁ אֵין שָׁם.
גַּם הִיא, „חִוָּרְתּוֹ“, אֵינֶנָּה...

אַרְבַּעַת כְּתָלִים עָמְדוּ דֹם,
מְאוּם לוֹ לֹא אָמְרוּ;

הָאֵשׁ כְּבָר נִדְעֲכָה עַד תֹּם;
הַפֶּחָמִים הִתְקָרָרוּ.

„אִשְׁתִּי"! — קָרָא — וְאֵין עוֹנֶה!
„אִשְׁתִּי"! — וְאֵין קָשֶׁב!
אֶת קְרִיאוֹתָיו לוֹ רַק שׁוֹנֶה
הֵדוֹ שֶׁל הַנֶּשֶׁף.

אֶל הֶחָצֵר יָצֹא יָצָא —
וְצַעֲקַת שֶׁבֶר הִתְפָּרְצָה

מִתּוֹךְ לִבּוֹ. זְעָקָה מָרָה:
— הוֹ הַ„שְּׂרֵרָה"! הוֹ הַ„שְּׂרֵרָה"! —

הַמֶּרְכָּבָה לֹא עָמְדָה —
— הוּא, הוּא צָדָה! הוּא, הוּא צָדָה!...

דִּמְעָה נָזְלָה, דָּם נָזְלָה! —
— הוּא, הוּא גָּזְלָה! הוּא, הוּא גָּזְלָה! —

פִּתְאֹם עָמַד. דָּבָר זָכַר:
„—לֹא אֲחַכֶּה עַד יוֹם מָחָר!

מִזְּרוֹעוֹתָיו אוֹצִיאֶנָּה,
„בִּזְרוֹעוֹתָיו אֲהַרְגֶנָּה!" —

אֶל הַהֵיכָל הָלֹךְ הָלַךְ —
בַּאֲפוּנְדָתוֹ טָמַן שָׁלַח,

—חַד הַשֶּׁלַח, וְיֵשׁ לוֹ בָרָק! —
חָרַק לוֹ הַנֶּפֶח, חָרָק...

כָּל הַקִּרְיָה שָׁמְעָה הֵדִים
שֶׁל צְעָדִים קָשִׁים, כְּבֵדִים...

בַּחֲצִי הַלַּיְלָה כַּאֲשֶׁר נָגַשׁ
אֶל הָאַרְמוֹן, אוֹתָהּ פָּגַשׁ —

אֶל הַשַּׁעַר-עָמְדָה סְמוּכָה
וְהַבְּלוּסָה פְּתוּחָה, פְּתוּחָה...

*

* *

הַתּוֹצָאוֹת לֹא יְדוּעוֹת —
רַבּוֹת — רַבּוֹת הֵן הַשְּׁמוּעוֹת!...
רַבִּים — רַבִּים הַנִּפָּחִים,
כִּמְעַט כֻּלָּם נָשְׂאוּ נָשִׁים.
שְׂרָרוֹת גַּם כֵּן יֵשׁ לְרְבָבוֹת,

כֻּלָּם נוֹסְעִים בַּמֶּרְכָּבוֹת –
הָאוֹפַנִּים אָצִים, טָשִׁים...
זִיקִים נִתָּזִים וְנִדְעָכִים –
וְהַכְּרַכִּים תָּמִיד הוֹמִים!
תָּמִיד הוֹמִים!

שִׁיר־עָם.

(מַהֵינֶה).

עַל קִבְרָהּ הַבּוֹדֵד עוֹמֶדֶת לָהּ אֵלָה,
בָּהּ בּוֹכִים בְּנֵי כָנָף וְרוּחוֹת אֲפֵלָה;
וְיוֹשֵׁב עַל קִבְרָהּ מִתַּחַת לַסְּבָךְ,
עֶבֶד הַטּוֹחֵן וְאוֹצָרוֹ הָרַךְ.

הָרוּחוֹת הוֹמִיּוֹת וּבוֹכוֹת בְּתוּגָה,
שִׁיר בְּנֵי־הַכָּנָף מֶה עָגוּם, מַה נּוּגָה;
וְנִדְמוּ הָעוֹגְבִים וְקוֹלָם לֹא בָא —
הֵם בּוֹכִים וְלֹא יוֹדְעִים בְּעַצְמָם עַל מָה...

יצחק קצנלסון.

אֲבִיבִית.

בַּלַּיְלָה כָּתַבְתִּי אֶת שִׁירַי,
וְלַבֹּקֶר עַל שִׁירַי נִרְדַּמְתִּי;
בַּלַּיְלָה חָלַמְתִּי בְּהָקִיץ —
לַבֹּקֶר בִּשְׁנָתִי חָלַמְתִּי.

... כְּבָר מַשְׁחִיר בְּחַלּוֹנִי הָאַלּוֹן,
כּוֹכְבֵי הַלַּיְלָה כְּבָר גָּוִים;
וְהַזְּבוּבִים עוֹד נָמִים בַּחַלּוֹן —
וְחֶדְרִי עֵדֶן מָלֵא רָזִים.

כְּבָר שָׂח לִי הָאַלּוֹן, כְּבָר לָאַט:
— צִפֳּרַי כְּבָר קָמוּ בְּנָוֶן...—
וְצִלִּי עֶדְנָה לֹא רָעַד
עַל גַּבֵּי הַכֹּתֶל הַלָּבָן...

הָעַלְמָה כְּבָר עָבְרָה עִם כַּדָּהּ,
וְאֵין יוֹצֵא אַחֲרֶיהָ הַבְּאֵרָה!
הַקִּילוֹן לִי שָׁרַק: לְבַדָּהּ...—
— חַכֵּי לִי עִם דְּלָיֵךְ הַכְּשֵׁרָה!

כְּבָר צָפוֹת קַרְנַיִם אֲדֻמּוֹת,
הַשֶּׁמֶשׁ כְּבָר קָפְצָה לָעוֹלָם:
וְעֵינַי עֲדֶנָּה עֲצוּמוֹת,
וְלִבִּי — עֲדֶנָּה הוּא חוֹלֵם...

שַׁבָּת.

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה!
אַבָּא שָׁב מִבֵּית־הַתְּפִלָּה,
אַבָּא קִדֵּשׁ עַל הַיַּיִן,
אַבָּא בָּצַע כְּבָר הַחַלָּה,
אַבָּא אָכַל כְּבָר פַּשְׁטִידָא
עַל צִמּוּקִים וְעַל שֻׁמָּן;
רֵיחָהּ עוֹד לֹא פָּג עֲדַיִן,
אָמְנָם לֹא רַק רֵיחָהּ גְּרִידָא...
וּכְבָר בֵּרַךְ אֶת „הַמְּזֻמָּן“,
וְגַם עָבַר עַל הַסֶּדְרָה,
וּכְבָר חָלַץ אֶת נְעָלָיו, —
וְהוּא יָשֵׁן שְׁנַת עֲרֵבָה;
נַחֲרָה בָּאָה כְּבָר מֵחֶדְרוֹ,
„שֵׁבֶט־מוּסָר“ כְּבָר עַל פָּנָיו...
עָלֶה נָפַל מִתּוֹךְ עָלָיו,
נָפַל אַרְצָה עַל מְסָאנָיו...
וְכַלָּתֵךְ כְּבָר הִתְקַשְּׁטָה,
יָצְאָה אֶת הָעִיר הַשְּׁלֵוָה —

בֵּין הַשְּׂדֵרוֹת יָצְאָה הַשַּׁתָּא!
בֵּין הַשְּׂדֵרוֹת לָךְ תְּחַכֶּה –
לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה!

* * *

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה!
לֹא בַשּׁוּק עַל יַד הַחֲנוּיוֹת –
שָׁם לֹא תִמְצָא אֶת הַנַּעֲלָה;
לֹא בְחוּצוֹת הָעִירָה –
שָׁם לֹא תִמְצָא אֶת הַיְקָרָה;
לֹא בְּבֵית הַדּוֹדָה רִיבָה –
שָׁם לֹא תִמְצָא אֶת הַחֲבִיבָה;
לֹא בְּבֵית הַשָּׁב ר׳ יְהוּדָה –
שָׁם לֹא תִמְצָא אֶת הַחֲמוּדָה;
רֵיקִים עַתָּה כָּל הַשְּׁוָקִים,
סְגוּרוֹת עַתָּה כָּל הַחֲנוּיוֹת,
וּבָרְחוֹבוֹת דְּמָמָה, דְּמָמָה –
שְׁכִינַת־שַׁבָּת שׁוֹרָה שָׁמָּה...
בְּבֵיתָהּ שֶׁל הַדּוֹדָה רִיבָה
אֵין כָּל עַלְמָה, אֵין כָּל רִיבָה...
נָשִׁים שְׁכֵנוֹת, נָשִׁים צְנוּעוֹת,
שָׁמָּה בָּאוּ לְשׂוֹחֵחַ,

לְשׂוֹחֵחַ וּלְהֵאָנֵחַ;
הַשָּׁב ר׳ יְהוּדָה קָם מִשְּׁנָתוֹ, —
יוֹשֵׁב הוּא עַל פְּנֵי גְמָרָתוֹ...
גְּדוֹלָה, עָבָה הַגְּמָרָא!
קָשׁוֹת, קָשׁוֹת הַהֲלָכוֹת!
עַל הַדַּפִּים כִּתְמֵי־כֶתֶם,
רֵיחוֹת־טַבַּק, זֵעַת מְצָחוֹת...
וְר׳ יְהוּדָה יוֹשֵׁב בּוֹדֵד,
מְקַמֵּט מִצְחוֹ וּמִתְנוֹדֵד...
עַל הַיַּרְמוּלְקָה הַמְּכֹעָרָה,
רוֹעֵד קַו־אוֹר עָלוּב, יָתוֹם —
לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה!

* * *

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה!
עַל הַכְּבִישׁ, שָׁם בֵּין הַשְּׂדֵרוֹת
הִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת אַלָּה,
עַל הַכְּבִישׁ, שָׁם בֵּין הַשְּׂדֵרוֹת!
בְּנוֹת־יִשְׂרָאֵל שָׁם מְטַיְּלוֹת, —

...עֵצִים גְּדֵלִים, שׁוֹשַׁנִּים וְוָרְדּוֹת —
בְּנוֹת־יִשְׂרָאֵל מַה חֲמוּדוֹת!

רוּחַ תָּשׁוּב, שֶׁמֶשׁ יָהֵל —
הוֹי, מַה יָּפוֹת בְּנוֹת־יִשְׂרָאֵל:
בְּבִגְדֵי שַׁבָּת, בִּשְׂמָלוֹת צְחוֹרוֹת
תִּתְנוֹסֵסְנָה הַשְׁחַרְחֹרוֹת
וְהַנָּאווֹת כַּשׁוּלַמִּית —
קְוֻצּוֹת רֹאשָׁן קְצָתָן פְּרוּעוֹת —
בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל בָּנוֹת צְנוּעוֹת
לֹא תִסְרֹקְנָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת,
אֶת הַלֶּינְטוֹת וּמִטְפְּחוֹתָן
עַל צַוְּארֵיהֶן קָשְׁרוּ אוֹתָן —
לֹא יִשְׂאוּ מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת.

* * *

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה!
עַל הַכְּבִישׁ, שָׁם בֵּין הַשְּׂדֵרוֹת —
נַעֲרָה יָפָה, נַעֲרָה רַכָּה,
יוֹשְׁבָה, יוֹשְׁבָה תַּחַת אַלָּה —
יוֹשְׁבָה, יוֹשְׁבָה הִיא וּמְחַכָּה...
לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה!

עַל הַגְּבוּל.

הַלַּיְלָה בָּא, מִמִּזְרָח בָּא —
עִם שַׁחַר נוֹלַד שֶׁמֶשׁ שָׁם,
שָׁם עַכְשָׁו רוֹחֵשׁ שָׂטָן רָע;
בַּמַּעֲרָב שֶׁמֶשׁ שׁוֹתֵת דָּם...

אֲנִי לְלִבִּי וְלִבִּי לִי:
— הַשֶּׁמֶשׁ רַד וּבָא הַלֵּיל —
קַו אַחֲרוֹן רוֹעֵד עֲלֵי־פִי,
אֶת רֹאשִׁי עָטַף רִאשׁוֹן צֵל...

* *
*

כַּאֲשֶׁר שָׁרוּ בִי מַלְאָכִים שִׁירֵי אַהֲבָה,
לֹא בָאת אֵלַי --
אֲנִי חִכִּיתִי לָךְ עִם זֵר שׁוֹשַׁנִּים
בְּצֵל עֲנָפִים ;
אֲזַי הָיוּ עוֹד הַפְּרָחִים יָפִים,
וְרַעֲנַנִּים —
אַתְּ לֹא בָאת אֵלַי...

עַתָּה שָׁרִים בִּי מַלְאָכִים שִׁירֵי מָוֶת, —
לָמָּה בָאת אֵלַי?
עַל מִצְחִי חָרוּת: זֶה יֵלֵךְ לְמִיתָה,
לְקֶבֶר אָפֵל ;
לִבִּי נוֹבֵל, קוֹלִי נַעֲשָׂה שָׁפֵל —
בְּרִגְעֵי גְסִיסָה,
לָמָּה בָאת אֵלַי?

תרס"ז.

בְּנֵי־אָדָם.

– סַטִּירָה –

בַּלַּיְלָה חָלַם הָעֶבֶד חֲלוֹם:
וְהוּא אָדוֹן...
כִּי הֵקִיץ הָעֶבֶד עִם הוּלֶּד הַיּוֹם –
צַר לוֹ הָיָה עַד מוֹת
כְּבֹל בְּעָלָיו, סְבֹל עֻלּוֹ, סְבֹל זְדוֹן –
בְּלִי קַוּוֹת לִפְדוּת – –
וַיֵּצֵא וַיִּבְרַח הַשָּׂדֶה.

בַּלַּיְלָה חָלְמָה הַשִּׁפְחָה חֲלוֹם:
וְהִיא גְּבִירָה...
וַיְהִי כִּי הֵקִיצָה עִם הוּלֶּד הַיּוֹם,
צַר לָהּ הָיָה עַד מוֹת
לְהַתְמִיד וּלְשַׁפְשֵׁף אֶת דוּדֵי הַכִּירָה––
וְלִהְיוֹת לָבוּז – –
וַתֵּצֵא וַתִּבְרַח הַשָּׂדֶה.

בַּשָּׂדֶה הַגָּדוֹל, בַּשָּׂדֶה הָרָחָב
רַק עֵצִים שָׁם גָּדֵלוּ, רַק רוּחַ שָׁם רָחַף.

הָעֶבֶד בָּא שָׁמָּה, הַשִּׁפְחָה שָׁם בָּאָה,
הִיא רָאֲתָה אותו גַם הוּא אוֹתָהּ רָאָה —

— מִי אַתָּה? שָׁאֲלָה אותו בִּרְעָדָה:
— פֶּרַח, שְׁמִי שׁוֹשָׁן צָמַחְתִּי בַשָּׂדֶה.

— וְאַתְּ מִי? שָׁאֲלָהּ הָעֶבֶד בִּרְעָדָה
— שׁוֹשַׁנָּה, כָּמוֹךָ צָמַחְתִּי בַשָּׂדֶה!

הַמֻתָּר לְנַשְּׁקֵךְ? -- שָׁאֲלָהּ הַשּׁוֹשָׁן.
— אִם מֻתָּר לְחַבְּקֵךְ? — הֵם נָעֲנוּ בְּרֹאשָׁם – —

וַיִּצְהַל הַשָּׂדֶה. הָרוּחַ שָׁר שִׁירָה:
—לֹא אָדוֹן,כִּי פֶרַח! שׁוֹשַׁנָּה - לֹא גְבִירָה...

הִיא אָהֲבָה אותו גַם הוּא אוֹתָהּ אָהָב —
וְאַחֲרֵי שְׁנֵי יָמִים הֵם מֵתוּ בָרָעָב...

וַיֶּאֱבַל הַשָּׂדֶה וְהָרוּחַ לֹא נָדָם
וַיְקוֹנֵן: לֹא פְרָחִים—בְּנֵי־אָדָם! בְּנֵי־אָדָם!...

הֲמוֹנִית.

בַּבַּיִת שֶׁבּוֹ גַּרְתִּי הָיְתָה שִׁפְחָה –
סֵמֶל הַשִּׁמָּמוֹן;
תָּמִיד יָשְׁבָה לָהּ עַל יַד הַסִּירִים
כְּעוֹרֵב שָׁחוֹר בֵּין פִּרְחָחָיו,
וְשָׁפְתָה אוֹתָם וְשָׁרָה שִׁירִים –
שִׁירֵי הָמוֹן.

וַתְּהִי הַשִּׁפְחָה טְרוּדָה כָּל הַיָּמִים,
וּבַלֵּילוֹת טְרוּדָה;
וְהָיוּ שַׂעֲרוֹתֶיהָ פְּרֻעוֹת עַל הַשָּׁכֶם –
מֵאֵין דֵּי זְמָן לַעֲשׂוֹתָן;
מִיָּדַיִם מְפֻחָמוֹת אָכְלָה אֶת הַלֶּחֶם,
כְּפוּפָה וּמְרֻדָּה.

בַּחֲצִי כָּל לַיְלָה הָיוּ בָּאוֹת מִן הַמִּטְבָּח
לְחִישׁוֹת־דְּבָרִים –
הַשִּׁפְחָה יָשְׁבָה שָׁם וּבְחֵיקָהּ פָּרוּר,
וְהִיא שׁוֹטֶפֶת אוֹתוֹ וּמְקַלֶּלֶת –
שׁוֹטֶפֶת וּמְקַלֶּלֶת: אָרוּר,
אָרוּר אַתָּה כְּלִי־בֵית־זָרִים...

וּפַעַם בָּאתִי בְּשָׁעָה מְאֻחֶרֶת,
לִפְנֵי עֲלוֹת הַשַּׁחַר:
הַכֹּל נָמוּ, גַּם הַשִּׁפְחָה נָמָה,
סִירֶיהָ עָמְדוּ שְׁפוּתִים עַל הַכִּירָה,
הֶחָתוּל נָם לְמַרְגְּלוֹתֶיהָ – וּבַדְּמָמָה
נִשְׁמְעוּ כְּבָר צַעֲדֵי יוֹם מָחָר.

קָרַבְתִּי דֹם אֵלֶיהָ וָאֶסְתַּכֵּל בְּפָנֶיהָ:
אֵל הָיוּ פְּנֵי הֲמוֹנִית, פְּנֵי בַת־כִּירָה;
שַׂעֲרוֹתֶיהָ נָחוּ פְּרֻעוֹת עֲלֵי כָרָהּ –
– אָרוּר אַתָּה סִירִי! – הוּבְבָה בִשְׁנָתָהּ.
בַּחַלּוֹן נָפְלָה קֶרֶן־בֹּקֶר, קֶרֶן־בָּרָה,
נָחָה יָשָׁר עַל פָּנֶיהָ לַהֲעִירָהּ...

בַּבַּיִת שֶׁבּוֹ גַּרְתִּי הָיְתָה שִׁפְחָה,
סֵמֶל הַשִּׁמָּמוֹן;
תָּמִיד יָשְׁבָה לָהּ עַל יַד הַסִּירִים,
כְּעוֹרֵב שָׁחוֹר בֵּין פִּרְחָחָיו.
וְשָׁפְתָה אוֹתָם וְשָׁרָה שִׁירִים,
שִׁירֵי הָמוֹן.

אֲגָדָה.

... עוֹד לֹא שַׁרְתִּי שִׁיר הַלַּיְלָה –
הָבָה אָשִׁיר שִׁיר הַלַּיְלָה,
הָבָה אַשְׁלִים עִם הַחֹשֶׁךְ,
וְלֹא אֵתַע בְּרִשְׁתּוֹת אוֹר..

קָרֹא קָרָא לִי הָאֹפֶל.
לָחֹשׁ לָחַשׁ לִי מֵרָחוֹק:
„אֲנִי מַפְקִיר לְךָ עוֹלָמִי,
בּוֹא וְדַבֵּר שִׁיר!

הִנֵּה שָׁקַע כְּבָר הַשֶּׁמֶשׁ,
הַיָּרֵחַ לֹא יַגִּיהַּ,
הַכּוֹכָבִים לֹא יַצְהִירוּ,
עָנָן רוֹכֵב עַל־גַּב עָב...

קָרֹא קָרָא לִי הָאֹפֶל.
שָׁלַח אֵלַי אֶת מַלְאָכוֹ,
בָּא וְעָמַד בְּחַלּוֹנִי,
וְדָפַק אֵלַי: „צֵא"!

„טַלִּית שְׁחוֹרָה תְּלֵה עַל שֶׁכֶם,
עָלַי ראשְׁךָ שִׂים מִצְנֶפֶת;
שָׁלשׁ קְצָווֹת לַמִּצְנֶפֶת —
וְצֵא אֵלַי וּמְלֹךְ!

רַבִּים יְשֵׁנִים פֹּה הַשֵּׁדִים,
רַבּוֹת יְשֵׁנוֹת פֹּה הַשְּׁדוֹת;
רַק הָאַחַת שְׂדָה־בְתוּלָה,
וְאֵין שֵׁנִית לָהּ,

הִיא הַיְחִידָה בִּבְנוֹת־לַיְלָה:
חִין־הַלַּיְלָה עַל שְׂפָתֶיהָ;
שְׁתֵּי עֵינֶיהָ—חֲלוֹם אֶחָד,
חֲלוֹם־לַיְלָה הוּא.

עַל כְּתֵפֶיהָ שְׁנֵי בְנֵי־עוֹרְבִים,
עַל שָׁדֶיהָ שְׁנֵי בְנֵי־עוֹרְבִים,
מִי שֶׁיָּבוֹא וַיַבְרִיחֵם —
הוּא הוּא יִזְכֶּה בָהּ.

לֹא עַל הַר וְלֹא עַל גִּבְעָה,
רַק בָּעֵמֶק הִיא נֶחְבָּאָה,
הֵקִים לַיְלָה סְבִיבָהּ גָּדֵר:
צֵל עַל גַּבֵּי צֵל.

מִי שֶׁיֵּדַע שֵׁם הַמְפֹרָשׁ,
יָבוֹא שָׁם וְיַגִּידֶנּוּ —
אָז יִתְמוֹטֵט קִיר הַצְּלָלִים,
אֲשֶׁר סָבִיב לָהּ. —

אַךְ יָצָאתִי אֶל־הַלַּיְלָה,
וּבְלָעַנִי כְּבָר הַלַּיְלָה;
טָם עָלַי בְּכָנָף שְׁחוֹרָה,
וְאֶת דַּרְכִּי סָךְ.

אֵיךְ אֵיךְ שְׂדָה יָפָה?
קִרְאִי, קִרְאִי לִי, הַיָּפָה!
אֹחַז בְּצִלְצוּלֵי קוֹלֵךְ —
וְאֶמְצָא אֶת הַשְּׁבִיל...

שֵׁם הַמְפֹרָשׁ עוֹדִי זוֹכֵר:
הֵן לֹא אַחַת בּוֹ פָּתַחְתִּי
שַׁעֲרֵי הַשָּׁמַיִם לַחֲזוֹת
בְּאוֹר פְּנֵי אֲדֹנָי...!

אַךְ יָצָאתִי אֶל־הַלַּיְלָה —
וְהִתְעַנִי כְּבָר הַלַּיְלָה;
שֶׁמָּא אֵין זֶה כִּי־אִם בְּדוּתָה,
בְּדוּתָה יָפָה וְלֹא כְלוּם?...

הַס! לִי נִשְׁמַע לַחֲשֵׁי־שָׂפָה,
שְׁתֵּי יָדַיִם לִי מוּשָׁטוֹת:
„בּוֹא, אֶת־אִישִׁי כְּבָר שָׁלַחְתִּי —
סוּר אֵלַי וָלִין...

מִי קוֹרֶצֶת לִי בְּעֵינָהּ?
שָׂדֶה! שָׂדֶה! בַּעְלָהּ נִרְדָּם —
וּמִבֵּין שְׁתֵּי כְּתֵפָיו רוֹמְזָה,
רוֹמְזָה, קוֹרְצָה לִי...

מִי לִי קוֹרְאָה אֶל־הַשִּׂיחִים — ?
שָׂדֶה, שָׂדֶה! אִשָּׁה מוּנָח
כָּפוּת בְּתַלְתַּלֵּי רֹאשָׁהּ,
וְהִיא קוֹרֵאת לִי...

אֵיךְ אֵיךְ. שָׂדֶה תַּמָּה?
הַצִּילִינִי נָא, הַתַּמָּה!
הִרְהוּר־זִמָּה בִּי כְּבָר נִתְקַל,
לְרַגְלַי רוֹבֵץ חֵטְא!

•

בְּדוּתָהּ יָפָה! אוֹתָהּ שָׂדֶה
שֶׁאִמְּצַתְנִי אֱלֵי לִבָּהּ.

לָחֲשָׁה לִי עַל אָזְנִי חֶרֶשׁ:
„בְּדוּתָה סִפֵּר לָךְ...

רַק קְצָת אֱמֶת יֵשׁ בַּדָּבָר:
הָיְתָה, אָמְנָם, שָׂדֶה יָפָה,
עִם בְּנֵי־עוֹרְבִים עַל כְּתֵפָיִם —
חִכְּתָה לָךְ בַּגַּיְא.

אוּלָם, אַף לֹא אֶחָד הָיָה
אֲשֶׁר יָדַע שֵׁם הַמְפֹרָשׁ,
יַעֲלֵהוּ עֲלֵי שְׂפָתָיו
וְיֹאמְרוּ שָׁם בַּגַּיְא...

הַרְבֵּה לֵילוֹת אֹפֶל חִכְּתָה,
לֵילוֹת־שָׁוְא וְלֵילוֹת־עָמָל.
עַד שֶׁקָּרְאָה אֶל־הָעוֹרְבִים:
— שָׂאוּנִי אֶל־הָהָר!

עַל הָהָר רַגְלֶיךָ עוֹמְדוֹת,
עַל הָהָר יֵשׁ שָׂדוֹת רַבּוֹת;
בְּכָל אַחַת, אֶפְשָׁר, תִּמְצָא
מִי שֶׁחִכְּתָה לָךְ!...

*

הִנֵּה שַׁרְתִּי שִׁיר, הַלַּיְלָה,
שִׁיר הַיּוֹם כְּשִׁיר הַלַּיְלָה;
שְׂחֹק הַכְּרוּבִים שְׂחֹק הַשֵּׁדִים, —
אִם לֹא אֶחָד־הוּא?...

יוֹם־רָע.

אָרַב לִי יוֹם רָע אֲחוֹרֵי כָּתְלֵי לַיְלָה,
עִם קֶשֶׁת־אֵשׁ וְחִצִּים עָמַד לוֹ בַּמַּאֲרָב,
וְחִכָּה —
לַבֹּקֶר שִׁבֵּר שַׁעֲרֵי הַלַּיְלָה,
וּכְתַיִשׁ פֶּרֶא קָפַץ אֶל הָעוֹלָם, —
וַיֵּט אֶת שׁוֹטוֹ אֵשׁ עַל רָאשֵׁי הָרִים שׁוֹתְקִים,
וְהִכָּה —
חַי וְגֹלֶם...

לַבֹּקֶר — מְצָאַנִי עוֹמֵד בְּרֹאשׁ מוֹרָד;
בְּיָדַיִם שְׁלוּבוֹת עַל לְבָבִי;
וּבְפָנִים צוֹפִים אֶל הַמַּעֲרָב —
לְפַאֲתֵי שְׁחָקִים כֵּהִים וְלֹא־בְרוּרִים —
שֶׁהָיוּ לִי לְסִתְרָה כָּל הַלָּיְלָה...

הוּא טָס, הוּא טָס עָלַי עִם שֶׁמֶשׁ וְעִם רְעָמִים;
אֲחוֹרֵי כְּתֵפִי אֶשְׁמַע מְעוּף הַיּוֹם הָרָע;
עֲלֵי גַבִּי נִתָּךְ נִפְנוּף כַּנְפֵי דָמִים —
הוּא בָא! הוּא בָא!

מֵרָאשֵׁי צוּרִים,
מִפִּסְגּוֹת הָרִים רָמִים –
צוֹחַ לִי, מְבַשֵּׂר לִי אֶת בּוֹאוֹ – – –
עוֹד מְעַט, עוֹד מְעַט – וּפָעַר עָלַי לוֹעוֹ,
וְתָקַע בִּי –
אֶת שִׁנָּיו...

הוֹי, מַה זֶּה הָיָה לִי?
לָמָּה אִירָא כֹּה, וְלָמָּה כֹּה אֶפְחָדָה?
אֵי תוּגָה גְדוֹלָה מִתּוּגַת יוֹם הֶעָבָר?
אֵי אָסוֹן גָּדוֹל מֵאֲסוֹן הַהֹוֶה?
וְהֵן הָיְתָה עֵת נֶחְמָדָה –
שֶׁהֵבִיא לִי כָל בֹּקֶר בְּשׂוֹרָה טוֹבָה:
צְרוּרָה בְּכָנָף לְבָנָה וּקְשׁוּרָה עַל חוּטֵי־שָׁנִי..

וְהַלַּיְלָה פָּנָה,
לֵיל־הַחִידוֹת חָוָר –
הוּא טָס, הוּא טָס עָלַי, הַיּוֹם הָרָע!
וְעוֹד אָנֹכִי עוֹמֵד וְרֹאשִׁי מוּרָד;
וְיָדַי שְׁלוּבוֹת עַל לְבָבִי;
וּפָנַי אֶל מַעֲרָבִי...

לִשְׁקִיעַת־חַמָּה.

לִשְׁקִיעַת־חַמָּה נֵעוֹרוּ בִי רְגָשִׁים רַכִּים,
עֲגוּמִים וַאֲדַמְדַּמִּים,
כִּיצוּרֵי־פֶלֶא שֶׁרָחֲשׁוּ סְבִיב הַשֶּׁמֶשׁ
בְּגַלֵּי זְהַב הַמַּעֲרָב וּבְזִיוִים תְּלוּלִים בַּמֶּרְחַקִּים.
יְצוּרִים רָפִים וְחַמִּים,
עִם רָאשִׁים קַלִּים וְצַוָּארוֹת דַּקִּים –
יְצוּרֵי עוֹלָם אַחֵר שֶׁתָּעוּ בְּמִקְרֶה לְעוֹלָם זָר,
וַאַקְלִימוֹ קָשֶׁה לָמוֹ, –
וְאַחַת דָּתָם לָמוּת פֹּה בַּנֵּכָר.

גּוֹסְסִים יְצוּרֵי הַפֶּלֶא וּמֵתִים בַּחֲשָׁאי;
צוֹנְחִים רָאשֵׁיהֶם הַקַּלִּים עַל לוּחַ לִבּוֹתָם הָרָפִים—
הַיְצוּרִים הַיָּפִים!
עוֹד רֶגַע וּבָא הֲמוֹן שְׂרָפִים,
וְקִפְּלוּ גוּפֵיהֶם הַצְּנוּעִים בְּטַלִּיּוֹת שְׁחוֹרוֹת,
וּנְטָלוּם עַל שִׁכְמָם, וּנְשָׂאוּם לִקְבוּרָה
בְּאַחַת מִפִּנּוֹת הַשְּׁחָקִים הַיּוֹתֵר אֲפֵלוֹת...
וְעַד סוֹף כָּל־הַדּוֹרוֹת –

יָנוּחוּ שָׁם טְמוּנִים, יְצוּרֵי הַפֶּלֶא הַלָּלוּ,
וְעוֹלָמָם הַזָּר וְהָרָחוֹק יִתְגַּעְגַּע לִיצוּרָיו,
שֶׁתָּעוּ וְגָלוּ מִמֶּנּוּ — וְהוּא לֹא יֵדַע קְבוּרָתָם.

לִשְׁקִיעַת חַמָּה נֵעוֹרוּ בִי רְגָשִׁים רַבִּים
כַּחֲלֹמוֹת קַלִּים וְכֵהִים כַּחֲלוֹמוֹת.
רַחֲשֵׁי־פֶלֶא —
לֹא יְדָעַם עוֹד לֵב־אָדָם עַל אֲדָמוֹת —
חֵי הַשֶּׁמֶשׁ, הַפּוֹרֶשֶׂת מִן הַמַּעֲרָב
וְיוֹרֶדֶת תְּהוֹמוֹת —
אִם לֹא בְמִקְרֶה תָּעוּ רַחֲשֵׁי־פֶלֶא אֵלֶּה
מֵעוֹלָם שֶׁל נְשָׁמוֹת וְשֶׁל רוּחַ
הֵנָּה, עַל הָאָרֶץ,
תָּעוּ וְאָבְדוּ דַרְכָּם פֹּה עִם שְׁקִיעַת חַמָּה,
וְרִפְרְפוּ אֲבֵלִים בַּאֲוִיר חִוֵּר־כֵּהֶה — —
וּבְצֵאתִי לִי לָשׂוּחַ לְרוּחַ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת
צָדָם לִבִּי מִבְּלִי־מֵשִׂים —
לְרוּחַ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת...

וְתוֹעִים הֵם בְּלִבִּי וְאֵינָם מוֹצְאִים בּוֹ מְקוֹמָם,
מַשִּׁיקִים הֵם בְּכָנָף קַלָּה־קַלָּה עַל לֵב הַבָּשָׂר:
אֵין־זֹאת, כִּי־אִם לִבִּי צַר וְשׁוֹמֵם!
אֵין־זֹאת כִּי־אִם דְּבַר־מָה לָהֶם חָסֵר, לָהֶם חָסֵר!..

רַחֲשֵׁי פֶּלֶא!
הִנֵּה הֵמָּה גּוֹעִים,
הֵמָּה מֵתִים,
הָרְחָשִׁים הַקַּלִּילִים וְהַטּוֹבִים,
שֶׁתָּעוּ לְעוֹלָם זָר וְנִשְׁבּוּ בְּלֵב אָדָם...

חָדְלָה הַכָּנָף הַקַּלָּה לְרַפְרֵף בִּלְבָבִי –
טִפָּה חַמָּה
מִדְּמֵי לִבִּי
נִתְּזָה עַל הַכָּנָף –
הַכָּנָף כָּבְדָה וְנָדַמָּה...

. . . .

מֵתוּ הָרְחָשִׁים הָרַכִּים בְּלִבִּי, כֹּה צְעִירִים וְקַלִּים!
וְעוֹלָמָם הַזָּר וְהָרָחוֹק יְחַכֶּה
לִרְחָשָׁיו הָרָפִים וְהַנַּעֲלִים
שֶׁעָפוּ וְלֹא שָׁבוּ,
וְלֹא יֵדַע אֶת־הָאָרֶץ, אֶת־הָאָדָם וְאֶת־הַלֵּב –
שֶׁבּוֹ גָּוָעוּ.

שְׁקִיעָה,

יָרַד הַשֶּׁמֶשׁ בַּמַּעֲרָב הָרָחוֹק,
יָרוֹד וְצָחוֹק — —

בֵּירַכְתֵּי הַמַּעֲרָב, עַל סִפּוֹ — חֲכַלִילִית.
עָמְדָה לָהּ לִילִית.

עֲרֻמָּה כְּמוֹ שֶׁהוֹלִידָהּ הַתָּפְתֶּה...
—הַשֶּׁמֶשׁ, הֵן כָּכָה אָהָבְתָּ!

וְעֵינָהּ בְּעָרְמָה וּבְבַת־צְחוֹק מַחֲנִיפָה
לַשֶּׁמֶשׁ הָעֲיֵפָה.

וְשֶׁמֶשׁ־בֶּן־יוֹמוֹ. אִם קוֹדֶם־זְמַן בָּגַר,
אֶת עֵינָיו קְצַת סָגַר...

רַק מֶבָּט לֹא־שָׁלֵם שׁוֹלֵחַ בִּגְנֵבָה
אֶל הַשּׁוֹבֵבָה...

אַךְ גְּדוֹלָה שִׂמְחָתוֹ בְּמָצְאוֹ בַּדֶּרֶךְ
מַעֲצוֹרִים בְּלִי עֶרֶךְ:

בָּאוֹת וְעוֹבְרוֹת עַל פָּנָיו עֲנָנוֹת,
צְעִירוֹת וּלְבָנוֹת?

מִשְׁתַּחְוֹת לְרַגְלָיו, עֲנָווֹת, קַלִּילוֹת,
בִּתְחִנּוֹת וּתְפִלּוֹת —

מַבְלִיטוֹת שְׁדֵיהֶן, כֹּה צְנוּעוֹת וְקוֹסְמוֹת
וְעוֹצְרוֹת וְחוֹסְמוֹת ...

וְהוּא גְּבִיר־הָאַהֲבָה, נָדִיב וְשׁוֹבָב —
אֶת כֻּלָּן הוּא חוֹבֵב!

עַל יַד כָּל עֲנֻגָּה הוּא נֶעְכָּב וְנִשְׁבֶּה,
וּלְאַהֲבָה נִשְׁבָּע.

אַךְ רַב מְאֹד הָאוֹר וְהָאֵשׁ שֶׁהוּא אוֹצֵר,
בִּשְׁבִילָן לֹא נוֹצָר...

שִׂפְתוֹתָיו אַךְ נָגְעוּ בְּקַלָּה, בִּצְנוּעָה,
וְהִנֵּה הִיא קְלוּיָה!

עֶדֶן הָעֲנוּגָה עוֹלֶה בַּלַּהַב,
וּשְׁנִיָּה כְּבָר אָהַב!

הַלָּלוּ עוֹד יוֹקְדוֹת, וּבָאוֹת אֲחֵרוֹת,
לְבָנוֹת וּכְשֵׁרוֹת,

וּמְעַכְּבוֹת אֶת צַעֲדֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַיָּפָה
עַד הַיּוֹם רָפֶה.

אַךְ יָזְמָה גַם לִילִית וְחִבְּלָה תַחְבֻּלָה
לְמָשְׁכוֹ בִּגְבוּלָהּ;

—רַק עֲנָוָה וּצְנִיעוּת לוֹקְחוֹת לְבָבוֹ,
הוּא יָבוֹא, הוּא יָבוֹא!

...וּכְאִלּוּ הִיא צְנוּעָה, וּכְאִלּוּ הִיא בוֹשָׁה,
הוֹרִידָה אֶת רֹאשָׁהּ...

פִּתְּחָה קְוֻצָּתָהּ וְאֶת גַּלֵּי שְׂעָרָהּ
פִּזְּרָה עַל בְּשָׂרָהּ;

וְהָיוּ שָׁדֶיהָ מְכֻסּוֹת — וְזִיז גַּלִּים
הֵנִיעַ קַל אֶת הַתַּלְתַּלִּים...

וְאֶת זְרוֹעוֹתֶיהָ הַחֲמוּדוֹת הוֹרִידָה —
הוֹי, שִׁדָּה! הוֹי, שִׁדָּה!

אֶת כַּפּוֹת יָדֶיהָ זוּ־עַל־זוּ שָׁתָה
וַתְּכַס עַל עֶרְוָתָהּ.

וְנִדְמֶה: אֶל אַחַד מַעְיְנוֹת הַמַּיִם,
בִּשְׁעַת בֵּין עַרְבַּיִם,

לִרְחֹץ אֶת בְּשָׂרָהּ לָהּ יָרְדָה, הַיָּפָה,
וְהַיָּתָן—הוּא דְּרָפָהּ —

אֶל יַרְכְּתֵי מַעֲרָב, וְהִיא, צְנוּעָה וּבוֹשָׁה,
מוֹרִידָה אֶת רֹאשָׁהּ...

בָּא, דְּחָפָהּ לְפֶתַע... וּמְבוּכָה וּכְלִמָּה...

— — — — — — — — — — — —

לָהּ עָמְדָה הַמְזִמָּה!

אַךְ רָאָה הַשֶּׁמֶשׁ אֶת לִילִית, אַךְ רָאָהּ —
וְלַעֲנָנוֹת לֹא שָׁעָה...

הֵן חוֹזְרוֹת אֲבֵלוֹת כָּל־אַחַת לִמְקוֹמָהּ,
מִזְרָחָה וְדָרוֹמָה.

וְעוֹד טֶרֶם תָּבֹאנָה כָּל־אַחַת לִפְאָתָהּ,
הִיא גּוֹעָה וּנְמַסָּה...

וַחֲתָנָן חַי יוֹרֵד לַמַּעֲרָב הָרָחוֹק,
יָרוֹד וְצָחוֹק.

* * *

כּוֹכָב מְהַבְהֵב בַּמָּרוֹם,
וְנַעֲרָה בַּסִּמְטָא עוֹבֶרֶת;
מַדּוּעַ כֹּה יֶחֱרַד הַכּוֹכָב?
מַדּוּעַ הַנַּעֲרָה חֲוֶרֶת?

הֵם אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה כַּמָּה –
וְזֶה אֶל זֶה יוֹצְאִים בַּלַּיְלָה;
הַנַּעֲרָה לוֹ קוֹרֵאת: רֵד אַרְצָה!
הַכּוֹכָב: עֲלִי־נָא, לְמַעְלָה!

בְּאַחַד הַלֵּילוֹת הַחֲרִישִׁים,
בִּשְׁעַת גַּעֲגוּעִים וּמְשׁוּבָה
חֲשׂוּפַת הֶחָזֶה יָצָאָה,
וְנִצְּבָה כְּלַפֵּי אֲהוּבָהּ.

הִתְלַקַּח הַכּוֹכָב בְּשָׁמָיו,
קָפַץ לָאָרֶץ וְשָׁקַע;
הַנַּעֲרָה צוֹעֶקֶת לְנָפְלוֹ,
וְקוֹפֵאת לְנָפְלוֹ בִּצְעָקָה.

תרס"ז—ע.

לִיטָא.

‑ פּרוֹדְיָה ‑

כְּלָהּ מִישׁוֹר, כֻּלָּהּ מִישׁוֹר,
אֶרֶץ אֵין לָהּ הָרִים;
דַּרְכֵי־מֶלֶךְ בָּהּ נִמְשָׁכִים,
כְּבִישִׁים בָּהּ מִשְׂתָּרְעִים.

כֻּלָּהּ צְחִיחָה, כֻּלָּהּ צְחִיחָה,
אֵין לָהּ פְּרִי תִפְאֶרֶת;
שְׁאָר־יְרָקוֹת הִיא מַצְמִיחָה,
קִשּׁוּאִים וַחֲזֶרֶת.

כֻּלָּהּ עֹנִי, כֻּלָּהּ דַּחֲקוּת,
לֹא זָהָב וְלֹא מַטְמוֹנִים!
אֶרֶץ־פְּרוּטוֹת זוֹ הָאָרֶץ,
אַדְמַת אֲסִימוֹנִים,

בְּלִי טַל־תְּחִיָּה וּבְלִי לֵחַ,
אֶרֶץ אֵין לָהּ פְּרָחִים;
בָּהּ הַסִּרְפָּד נוֹתֵן רֵיחַ,
מְשַׂגְשֵׂג קוֹץ־הַדְּרָכִים...

צִפֳּרֶיהָ: דְּרוֹרִים, דְּרוֹרִים,
קִצְרֵי־כָנָף כֻּלָּם;
מִן הַקַּרְקַע עַל הַגַּגּוֹת,
עוֹלִים הֵם בְּסֻלָּם.

בְּלִי תַנִּינִים, לִוְיָתָנִים,
אֶרֶץ—אֵין בָּהּ יַמִּים;
דְּגֵי־רְקַק וְעַם־סַרְטָנִים
פָּרִים בָּאֲגַמִּים.

אֵין בָּהּ שַׂר וְאֵין בָּהּ מֶלֶךְ,
אֵין בָּהּ הֵיכְלֵי שָׂרִים;
בְּאָהָלִים קְטַנִּים־קְטַנִּים
אֲנָשֶׁיהָ גָּרִים.

וְנָשֶׁיהָ חוֹלְבוֹת פָּרוֹת,
וְהַבְּעָלִים שׁוֹתִים;
וְהַבְּתוּלוֹת שָׁם עֲקָרוֹת,
הַבַּחוּרִים פּוֹתִים.

הַשֶּׁמֶשׁ צוֹלֵל תּוֹךְ לֶהָבוֹת,
וְעַל הַמּוֹקֵד עָשָׁן יוֹמִי;
גַּם תִּקְוָתִי כָּבָה מֵתָה,
כָּבָה גוֹסֵס גַּם חֲלוֹמִי.

אִלֵּם אִלֵּם יְהִי הַלַּיְלָה,
מְאוּם לֹא יַגִּיד וּמְאוּם לֹא יָבִיא –
כָּבָה אִלְּמָה גַּם עַצְבְּתִי,
כָּבָה שׁוֹתֵק גַּם לְבָבִי...

מָחָר יִיקַץ כָּל הָעוֹלָם –
וְהִנּוֹ רוֹחֵץ בְּזָהֳרֵי חַמָּה;
נִצְחִי צַעֲרִי שֶׁבִּלְבָבִי,
וְאַנְחָתִי אֵינָהּ תַּמָּה...

חוּלְשׁוֹת.

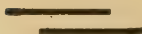
הַנַּעֲרָה, הַנַּעֲרָה – אֵין אֲנִי יוֹדֵעַ,
  מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ לָמָּה אֵלַי בָּאָה?
הַעוֹרֶגֶת הִיא לִנְשִׁיקוֹת פִּי אוֹ לִשְׁבוּעָתִי –
  שֶׁאָנֹכִי נִשְׁבַּע לָהּ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה?

אֵין אֲנִי יוֹדֵעַ מַה מַּרְעִיד אֶת חָזֶהָ –
  אֵיזוֹ מֵחוּלְשׁוֹתַי אוֹתָהּ מְשַׁכֶּרֶת:
אִם שְׁבוּעָתִי הַנִּקְלֶטֶת לְתוֹךְ אָזְנָהּ,
  אִם הַנְּשִׁיקוֹת עֲלֵי לֶחְיָהּ הַחִוֶּרֶת?

נִשְׁבָּע אֲנִי לָהּ וְנוֹשְׁקָהּ בְּבַת־אַחַת –
  וּכְלוּם לֹא בָרוּר לִי, לִי כְלוּם לֹא נִכָּר,
אִם עִיקָּר לָהּ שְׁבוּעָתִי־לְחִישָׁתִי –
  אִם נְשִׁיקָתִי הַצּוֹרֶבֶת לָהּ הָעִיקָּר.

שִׁלְשֹׁם לֹא נִשְׁבַּעְתִּי לָהּ. רַק נְשַׁקְתִּיהָ,
  וַתֵּשֶׁט מֵעָלַי אָז, וַתִּפְרֹשׁ אֶל הַפִּנָּה;
אֶתְמוֹל רַק נִשְׁבַּעְתִּי לָהּ וְלֹא נְשַׁקְתִּי,
  הִיא שָׁמְעָה, שָׁמְעָה – וְלֹא הֶאֱמִינָה...

הַיּוֹם יָשַׁבְתִּי עִמָּהּ וְהֶחֱרַשְׁתִּי כָּל הָעֶרֶב,
לֹא נְשַׁקְתִּיהָ וְלֹא דִבַּרְתִּי כְלוּם לִלְבָבָהּ.
הִיא סָקְרָה, סָקְרָה בִי — וְאֵין אֲנִי יוֹדֵעַ,
מַה מִשְׁנֵי אֵלֶּה מְנִי תָבְעָה.

קִסְמֵי מָוֶת.

רָאִיתִי אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בְּרִדְתּוֹ הַיָּמָּה,
וְהוּא עָגֹם וְחַכְלִילִי —
וַיַּז עָלַי הַשֶּׁמֶשׁ אֶת אַרְגָּמָן צַעֲרוֹ,
צַעַר חַי, מְדַבֵּר אֶל־הַנְּשָׁמָה;
וַיִּפְּלוּ הַנִּיצוֹצִין עַל פָּנַי וּבְתוֹךְ עֵינַי —
וַיִּפְּלוּ גַם עַל צִלִּי.

הַשֶּׁמֶשׁ רַד; עוֹד הֶאְדִּים הַמַּעֲרָב שָׁעָה קַלָּה,
עוֹד הִבְהֲבוּ שִׁפּוּלָיו;
הַשֶּׁמֶשׁ רַד—וְעוֹד שָׁעָה לָחֲשָׁה אַדְמִימוּתוֹ—
עֲצֶבֶת רְחֹקָה וְנַעֲלָה...
וְהַלַּיְלָה בָּא וְנָשַׁב בְּאֵשׁ הַיָּם וּלְבָדוֹ
וְנִתְלָה בְּשׁוּלָיו.

הַשֶּׁמֶשׁ רַד. שְׁנֵי עֵדִים הָיוּ לוֹ: אֲנִי הוּא—
אָנֹכִי וְגַם צִלִּי;
שְׁנֵי עֵדִים הָיוּ לוֹ. שֶׁרָאוּ בְּצַעֲרוֹ,
טָעֲמוּ מִפִּיהוּ...
בִּשְׁנֵינוּ דָּבְקָה אֵשׁ הַצַּעַר הַלּוֹחֶשֶׁת,
הַצַּעַר הַחַכְלִילִי.

אַךְ צִלִּי נָתַן יָדוֹ אֶל הַלֵּיל הָאָפֵל —
הַצֵּל שֶׁנָּח בְּצִדִּי.
בִּכְבשׁ הַלַּיְלָה אֶת זָהֳרֵי הַמַּעֲרָב —
הִשְׂתָּרַע עַל כָּל שָׁפֵל...
וְנִשְׁאַר לוֹ, לַשֶּׁמֶשׁ—רַק בֶּן־קַדִּישׁ אֶחָד,
וְלֵב יְחִידִי.

הַס, מִי אוֹמֵר: — הַכֹּל אָבַד בָּאֲפֵלָה! — ?
— לֹא זִכְרוֹן, וְלֹא שְׁמוּעָה! —
עוֹד קַו חַכְלִיל יֵשׁ שֶׁבְּלִבִּי הוּא מְהַבְהֵב,
קֶרֶן אֲדַמְדַּמָּה וַאֲבֵלָה, —
יַמֵּי חשֶׁךְ אוֹתָהּ לֹא יְכַסּוּ,
וְלֵילֵי עַד לֹא יְכַבּוּהָ.

וְלִבִּי לֹא לַשֶּׁמֶשׁ שֶׁיּוֹפַע בִּשְׁמֵי רָמִים,
וְאוֹרוֹ לֹא בִשְׁבִילִי —
עוֹד הַלַּיְלָה אָמוּת, כִּי כַךְ יָשְׁרָה בְּעֵינַי!
לָמוּת בִּדְמִי יָמִים —
וִיהִי מְרַפְרֵף גַּם עַל קִבְרִי צַעַר מוֹתִי,
לוֹחֵשׁ וְחַכְלִילִי — — —

אֲנִי וָהִיא.

אֲנִי נוֹשֵׁק לָהּ תָּמִיד: בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר,
בַּיּוֹם וּבְשַׁעַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת;
בַּגַּן וּבַבַּיִת, בָּעִיר וּבַיַּעַר;
בְּכָל זְמַן וּבְכָל עִדָּן;
בְּכָל אֲתָר וַאֲתַר
מוּכָנָה עַל שְׂפָתַי בִּשְׁבִילָהּ
עֲטֶרֶת נְשִׁיקוֹת חֲדָשׁוֹת.

*

וּבְכָל יְסִיתֵנִי רָע־יִצְרִי שָׁם אֶשַּׁק:
עַל מִצְחָהּ, בְּשִׁפּוּלֵי סִנְטָרָהּ,
לִפְעָמִים אֲכוֹנֵן שִׂפְתוֹתַי אֶל עֵינָהּ,
יֵשׁ דַּוְקָא אֶל פִּיהָ!
עַל אָזְנָהּ הַקְּטַנָּה,
וְעַל־לֶחְיָהּ הָאַחַת חַכְלִילָה
וּפְעָמִים עַל חֶלְקַת צַוָּארָהּ.

*

וּבְשָׁעָה שֶׁאֶשַּׁק אֲנִי רָגִיל לְדַבֵּר,!
עַל הָעֵצִים וְעַל הָאֲבָנִים...

בְּשָׂפָה נִמְלָצָה וּלְשׁוֹן מַהֲתַלּוֹת —
עַל חַי וְעַל דּוֹמֵם,
עַל אֵשׁ וְעַל מַיִם,
וְעַל עוֹד כַּמָּה דְבָרִים יְדוּעִים...
וְעֵינֵי דְיוֹמָא יְשֵׁנִים.

*

וְהִיא — הִיא נוֹשֶׁקֶת רַק אַחַת בָּעֶרֶב;
עִם דִּמְדּוּמֵי הַחַמָּה, בַּיַּעַר —
דּוּמָם נוֹגְעוֹת שְׂפָתֶיהָ בְּרֹאשִׁי, וּנְשִׁיקָתָהּ
נוֹשְׁרָה אֶל שְׂעָרִי,
וְהֵם, וַחֲצִי אֹפֶל,
וְהַכָּרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מְעַט גַּעְגּוּעִים
וּמַשֶּׁהוּ מֵאַהֲבָה וָצַעַר...

מוֹלֶדֶת.

שִׂימִי נָא אֶת יָדֵךְ עַל שְׁתֵּי עֵינַי,
וּפְעָמִים שֶׁבַע סוֹבְבִינִי,
וְאֶל אַרְצִי שַׁאֲלִינִי —
וְאַרְאֶה לָךְ בְּיָדִי אֶל הַמִּזְרָח.

... כַּף יָדֵךְ שֶׁעַל עֵינַי כָּכָה רַכָּה!
כְּגַלְגַּל כָּכָה סוֹבֵב עָלַי רֹאשִׁי;
עַל רַגְלַי אֶעֱמוֹד בְּקוֹשִׁי —
הַבִּיטִי — שָׁמָּה, שָׁמָּה הוּא הַמִּזְרָח!

הֵן כַּךְ, הֵן כַּךְ! וְאַתְּ חָשַׁבְתְּ:
„בְּוַדַּאי תִּטְעֶה, אָחִי!"
וּבְמַעֲרָב פּוֹשֵׁר אַחֲלִיף אֶת מִזְרָחִי,
אֶל דָּרוֹם אֵט, לְצָפוֹן קַר וְקוֹפֵא...

אַתְּ מוֹצְאָה יוֹפִי גַּם בָּאֵלֶּה —
גַּם אֲנִי בָּם מוֹצֵא יוֹפִי!
אַךְ לָמָּה זֶה בְּדַבְּרִי בָךְ עַל נוֹפִי
תַּזְכִּירִי לִי אֶת יָפְיָם שֶׁל הַלָּלוּ?...

תַּאֲרִי לָךְ: אַתְּ חוֹלְמָה בִּזְרוֹעוֹתַי,
עֵינַיִךְ לוֹחֲשׁוֹת לִי וּלְבָבֵךְ לִי מִתְפַּלֵּל —
וַאֲנִי — אָנֹכִי גוֹמֵר אֶת הַהַלֵּל,
וְלוֹחֵשׁ עַל אָזְנַיִךְ עַל יָפְיָהּ שֶׁל אַחֶרֶת...

אַרְצִי — לֹא רָאִיתִי עוֹד אֶת אַרְצִי!
אוּלָם לוּ גַם מָחָר שָׁמָּה אֶסַּע;
אוֹ לוּ נְשֵׂאתִי אֶל אַדְמָתִי פֶּתַע,
לֹא הָיִיתִי מוֹצֵא בָהּ כָּל חָדָשׁ.

גַּם הַיּוֹם אֲנִי יוֹדֵעַ מָתַי עוֹלָה —
שִׁמְשָׁהּ. מָתַי עוֹלָה —
וּמָתַי נֶחְבֵּאת הִיא וְגוֹלָה,
וּמַשְׁאִירָה אֶת קַרְנֶיהָ עַל הֶהָרִים.

אֲנִי יוֹדֵעַ מָתַי נִתַּךְ שָׁם הַגֶּשֶׁם,
וּמָתַי טָהֲרוּ הַשְּׁחָקִים,
מָתַי מָלְאוּ פְּרָחִים הָעֲמָקִים,
מָתַי שָׁתוּ טַל וּפָתְחוּ אֶת גְּבִיעֵיהֶם...

שַׁאֲלִי אוֹתִי רַעְיָה — וְאַגִּידָה:
כַּמָּה נָתְנוּ שָׁם הַדְּבֹרִים דְּבַשׁ הַשָּׁנָה;
וְכַמָּה חָלָב מָתוֹק טוֹב נָתְנָה
פָּרָה אֲשֶׁר רוֹעָה שָׁם עַל כָּרֵי בָשָׁן.

רְאִי נָא אֶת עַמּוּד הָאָבָק הַמִּתְרוֹמֵם,
עֶדְרֵי עִזִּים גָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד —
וְרוּחַ קַלִּיל בָּא וְסוֹד לִי יְלָאֵט:
הָרוֹעֶה עִם חֲלִילוֹ נִשְׁאַר בֵּין הֶהָרִים...

הוּא שָׁמַע קוֹל בֶּהָרִים: הוֹדִי! הוֹדִי!
וַיֵּדַע שֶׁתַּמָּתוֹ כְּבָר מְחַכָּה עָלָיו;
וַיְשַׁלַּח אֶת הָעִזִּים עִם עֲטִינִים מְלֵאִים חָלָב,
וְנִשְׁאַר עִם חֲלִילוֹ לָלוּן בֵּין הֶהָרִים.

יֵשׁ לֵילוֹת צוֹנְנִים בְּאַרְצִי —
וְלוּלֵא בְנוֹת הָאָרֶץ הַיָּפוֹת וְהַתַּמּוֹת,
וְאַהֲבָתָן וּנְשִׁיקוֹתָן — חַמּוֹת,
לֹא יָלִין רוֹעֶה בֵּין הֶהָרִים!

שִׁמְעִי: אֶפְשָׁר שֶׁעוֹד מָחָר אֵלֶךְ לִי מִכָּאן,
וַאֲנִי יוֹדֵעַ: אֶרֶץ זוּ אִם אֶעֶזְבֶנָּה —
אֶשְׁכָּחֶנָּה — —
וְטַעְמִי וְנִמּוּקִי עִמִּי!...

שִׁמְעִי: מָחָר אֶפְשַׁר שֶׁאֶעֱזְבֵךְ —
וְאִם רוֹצָה אַתְּ שֶׁלֹּא אֶשְׁכָּחֵךְ, אָחוֹת,
בֵּין שְׁאָר הַחוּלִין וְיֶתֶר הַנִּשְׁכָּחוֹת —
כִּתְבִי לִי אֶל אַרְצִי.

חֲרֵפִית.

א.

הָיָה אָז חֹרֶף בָּאָרֶץ,
צַח הָיָה הָאֲוִיר וְעָדִין;
הַחוּצוֹת הִלְבִּינוּ מִשֶּׁלֶג,
וּפָרוּשׂ הַשֶּׁלֶג כַּסָּדִין.

הָיוּ הַשְּׁחָקִים כֹּה רָמִים,
הָיוּ כֹּה כְּחוּלִים וְזַכִּים;
הִבְהֲבוּ כּוֹכְבֵי הַזָּהָב,
שֶׁקָּרוּ מֵאַפְסֵי מֶרְחַקִּים.

הָיוּ הָרְחוֹבוֹת רֵיקָנִים,
מוֹשְׁכִים בְּקָרָם וּמְפַתִּים
לְדִבְרֵי־עֲבֵרָה קַלִּילִים
אֶת זוּגוֹת הַמְטַיְּלִים הַמְעַטִּים.

הִנֵּה זֶה שַׂח אֱלֵי אָזְנָהּ,
וְאָזְנָהּ לְלֶחְיָהּ כֹּה קְרוֹבָה –
גַּם נָשַׁק לָהּ וַדַּאי הָרָשָׁע,
נָשַׁק לָהּ – גַּם־זוּ לְטוֹבָה!

הָיוּ הַדְּרָכִים רְחָבִים,
וְעֶגְלוֹת הַחֹרֶף כֹּה קַלּוֹת!

הָיוּ הַלְּבָבוֹת מוּצָּקִים —
וְסוֹדָם לֹא נִתַּן לְגַלּוֹת.

ב.

אָנֹכִי הָלַכְתִּי לְבֵיתִי
לִגְמֹר וּלְשַׁכְלֵל אֶת שִׁירִי;
צָחַק לִפְעָמַי הַשֶּׁלֶג,
וְהֶבֶל חַם פָּרַץ מִנְּחִירָי.

הָיָה מְעִילִי פָּתוּחַ,
וְשׁוּלָיו לָרוּחַ נְתוּנִים;
מַהֲלָכִי בָּטוּחַ וְנָכוֹן
וְצַעֲדֵי רַגְלַי מְתוּנִים.

שָׁמַט הָרוּחַ כּוֹבָעִי,
וַיֵּט אוֹתוֹ קִמְעָא הַצִּדָּה —
וְדָבַק וְשָׂם עַל קָוֻצָּתִי,
סִלְסְלָהּ אַט וְהֶחֱרִידָהּ;

הִכָּה בִלְחָיַי הַגְּלוּיוֹת
עַד אֲשֶׁר הֶעֱלָה שָׁם אֹדֶם,
הוֹסִיף מֵאִשּׁוֹ הַלּוֹהֵט
לְמַה שֶּׁשָּׁם פָּרַח מִקֹּדֶם.

עֵינַי – הֵן צוֹחֲקוֹת לַשְּׁחָקִים –
כְּאִלּוּ שָׁם אֶרְאֶה אֶת דְּבִירָי...
וְאָנֹכִי אָז הוֹלֵךְ לְבֵיתִי.
לִגְמֹר וּלְשַׁכְלֵל אֶת שִׁירָי.

ג.

הִיא הִכְּתָה לִי אֵצֶל הַשַּׁעַר
וּבְעָבְרִי עַל יָדָהּ – קָרְאָה –
זֹאת הָיְתָה יַלְדָּתִי אֲהַבְתִּי,
צְעִירָה וְקַלָּה וְנָאָה.

קְוֻצָּתָהּ הַשְּׁחוֹרָה וַעֲבָה
קְפָאָה אֲרֻכָּה עַל גַּבָּהּ;
הֶאְדִּימוּ רַק שְׂתֵּי לְחָיֶיהָ,
וּבְכָל עַיִן לָחֲשָׁה לָהּ.

הָיָה גַם סַנְטֵרָהּ קְצַת מְאָדָם,
הַסַּנְטֵר עִם אוֹתָהּ הַגּוּמָה
שֶׁתָּמִיד אֲנִי לָאָה בִנְשִׁיקוֹת –
וְאֵין עוֹד לְהַכִּיר מְאוּמָה.

חָטְמָהּ כְּמִבְצָר בְּעֵת־שָׁלוֹם:
בְּאֶמְצַע פָּנֶיהָ הוּא נוֹסֵס,

פְּרָזִי וְלָבָן בְּשָׁעָה —
שֶׁהַכֹּל מִתְכַּנֵּס וְרוֹתֵת.

הִיא עָמְדָה יְחֻכָּתָה בַּקָּרָה,
נֻקְשָׁה דֹּם נַעַל בַּנָּעַל;
וַיִּתְאָו לְבָבִי לָהּ נַשֵּׁק —
וּשְׂפָתַי — הֵן הָיוּ בַּמָּעַל.

ד.

הָיְתָה אָז שָׁעָה שֶׁל לַיְלָה,
צוֹנֶנֶת וּבְהִירָה וַחֲרִישִׁית —
וְאִישׁ לֹא רָאַנִי בְּגַחֲנִי,
וּבְנָשְׁקִי לָהּ שֵׁנִית וּשְׁלִישִׁית.

וְהִיא בֵּין כַּךְ גִּלְּתָה אֶת אָזְנִי
שֶׁאִמָּהּ—הִיא נָסְעָה לַיָּמִים...
אַחֶיהָ הַקְּטַנִּים הַשְּׁנַיִם
בַּחֶדֶר הָאַחֲרוֹן הֵם נָמִים.

אָחִיהָ הָאֶחָד הוּא עָרוּם
וְאוּלָם בַּלַּיְלָה אֵין לִירֹא...
הוּא מְרַגֵּל בַּיּוֹם, וּבַלַּיְלָה —
הוּא נִרְדָּם וְאֵין לַהֲעִירוֹ...

הִיא דִבְּרָה וּפָסְקָה בְאֶמְצַע—
קָפְצָה וְלָפְתָה צַוָּארִי
וְזָעִירָה בּוֹחֶנֶת אֶת עֵינַי —
מְחַכָּה צָהֳלַת לִדְבָרִי...

מַה־לּוֹמַר לָהּ אוּכַל — רַק נַשֵּׁק
אֶת סַנְטְרָהּ הַקַּר וְהַחַכְלִיל;
— אֵיכָכָה זֶה אֵלֵךְ לְבֵיתֵךְ.
וְשִׁירַי מִי יִגְמֹר וִישַׁכְלֵל?

ה.

שָׁמְעָה וְלֹא שָׁמְעָה הַיַּלְדָּה,
שָׁמְעָה וּכְלוּם לֹא הֵבִינָה—
כִּי תַמָּה עוֹד הָיְתָה קְטַנָּתִי,
תַּמָּה וִיחִידָה בְּמִינָהּ.

מַה־לָּהּ לַקְּטַנָּה וּלְשִׁירָי?
מַה־לִּי וּלְשִׁירַי גַּם אָנִי?
וְעֵינֵי תַמָּתִי מַה־יָּפוֹת!
גַּם פִּיהָ אֲשֶׁר נְשָׁקָנִי. —

— אֵלֵךְ אַחֲרַיִךְ, אֲחוֹתִי,
אֶל־כָּל אֲשֶׁר תֵּלְכִי קָחֵינִי?

אֶל־אִיִּים וְיַמִּים רְחוֹקִים,
אֶל יַרְכְּתֵי תֵבֵל מִשְׁכִּינִי...

— לֹא אוֹלִיךְ אֶל־אִיִּים וְיַמִּים
וְלֵירְכְּתֵי תֵבֵל אוֹתְכָה;
בֵּיתִי — הֵן אוֹתוֹ יָדַעְתְּ,
בֵּיתִי לֹא רָחוֹק מֵהָבָא.

הַחֶדֶר הָאַחֲרוֹן לְאָחִי,
הָרִאשׁוֹן הוּא יִהְיֶה לָנוּ —
מֵחַלּוֹנוֹ לֹא יֵשְׁט הַיָּרֵחַ,
וְעֵינוֹ — הִיא תִהְיֶה אִתָּנוּ.

ו.

שִׁירַי, הוֹ שִׁירַי — הֵם פְּזוּרִים
עַל גַּבֵּי נְיָרוֹת וְעָלִים;
רְצוּצִים עִם יָתֵר וְחָסֵר
לֹא גְמוּרִים וְלֹא מְשֻׁכְלָלִים...

אוּלָם עוֹד יֶשְׁנָם לַמָּקוֹם
לֵילוֹת שֶׁל חֹרֶף עוֹד רַבִּים,
וּמְלִיצוֹת לְקַשֵּׁט אֶת שִׁירָי
יַמְצִיא לִי עוֹד תִּשְׁעָה קַבִּים.

וְאִם תָּבוֹא הַנַּעֲרָה עוֹד פַּעַם
לִשְׁמֹר אֶת בּוֹאִי וְצֵאתִי —
אֹמַר לָהּ: בּוֹאִי, יַלְדָּתִי,
וְלִינִי הַלַּיְלָה בְּבֵיתִי.

מִי יִתֵּן וְאִמָּהּ תִּתְמַהְמַהּ
בְּדַרְכָּהּ, כְּמוֹ בְּלֵיל עָבָר,
וְאַחֶיהָ הַקְּטַנִּים יְשֵׁנִים,
מִבְּלִי אֲשֶׁר יֵדְעוּ כָּל־דָּבָר.

הִיא תֵּשֵׁב עִמָּדִי לַשֻּׁלְחָן,
אֲנִי וְהַנַּעֲרָה גַּם יָחַד;
וְאֶהְיֶה קוֹשֵׁר לָהּ כְּתָרִים,
וְגוֹמֵר אֶת שִׁירַי כְּאֶחָד.

———

מִתּוֹךְ הַמַּתָּנָה.

א.

בִּגְדֵי צֶמֶר, מְעִילֵי מוּךְ.
מִגְבַּעְתִּי עוֹרוֹת תְּחָשִׁים:
הָבָה אַחֶה יָד בְּיָד, —
וַדַּאי תָּבוֹא עוֹד מְעַט
הַיָּפָה שֶׁבַּנָּשִׁים.

פִּתְקָא שָׁלְחָה לִי הַיּוֹם
הַיָּפָה שֶׁבַּבָּנוֹת:
— מַלְכִּי, עִם חֲשֵׁכָה צֵא.
צֵא הַמֶּלֶךְ וְחַכֵּה
בְּשְׂדֵרַת הָאִילָנוֹת...

לְבֵיתֵנוּ בָּא הַשָּׂטָן, בָּא —
וְהֵטִיל בּוֹ עִרְבּוּבְיָה:
אִמִּי אָהֲבָה אִישׁ זָר,
אָבִי שָׁתָה מִלֵּב מָר.
וּמְשַׂחֵק כְּבָר בְּקוּבְיָה...

אִם יֵצֵא אָבִי גַּם בְּלֵיל זֶה,
וְאִמִּי — גַּם הִיא תֵּצֵא —

זוֹ לְמַאַהֲבָהּ עַד חֲצוֹת
זֶה לַקְּלָפִים וְלַכּוֹס,
לְאָשְׁרֵנוּ אָז אֵין קֵצֶה!...

אֶת מִגְבַּעְתִּי עַל הָרֹאשׁ
וְעַל כְּתֵפִי סוּדָר,
אָטוּשׁ אָחוּשׁ לַמָּקוֹם שָׁם
מַמְתִּין מַלְכִּי לִי הָרָם,
הַגֵּאֶה וְהַמְהֻדָּר.

אִם יֶאֱרַךְ לְךָ הַזְּמָן —
אַל תְּקַלְלֵנִי,
כִּי שֶׁלְּךָ אֲנִי עַד מוּת —
לְכַף זְכוּת, לְכַף זְכוּת,
תָּמִיד תְּדִינֵנִי.

אִם יֶאֱרַךְ לְךָ הַזְּמָן —
סְלַח לְבַת־אֲהָבִים;
קְפֹץ מְעַט וּמְעַט רְקֹד,
מְנֵה כָּל אִילָן וְכָל בַּד
סַפֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים.

שַׂח וְלוּשׁ בְּשֶׁלֶג רַךְ,
וַעֲשֵׂה לְךָ כַּדּוּרִים;

אֶל אַחַד הַפַּנָּסִים גְּשָׁה,
וּקְרָא פִּתְקָתִי, קְרָא וּקְרָא,
עַל־פֶּה לְמַד הַטּוּרִים

וְאִם לֹא אָבוֹא כְּלָל, אָז דַּע,
הִשְׁלִימָה אֵם עִם אַבָּא!
וְלֹא יֵצְאוּ עוֹד, גַּם הוּא, גַּם הִיא,
וְאוֹי לְךָ וְאוֹי גַּם לִי —
יֵשׁ תִּקְוָה רַק לְהַבָּא...

הִתְמַתְּנַתְּ לִי הַיּוֹם לַשָּׁוְא,
אָז מָחָר בּוֹא הֵיטִיבָה
מוּבְטְחָנִי, שֶׁזְּמָן רָב
לֹא תַשְׁלִים אִמָּא עִם הָאָב;
יַצְאָנִית הִיא מִטִּבְעָהּ.

הִתְמַתְּנַתְּ לִי הַיּוֹם לַשָּׁוְא —
אָז מָחָר בֶּטַח אָבוֹא;
הוֹי מַלְכִּי, מַלְכִּי יִשַּׁק לִי,
אֶת פִּיהוּ יַגִּישׁ אֱלֵי פִּי,
וּלְבָבִי אֶל לְבָבוֹ.

ב.

בִּגְדִי צֶמֶר, מְעִילִי מוֹךְ,
מִגְבַּעְתִּי עוֹרוֹת תְּחָשִׁים;
הָבָה אַכֶּה יָד בְּיָד,
וַדַּאי תָּבוֹא עוֹד מְעָט —
הַיָּפָה שֶׁבַּנָּשִׁים.

מַה לִּי חֹרֶף! מַה לִּי קֹר!
מַה לִּי לֵילוֹת צִנָּה!
אִילָן זֶה—גַם גֵּא, גַּם צַח —
גַּם אָנֹכִי אֶעֱמֹד כַּךְ,
אֶעֱמֹד וַאֲמַתִּינָה.

שֶׁמָּא תָבוֹא בְּרֶגַע זֶה —
אָז לֹא תַכִּירֵנִי:
מַלְכָּה נֶהְפַּךְ לְעֵץ...
וּבְהַכִּירָהּ תִּקְרָא: לֵץ!
אֲנִי לָהּ —: בָּבַת-עֵינִי!

הוֹי מַה יֶאֱרַךְ לִי הַזְּמָן!
וְעֵינַי כָּלָה-כָלָה;
לוּ עֲשִׂירִית הָיָה חָשׁ
אִילָן זֶה, וְהָיָה מָשׁ
מִמְּקוֹמוֹ וְהָלַךְ הָלְאָה!

וְאֶת מִכְתָּבָהּ קָרָאתִי כְּבָר
מֵאָה וְאַחַת פַּעַם,
וּכְבָר הוּא שָׁגוּר עֲלֵי פִּי —
דְּבָרִים יָפִים כָּתְבָה לִי,
בְּרָב־חָכְמָה וּבְרָב־טַעַם!

הָאִילָנוֹת כַּמָּה הֵם?
שְׁתֵּי־מֵאוֹת וְאַרְבָּעָה!
מָנִיתִי אוֹתָם מִכָּל צַד,
וְחִשַּׁבְתִּים חַד אֶל חַד
בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁעָה.

כֻּלָּם עוֹמְדִים זְקוּפִים וְדֹם,
וּבַדֵּיהֶם דַּקִּים... —
וְדוֹמֶה הוּא: אֲפִילוּ הֵם
מַמְתִּינִים כַּאן לְבַת הָאֵם,
קוֹפְאִים כַּאן וּמְחַכִּים...

וְהַכּוֹכָבִים כַּמָּה הֵם? —
מִי יִסְפֹּר הַכּוֹכָבִים?
וְעוֹד לֹא נִבְרָא אוֹתוֹ פֶּה —
דּוֹמִים אֵלֶּה זֶה לָזֶה,
כֻּלָּם קְטַנִּים וְנָאוִים!...

וְאוּלָם לָהּ – לָהּ אַגִּיד כַּךְ:
הֵם אֶלֶף־רִבּוֹא בְּמִסְפָּר!
וְאִם לֹא תַאֲמִין לִי זוֹ –
אֱמֹר: כַּךְ חֶשְׁבּוֹנִי הוּא!
רְצוֹנָהּ – תֵּלֵךְ וְתִסְפֹּר...

אַךְ לָמָּה זֶה לֹא תָבוֹא עוֹד?
וְסַבְלָנוּתִי פָּקָעָה.
אִם עַכְשָׁו בָּאָה הִיא, זְמַן־מָה
לֹא אֹמַר לָהּ מִטּוֹב עַד רָע
לֹא אֲחַבְּקָהּ וְלֹא אֶשָּׁקָהּ...

הוֹי מַה־יֶּאֱרַךְ לִי הַזְּמָן –
לֹא בָגְדָה הָאֵם בְּבַעְלָהּ...
וַאֲנִי חִכִּיתִי אַךְ לַשָּׁוְא,
שָׁלוֹם עָשׂוּ אֵם וְאָב –
וְחָשַׁךְ לִי הַלַּיְלָה...

ג.

וְלוּ פִּי שִׁבְעָה יֵרֵד הַקֹּר,
וַאֲנִי הֵן כַּךְ אָהַבְתִּי!
הוֹי, מֶה חַם לִי, הוֹי מֶה חַם –
כְּבָר אֵינִי מַמְתִּין לָהּ וְגַם
לֹא לָהּ, לֹא לָהּ מַחֲשַׁבְתִּי...

אֲנִי, הַמֶּלֶךְ, מְהַלֵּךְ כַּאן,
מֵאָז הַלֵּיל וְעַד עַתָּה;
אֲנִי הַמֶּלֶךְ, רָם וְגֵא,
שֶׁכָּתְבָה לוֹ הַמַּלְכָּה: צֵא —
וְהַמַּלְכָּה בּוֹ מְשַׁטָּה...

אֲנִי הַמֶּלֶךְ – וְכִתְרִי אַי?
וְאַי וְאֵי שַׁרְבִיטִי?
וְאַיָּם שָׂרַי? וְאֵי הָעָם?
כָּל צְבָאִי בַּאֲשֶׁר הוּא שָׁם?
וְיוֹעֲצַי אֲשֶׁר אִתִּי?!

מַה־לַּעֲשׂוֹת לָהּ, לְמַלְכָּה זוֹ – ?
הַכְּדַי שֶׁאֶעֶזְבֶנָּה?
וּלְרֹאשׁ חֲבֶרְתָּהּ אֵיטִיב תֵּת
כֶּתֶר מַלְכוּת וְעַל כֵּס
הַמְּלוּכָה אוֹשִׁיבֶנָּה.

חֲבַל, חֲבַל שֶׁמִּבְּעוֹד יוֹם
לֹא תַרְתִּי לִי אַחֶרֶת...
עַכְשָׁו שֶׁלֶג זֶה — לְמַאי?
הַנּוֹפֵל פִּתְאֹם קַר וְחַי,
וְהַלְּבָנָה הַמְעֻוֶּרֶת?

הוּא נוֹפֵל נוֹפֵל, בִּשְׁבִיל מִי —.
שֶׁמָּא לֹא בִשְׁבִילִי!
פִּתִּים קַלּוֹת מִבְּלִי סוֹף;
רַכּוֹת, צְחוֹרוֹת כְּנוֹצוֹת עוֹף
דְּבֵקוֹת אֶל מְעִילִי.

פִּתֵּי שֶׁלֶג, רְדוּ וּרְדוּ,
נִפְלוּ מְהֵרָה מְהֵרָה;
הִלְבִּינוּ כָל אִילָנֵי כְבָר,
וּרְפִידַת שֶׁלֶג, וְאוֹר, וְיָיָ
עַל־פְּנֵי כָל הַשְּׂדֵרָה.

שְׂדֵרַת־עֵצִים נָאָה זוּ —
הַאִם אֲנִי לֹא מַלְכָּה?
וְאַף־עַל־פִּי שֶׁבָּגְדוּ־בִי —
בָּגְדוּ – מִי זֶה בָגַד, מִי?..
הוֹי, מַה עַל דַּעְתִּי סַלְקָא!

הֵן אִמָּהּ אָהֲבָה אִישׁ זָר!
כְּלוּם אֶפְשַׁר שֶׁגַּם בִּתָּהּ?
מִי זֹאת הַנֶּחְבֵּאת בְּצֵל עֵץ זֶה,
וּמְעַוָּה פָּנִים לִי וָפֶה,
וְלָשׁוֹן לִי מוֹשִׁיטָה?...

כַּךְ! וַדַּאי מָצָא בְּעֵינָהּ חֵן
אֶחָד מֵעֲבָדַי...
כַּךְ הוּא, כַּךְ! וְאוּלָם הַס –
הִיא הוֹלְכָה, הִיא, — הוֹי לִבִּי, הַס,
אַל תִּתְכַּוֵּצְנָה יָדַי!...

רַק אֵשׁ עֵינֶיהָ אֶבְחַן, וְדַי — !
בְּמַבָּטִי אֶחָד צָמֵא —
וְאִם אֶת עַבְדִּי אֶמְצָא שָׁם,
שֶׁלֶג זֶה — הוּא יִרְוֶה דָם,
דָּם חַם וָרַע וְטָמֵא...

הָהּ, אֵשׁ עֵינֶיהָ! בְּזֹה הָאֵשׁ
הֲרֵינִי בָּקִי, בָּקִי...
אֵין רַע אִם גַּם אֲלַכְלֵךְ יַד,
אֲשַׁפְשְׁפֶנָּה בְּשֶׁלֶג מְעַט —
וּמְדֻמֶּה אֲנִי נָקִי!...
